

**UCHWAŁA NR LXIV/550/2022
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 i 6a, art. 10 f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Łukasz Orłowski

Załącznik do uchwały Nr LXIV/550/2022
Rady Miejskiej w Strykowie
z dnia 29 grudnia 2022 r.

Strategia Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030

listopad 2022

Spis treści

1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ WRAZ Z WNIOSKAMI	3
1.1 Obszar i ludność Gminy Stryków	3
1.2 Położenie i dostępność komunikacyjna	11
1.3 Gospodarka, rolnictwo, rynek pracy	22
1.4 Infrastruktura techniczna	26
1.5 Edukacja, kultura, sport	38
1.6 Opieka zdrowotna, pomoc społeczna i bezpieczeństwo	51
1.7 Konsultacje społeczne	60
2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM	64
3. KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH	67
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM ORAZ WSKAŹNIKI I ICH OSIĄGNIĘCIA	74
5. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	77
6. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	81
7. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	87
8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI DLA GMINY WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	90
9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	91
10. PLAN FINANSOWY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	94

Podstawą prawną definiującą kształt i strukturę Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030 są:

- *ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,*
- *ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,*
- *ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.*

Strategia rozwoju jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, kierującym wytyczne dla dokumentów wdrożeniowych i planowania przestrzennego. Strategia diagnozuje najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy, uwzględniając zintegrowane podejście, określa obszary, cele i działania polityki społeczno-ekonomicznej prowadzonej w perspektywie najbliższych lat.

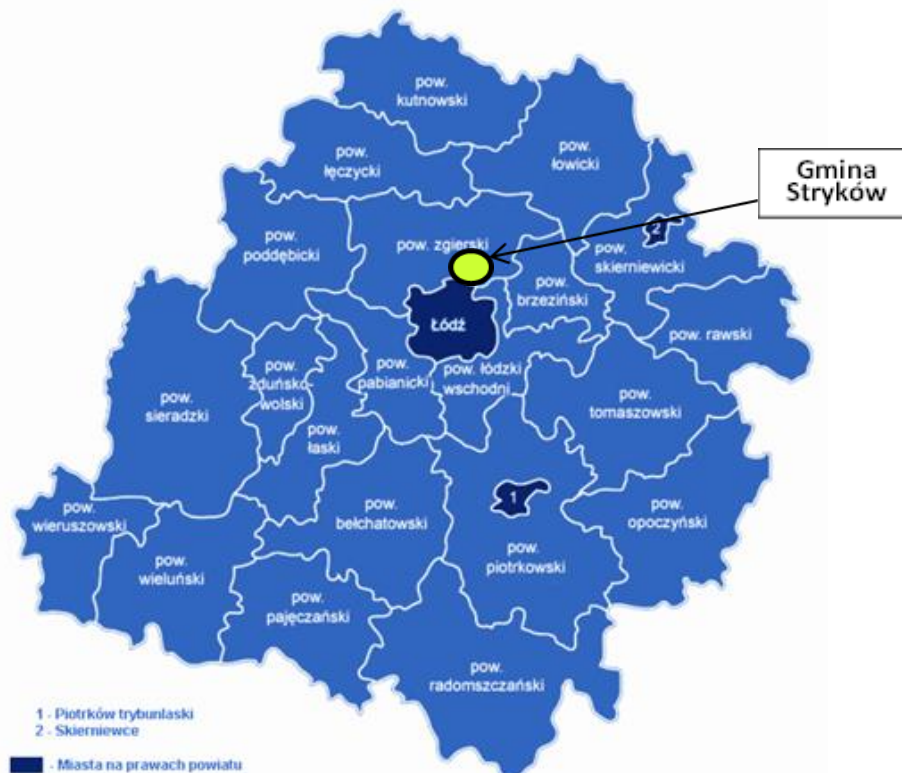
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wraz z wnioskami

1.1 Obszar i ludność Gminy Stryków

Gmina Stryków to gmina miejsko-wiejska położona w centralnej Polsce, w województwie łódzkim, w południowo-wschodniej części powiatu zgierskiego.

Gmina Stryków położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Łodzi, co ma znaczący wpływ na jej sytuację demograficzną oraz gospodarczą.

Gmina Stryków na tle Województwa łódzkiego i Powiatu Zgierskiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f0/Wojewodztwie_lodzkie_adm.png

Gmina zajmuje obszar 158,00 km² (15 790,00 ha). Swoim zasięgiem obejmuje obszar miasta Strykowa (8,15 km²) oraz przyległe tereny wiejskie (149,75 km²) i sąsiaduje:

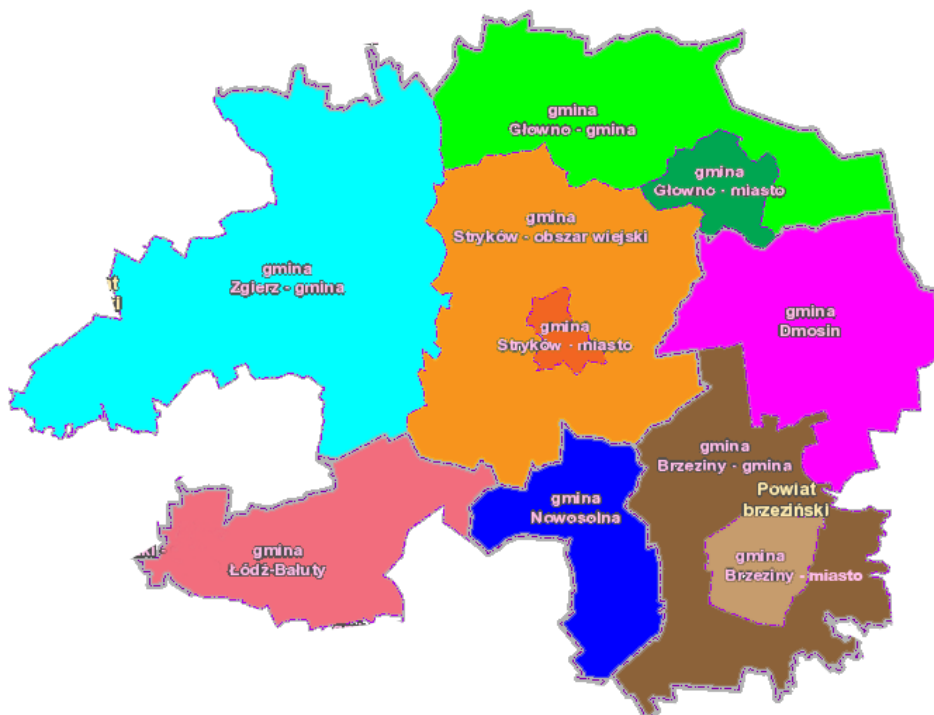
- od strony południowej z Miastem Łódź, Gminą Nowosolna oraz Gminą Brzeziny,
- od północy z Gminą Głowno,
- od zachodu z Gminą Zgierz,
- od wschodu z Gminą Miasto Głowno oraz Gminą Dmosin.

Gmina Stryków na tle gmin Powiatu Zgierskiego

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Stryków na lata 2014-2020

Gmina Stryków na tle gmin sąsiednich

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie gminy znajdują się 42 miejscowości (w tym miasto Stryków) należące do 35 sołectw: Anielin, Anielin Swędowski, Bartolin, Bratoszewice, Ciołek, Dobieszków, Dobra, Dobra-Nowiny, Gozdów, Kalinów, Kiełmina, Koźle, Lipka, Ługi, Michałówek, Niesułów, Niesułów-Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Pludwiny, Rokitnica, Sadówka, Sierźnia, Smolice, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki, Stary Imielnik, Swędów, Tymianka, Warszewice, Wola Błędowa, Wrzask, Wysoki, Zagłoba, Zelgoszcz oraz 4 osiedla w mieście Stryków będącym siedzibą władz gminy (Osiedle im. Mikołaja Kopernika-Zacisze, Osiedle im. Stefana Batorego-Kolejowa, Osiedle Centrum, Osiedle Wschód).

Uchwałą Nr XXX/298/2020 Rady Miejskiej W Strykowie z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Stryków wyznaczona została aglomeracja Stryków, którą tworzą miejscowości: Stryków, Dobra, Smolice, Dobieszków, Ługi, Stary Imielnik, część miejscowości: Tymianka, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki, Dobra-Nowiny, Orzechówek.

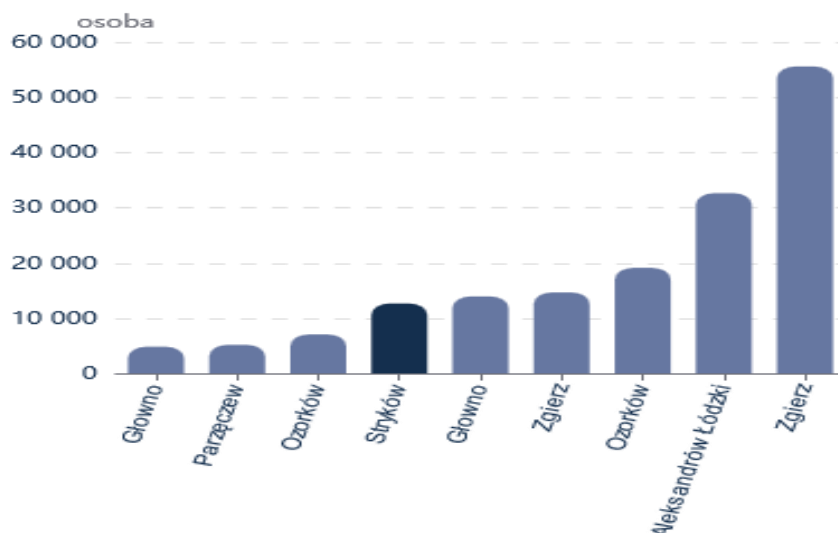
Według danych GUS, na 30 czerwca 2020 roku, liczba mieszkańców Gminy Stryków wyniosła 12 746 osób, z czego miasto Stryków zamieszkiwało 3 428 osób co stanowi 26,89% ludności gminy. Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji wynosiła na koniec 2020 roku 11 647 osób co stanowiło 91,38% ludności całej gminy. Gęstość zaludnienia na terenie gminy w 2020 roku wynosiła 80 osób na 1 km², przy 134 osobach dla województwa łódzkiego.

Wg stanu na 31 grudnia 2021 roku liczba ludności gminy wynosiła 12 664 osoby co oznacza zmniejszenie liczby mieszkańców o 82 osoby w okresie roku. W tym samym czasie mieszkańców Strykowa było 3 426, czyli o 2 osoby mniej niż półtora roku wcześniej.

Gminę Stryków w 2021 roku zamieszkiwało 7,64% ludności Powiatu Zgierskiego. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców gmina nie wyróżnia się pod tym względem w stosunku do pozostałych gmin powiatu.

Ludność gminy stanowiła w 2020 roku 1,87% populacji miasta Łodzi i 0,52% populacji województwa łódzkiego.

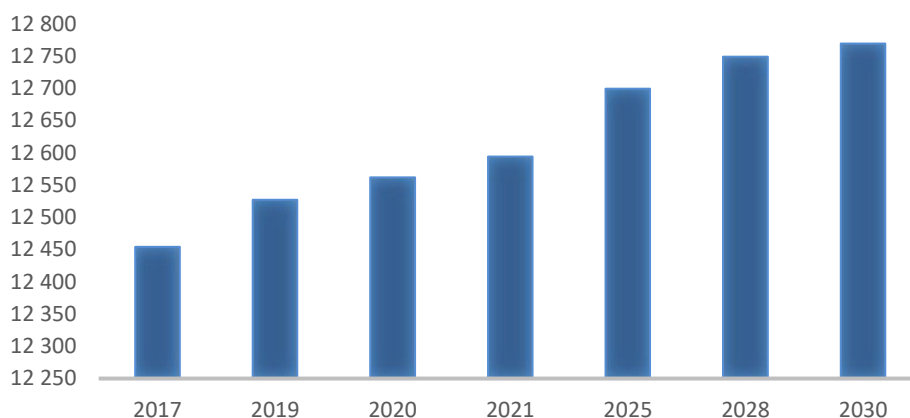
Liczba mieszkańców Gminy Stryków na tle gmin Powiatu Zgierskiego w 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca <https://svs.stat.gov.pl/>

Zgodnie z opracowaną w 2017 roku „Prognozą ludności gmin na lata 2017 – 2030” na terenie Gminy Stryków przewidywany był stały wzrost liczby ludności, poczynając od 12 454 osób w 2017 roku do poziomu 12 769 osób w 2030 roku.

Prognozowana liczba ludności w Gminie Stryków w latach 2017-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030, sierpień 2017 r.

Porównując dane historyczne z lat ubiegłych widać rosnącą liczbę mieszkańców gminy, co może świadczyć o coraz większym zainteresowaniu ludzi osiedlaniem się poza dużymi miastami np. Łodzią oraz o rosnącym zainteresowaniu osiedlaniem się na terenie Gminy Stryków.

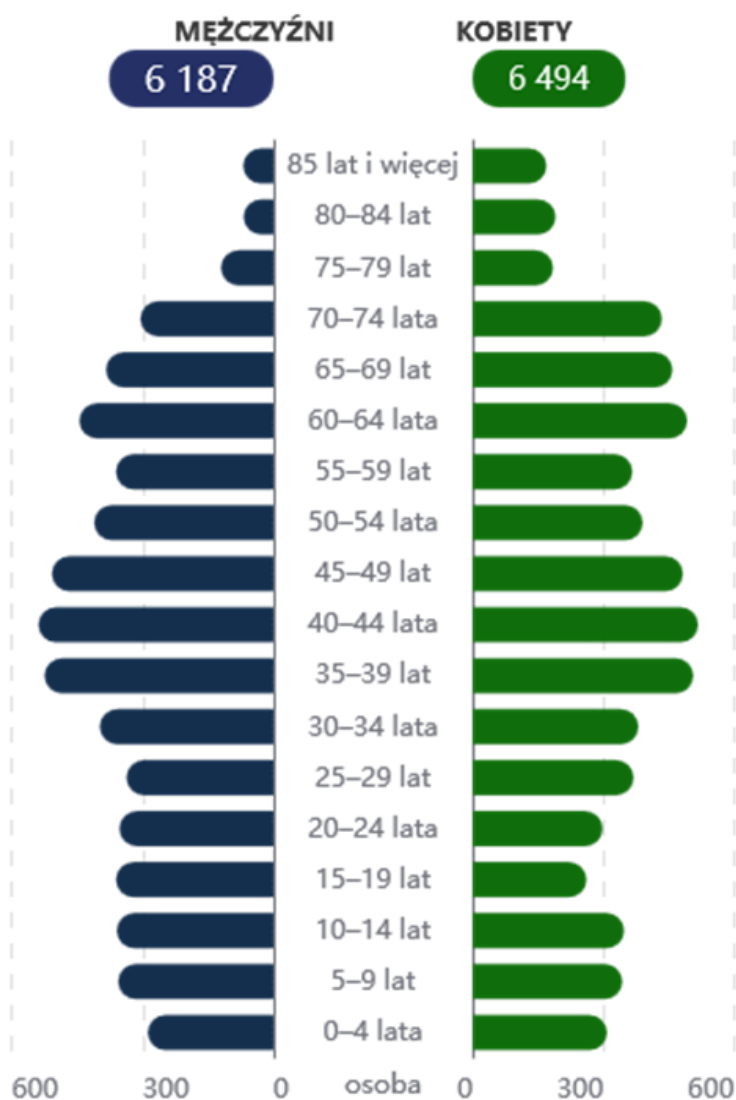
Pomimo spadku liczby ludności w roku 2021 w odniesieniu do roku 2020 oraz negatywnych skutków nieprzewidzianej i trwającej w ostatnich latach pandemii związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID - 19, z aktualnych danych GUS wynika, że liczba mieszkańców gminy zbliżyła się już do wartości szacowanej dla roku 2028 wynoszącej 12 749 osób.

W 2022 roku w okresie marzec – kwiecień nastąpił nieoczekiwany wzrost liczby mieszkańców o około 10 - 11%. Osoby te to uchodźcy, głównie kobiety i dzieci, które przybyły tutaj w związku z toczącymi się na terenie Ukrainy działaniami wojennymi. Tak wysoki wskaźnik liczby nowych mieszkańców, typowy dla dużych ośrodków miejskich, świadczy o tym, iż gmina postrzegana jest jako miejsce dobre do osiedlania się z dużymi możliwościami lokalnego rynku pracy.

Aby utrzymać obecny stan, a nawet przyczynić się do dalszego wzrostu liczby ludności, Gmina Stryków powinna stworzyć odpowiednie warunki i system zachęt do zamieszkiwania na tym obszarze: poprawić warunki mieszkaniowe, wybudować nowe osiedla, stworzyć nowoczesne miejsca kultury, aktywnego wypoczynku i rekreacji, zapewnić wystarczającą bazę oświatową, prowadzić działania związane z ochroną środowiska etc. Niezmiernie istotną kwestią jest również wprowadzenie wśród osób zamieszkałych na terenie gminy zachęt i działań promujących potrzeby dopełnienia formalności meldunkowych i dokonywanie zgłoszeń pobytu stałego lub czasowego na terenie Gminy Stryków, co spowoduje wzrost wpływów do budżetu gminy z podatków oraz zmniejszenie zobowiązań wynikających z obowiązku odprowadzania do budżetu państwa tzw. "janosikowego" na rzecz biedniejszych samorządów. W 2020 roku po raz pierwszy przeprowadzona została przez władze Gminy Stryków akcja informacyjna „Gmina Stryków tu mieszkam, tu płacę podatek dochodowy”. Informacje umieszczone zostały na stronie gminy i w mediach społecznościowych oraz przesłane zostały ulotki informacyjne skierowane do wszystkich płatników podatków lokalnych oraz płatników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w gminie. Celem tego typu działań jest zwiększenie pozyskania środków, które gmina będzie mogła przeznaczyć na większą liczbę realizowanych projektów zarówno inwestycyjnych jak i społecznych.

Rozkład liczby mieszkańców w podziale na kobiety i mężczyzn na terenie gminy jest proporcjonalny z niewielką przewagą na korzyść kobiet, szczególnie w starszych grupach wiekowych poczynając już od 70 roku życia, co pokazuje poniższy wykres. W 2020 roku na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet, co jest zgodne z trwającym od wielu lat trendem ogólnopolskim.

Ludność Gminy Stryków w 2020 roku według płci i wieku

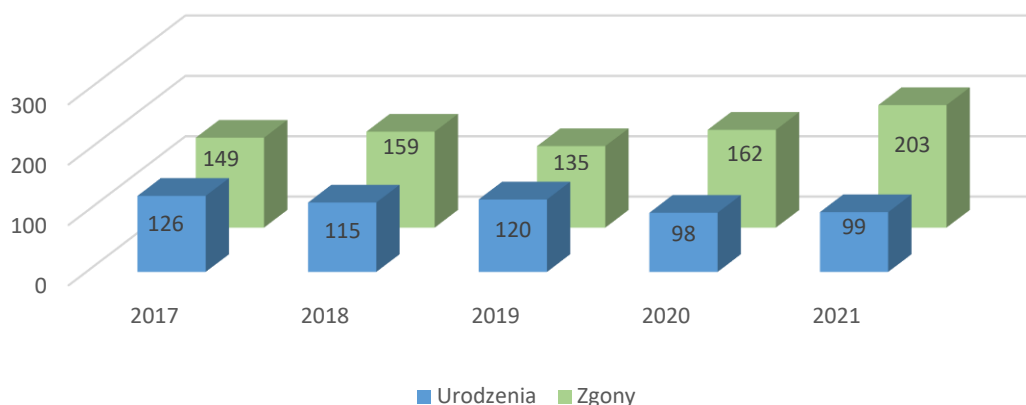

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca. Portret_Gminy_Stryków (gmina miejsko-wiejska) 30-03-2022

Najliczniejszą grupą wiekową w gminie są osoby w przedziale 20-59 lat – 6 089 osób, co stanowi 53,15% całej populacji gminy. Jednak znaczącą grupę stanowią osoby po 60 roku życia, których w 2020 roku było ponad 26%, w tym prawie 4% stanowili mieszkańcy powyżej 75 roku życia. Najmłodszych mieszkańców, tj. dzieci do lat 4 było w 2020 roku najmniej (4,70% populacji gminy). Mała liczba urodzeń jest zjawiskiem niepokojącym, tym bardziej, że w ostatnich latach rząd wprowadził szereg zachęt ekonomicznych dla rodzin z dziećmi i młodych matek. Jednocześnie w 2020 i 2021 roku odnotowano wyjątkowo wysoką liczbę zgonów, co można przypisać trwającej pandemii z powodu COVID-19 i związanymi z nią ograniczeniami między innymi w dostępie do służby zdrowia.

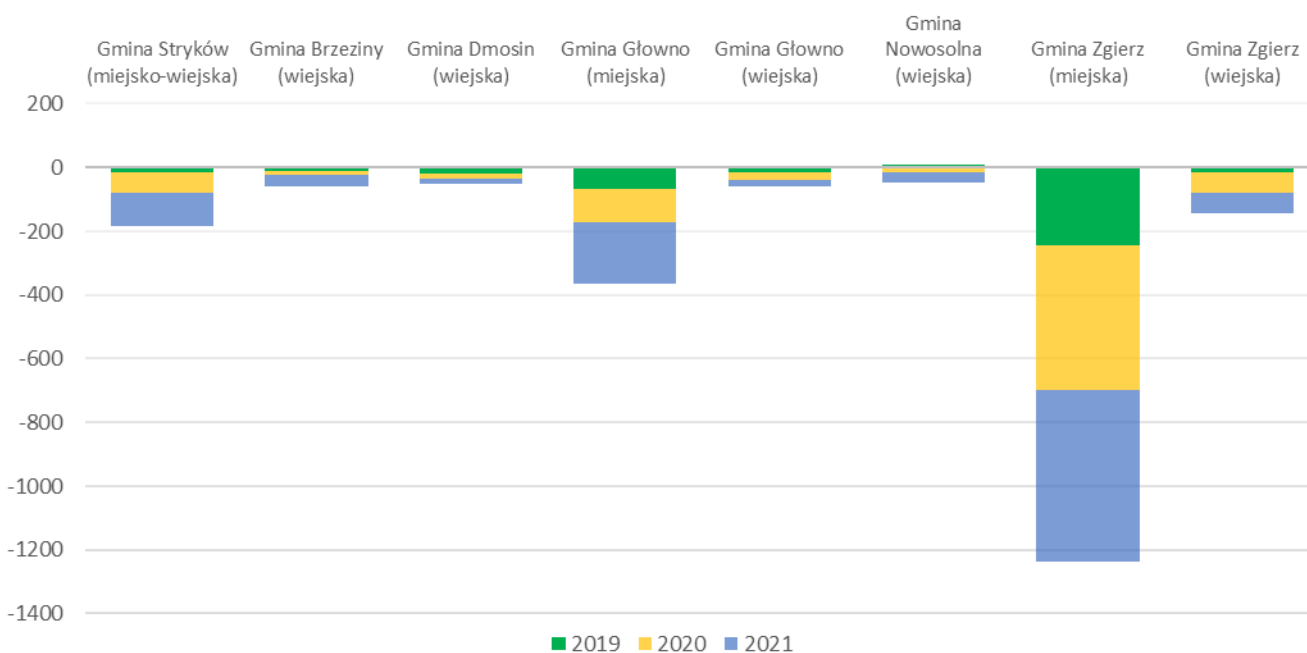
Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Stryków w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca, czerwiec 2022

Zarówno w Gminie Stryków, jak i we wszystkich gminach z nią sąsiadujących przyrost naturalny jest ujemny. Zjawisko to jest typowe także dla województwa łódzkiego i całego kraju, a dodatkowo pogłębił je okres pandemiczny. W 2021 roku przyrost naturalny w Gminie Stryków wyniósł – 76 osób przy liczbie urodzeń 112 oraz liczbie zgonów 188 i był to przyrost najniższy od 2017 roku kiedy to wyniósł - 27 osób.

Przyrost naturalny w Gminie Stryków i gminach sąsiadujących w latach 2019 – 2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca, sierpień 2022

Można wnioskować, że nagły spadek wskaźnika przyrostu naturalnego był wynikiem pandemii COVID-19 jednak sam trend nie odbiega od prognoz, zgodnie z którymi do 2030 roku zakładany był wzrost liczby zgonów przy jednoczesnym spadku urodzeń w gminie.

Prognoza urodzeń i zgonów w Gminie Stryków w latach 2017-2030

Rok	Urodzenia	Zgony
2017	108	140
2019	108	139
2020	107	139
2030	96	144

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030, sierpień 2017 r.

Utrzymujący się niekorzystny wskaźnik przyrostu naturalnego i starzejące się społeczeństwo rodzi poważne skutki ograniczając poziom rozwoju gospodarczego, co stanowi ważną informację dla władz lokalnych. Sytuacja ta będzie powodowała konieczność dostępu do szerszej oferty usług w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej, a także propozycji kulturalnych dla tej grupy mieszkańców.

Największą, stanowiącą ponad 59%, grupą ludności w gminie są osoby w wieku produkcyjnym. Jednak od 2017 roku obserwuje się pogorszenie struktury ludności w gminie wg grup ekonomicznych. Nie są to zmiany duże, zaledwie 2% na przestrzeni czterech lat jednak niepokojący jest ich stały rosnący trend oraz wyraźne przesunięcie na korzyść osób w wieku poprodukcyjnym, co potwierdza istniejący problem starzejącego się społeczeństwa.

W 2021 roku¹ liczba ludności wg grup ekonomicznych kształtowała się następująco:

- w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) – 2 465 osób
- w wieku produkcyjnym (18- 60/65 lat) – 7 502 osób
- w wieku poprodukcyjnym (60/65 i więcej lat) – 2 697 osób.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w 2021 r.

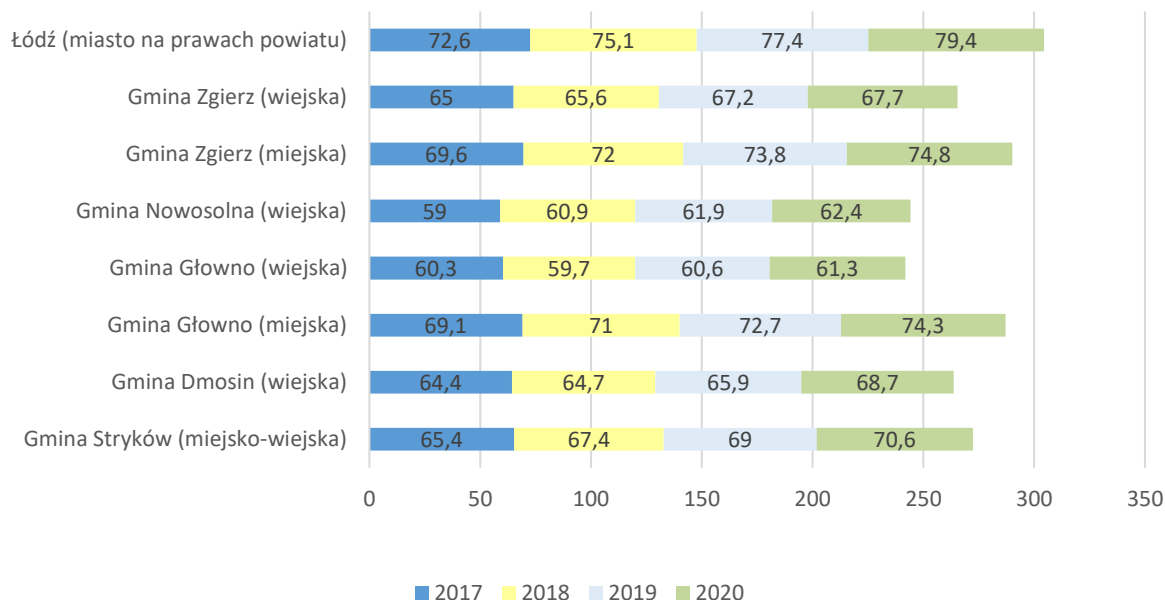

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca, sierpień 2022

¹ Dane Urzędu Miasta Stryków, stan na 31.12.2021 r.

Podobne tendencje obserwuje się także w gminach sąsiadujących oraz w samej Łodzi. Niestety wskaźnik liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Stryków jest wyraźnie bardziej niekorzystny niż w sąsiednich gminach o charakterze wiejskim natomiast bardziej zbliżony do gmin miejskich, w tym Łodzi.

Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

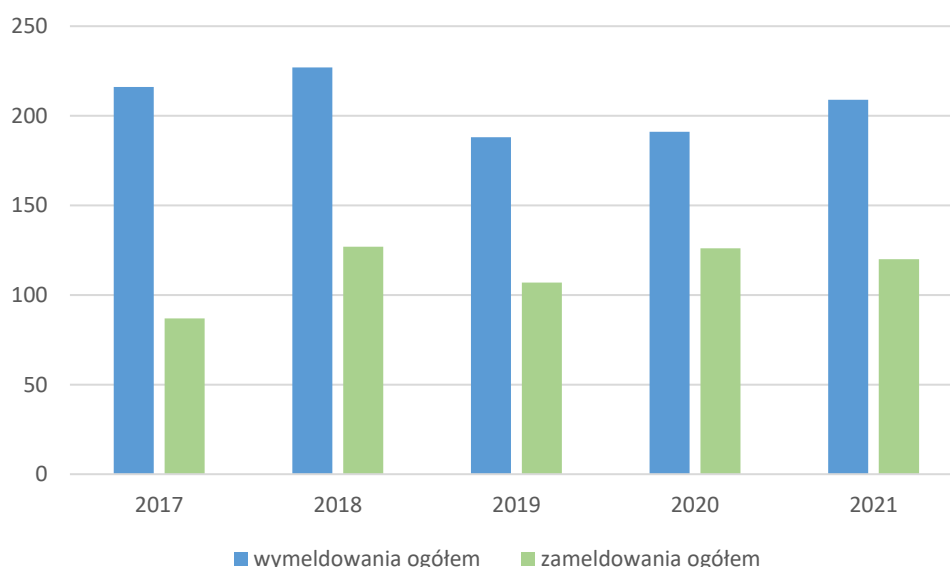

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca, marzec 2022

W gminie poza mniejszą aktywnością zawodową osób po 55 roku życia, zauważa się także zjawisko wychodzenia z rynku pracy osób z przyczyn społecznych. Dotyczy to w szczególności kobiet, które rezygnują z pracy, aby zająć się dzieckiem lub osobą starszą. Związane jest to z brakiem wystarczająco rozwiniętej infrastruktury wsparcia dla rodzin (żłobki, przedszkola), ale także z rządowymi programami socjalnymi skierowanymi do rodzin z dziećmi i rodzin wielodzietnych. Przykładowo, w 2020 roku na 81 miejsc dostępnych w żłobkach było zapisanych 67 dzieci, 14 miejsc pozostawało do dyspozycji rodziców dzieci do lat 3. Efektem tego jest ograniczony zasób siły roboczej, co w konsekwencji przekłada się na wyniki gospodarcze.

W badanym okresie tj. od 2017 roku zauważa się napływ nowych mieszkańców w stosunku do liczby osób wymeldowujących się co, widać na poniższym schemacie.

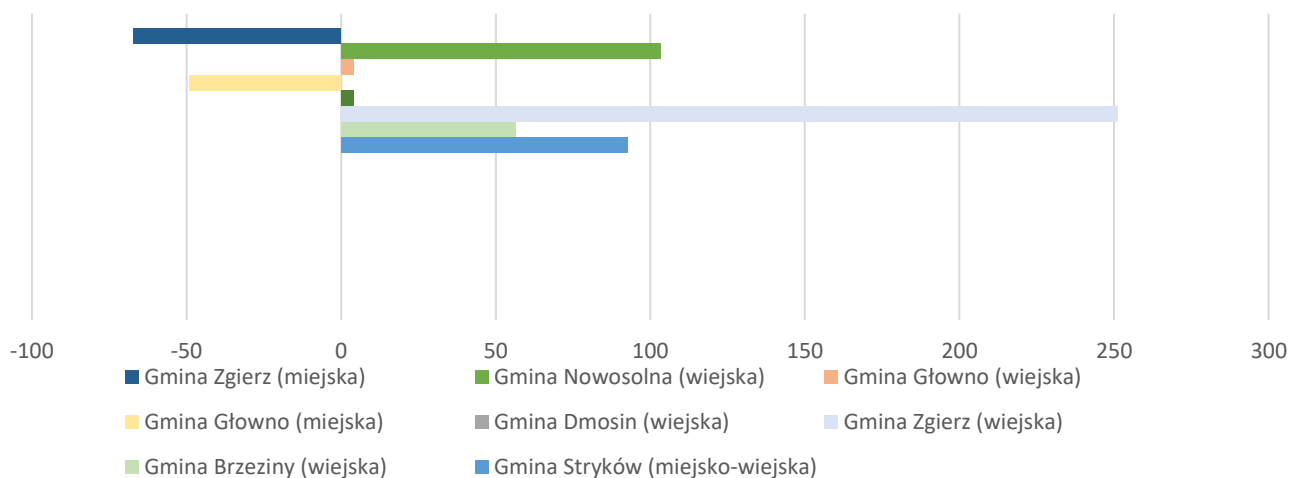
Liczba wymeldowań i zameldowań w Gminie Stryków w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca, sierpień 2022

Najwyższe saldo migracji można było zaobserwować w latach 2017 – 2018 (odpowiednio +129 i +100). Pomimo, iż w latach 2019 – 2020 nastąpił spadek salda to jednak nadal jest ono dodatnie i wyniosło dla 2020 roku + 65 osób. W 2021 roku przy znaczącym odpływie ludności z Łodzi czy Zgierza nastąpił jednoczesny wzrost zameldowań w Gminie Zgierz (wiejskiej), Gminie Nowosolna, Gminie Brzeziny i Gminie Stryków.

Saldo migracji w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Statystyczne Vademecum Samorządowca, sierpień 2022

Pomimo wysokiej podaży mieszkań w Łodzi czy Zgierzu gminy wiejskie przyciągają coraz więcej mieszkańców miast oferując korzystniejsze cenowo i większe działki budowlane położone często w bardzo malowniczych lokalizacjach w bliskości terenów zielonych, co stanowi coraz większy atut dla inwestorów indywidualnych. Gmina Stryków zaliczana jest do gmin województwa łódzkiego o najwyższych współczynnikach napływu związanych z suburbanizacją Łodzi². Wg stanu na 31.12.2021 roku liczba zameldowań zewnętrznych na terenie gminy wyniosła 174.³

W latach 2017-2020 obserwowany był znaczny napływ cudzoziemców. Dane oficjalne nie dają pełnego obrazu ilości osób, pochodzących z innych państw, które przebywają na terenie gminy nie wszyscy bowiem dokonują zameldowania w miejscu pobytu. Poza tym występuje duża rotacja przebywających osób, najczęściej są to pobyty krótkoterminowe do 90 dni, na podstawie wizy. Z danych rejestru mieszkańców wynika, że na dzień 31.12.2021 roku na pobyt czasowy zameldowanych było 954 osób, w tym znaczącą grupę stanowili cudzoziemcy. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby pochodzenia Ukraińskiego –108 osób, pozostałe osoby to Gruzini (6 osób), Białorusini (5 osób), Niemcy (4 osoby) oraz Bułgarzy (3 osoby), a także pojedyncze osoby pochodzenia: duńskiego, holenderskiego, armeńskiego, jordańskiego, mołdawskiego, mongolskiego, słowackiego, szwajcarskiego, włoskiego i z Wybrzeża Kości Słoniowej. Przyptyw osób z zagranicy w głównej mierze spowodowany jest, poza obecną sytuacją polityczną, dobrze rozwiniętym i funkcjonującym zapleczem logistycznym i bazą inwestorów oferujących pracę w tym regionie.

Te same czynniki stanowią zachętę dla mieszkańców z okolicznych terenów, w tym w szczególności z Łodzi i Zgierza do zamieszkania na tym obszarze. Dynamika wzrostu obserwowana jest głównie na terenach wiejskich, gdzie dominuje budownictwo jednorodzinne, indywidualne. O ile jeszcze kilka lat temu czynnikami decydującymi o chęci zamieszkania były komunikacja i stan dróg oraz zaplecze komunalne (dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej) to obecnie zwraca się coraz większą uwagę na zaplecze oświatowo – kulturalne, dostęp do terenów rekreacyjnych czy stan środowiska naturalnego. Aby stworzyć zachętę do pozostawiania oraz osiedlania się tutaj ludzi młodych należy dążyć do zapewnienia odpowiedniej liczby dobrej jakości miejsc w przedszkolach i szkołach, zwiększyć dostęp do infrastruktury mieszkaniowej oraz zapewnić bazę rekreacyjno-turystyczno-wypoczynkową niezwykle obecnie pożądaną przez młodsze pokolenie. Rozwój tych obszarów, poza umacnianiem pozycji gospodarczej, powinien stanowić obecnie jeden z priorytetów władz gminy.

² „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” „RAPORT CZĄSTKOWY Komponent 3 RELACJE PRZESTRZENNE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA”, Kraków 2019 r., Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

³ Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie

1.2 Położenie i dostępność komunikacyjna

Gmina Stryków posiada jedną z najbardziej korzystnych lokalizacji w Polsce. Strategicznym atutem jest jej położenie przy głównym węźle komunikacyjnym – skrzyżowaniu autostrad środkowoeuropejskich: A1 (Gdańsk – Wiedeń) i A2 (Berlin – Moskwa).

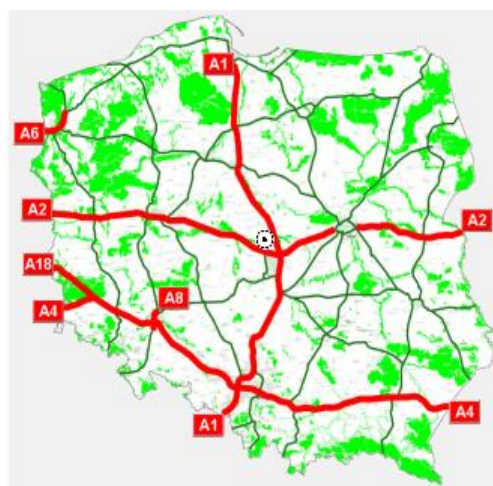
Położenie Gminy Stryków względem autostrady A1 i A2

Źródło: <https://ksiegiewieczyste.com/strykow>

W bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania autostrad leży miasto Stryków będące siedzibą władz samorządowych oraz lokalnym centrum administracyjno – społeczno - gospodarczym.

Stryków na mapie Polski

Źródło: <http://www.siskom.waw.pl/autostrady.htm>

Dzięki wyjątkowej lokalizacji Gmina Stryków stała się biegunem wzrostu gospodarczego, miejscem wysoce atrakcyjnym z nieograniczonymi możliwościami rozwojowymi, w szczególności związanymi z lokowaniem na jej terenie inwestycji przez krajowych i zagranicznych przedsiębiorców. Dodatkowym atutem jest także bliskość portów lotniczych: Lublinek w Łodzi (30,51 km), Chopina w Warszawie (115,7 km) oraz Warszawa – Modlin (127,35 km).

W odległości około 70 km od Strykowa, pomiędzy Warszawą i Łodzią, przewidziano lokalizację Centralnego Portu Komunikacyjnego, w ramach którego do końca 2027 roku ma powstać największe w tej części Europy lotnisko oraz planowane jest wybudowanie krajowej linii kolejowej – kolei dużych prędkości. W związku z tymi planami poszerzona zostanie autostrada A2 na odcinku od skrzyżowania z autostradą A1 w Strykowie do granicy Warszawy, co z pewnością umocni strategiczne znaczenie miasta, ale stworzy także zagrożenia związane ze znacząco zwiększonym ruchem samochodowym.

Gmina Stryków od początku realizacji inwestycji związanych z budową autostrad czyniła i czyni nadal szereg starań o prawidłowe ich zaprojektowanie i wykonanie. Kluczowym elementem narad prowadzonych przez władze gminy z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad było przekonanie strony rządowej o konieczności wybudowania dodatkowych zjazdów i węzłów, odpowiedniego oznakowania autostrad i dróg dojazdowych, montażu dodatkowych ekranów akustycznych, a także należytego wykonania dróg serwisowych oraz budowy systemu odwadniającego autostrady. Obecnie trwają starania o wybudowanie wjazdu na autostradę A-1 w Woli Błędowej w odległości około 3 km na północ od Strykowa oraz wybudowanie obwodnicy Strykowa. Budowa obwodnicy wskazana została w Załączniku nr 2 Lista zadań inwestycyjnych możliwych do realizacji w ramach „Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030” przyjętego uchwałą przez Rady Ministrów 13 kwietnia 2021 r. Budowa węzła Stryków – Północ w Woli Błędowej i budowa południowo-wschodniej obwodnicy są niezwykle ważne nie tylko dla Strykowa, położonego w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania autostrad, ale całej północnej części województwa łódzkiego ze względów gospodarczych, przede wszystkim jednak ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Aktualnie Stryków posiada oddaną do użytku w 2012 roku blisko 3 km północno – wschodnią obwodnicę z bezpiecznymi rondami i dobudowanym odcinkiem drogi wojewódzkiej nr 708 łączącej Ozorków z Niesułkowem i Brzezunami. Obwodnica odciąża częściowo miasto od silnego i dokuczliwego ruchu pojazdów, zwłaszcza o dużej ładowności i stała się arterią komunikacyjną, zapewniającą dojazd do powstałych autostrad. Jednak ogromne natężenie ruchu na autostradach powoduje, że dochodzi tam do częstych wypadków i kolizji, a wówczas droga staje się ponownie zatłoczona. Z uwagi na planowane poszerzenie autostrad węzeł w Woli Błędowej pozwoliłby na rozładowanie ruchu i odciążenie centrum miasta Strykowa, przez które obecnie przejeżdżają wszyscy kierowcy chcący wjechać na autostradę, jadący od strony Łowicza i Głowna.

Doskonałe położenie logistyczne gminy spowodowało, że na ok. 650 ha ulokowanych zostało tu wiele krajowych i światowych firm pochodzących z Europy i USA z branży logistycznej, kurierskiej, motoryzacyjnej, budowlanej, farmaceutycznej, spożywczej czy innowacyjnych technologii.

Na terenie gminy działa obecnie kilka parków przemysłowych, a kolejne przygotowują się do uruchomienia swojej działalności.

Węzeł komunikacyjny autostrad środkowoeuropejskich jest wiodącym atutem gminy, który przyczynia się do jej ciągłego rozwoju. Jednak wiąże się on także z zagrożeniami takimi jak ciągły wzrost natężenia ruchu samochodowego, który powoduje zanieczyszczenie powietrza i hałas oraz niszczenie dróg gminnych.

Zapewnienie na terenie gminy poza autostradowych połączeń komunikacyjnych (drogi, koleje, budowa nowych układów drogowych), właściwe ich utrzymanie oraz zapewnienie na nich bezpieczeństwa to niezwykle ważne aspekty prawidłowego funkcjonowania gminy.

Przez teren Gminy Stryków przebiegają drogi różnej kategorii, poczynając od autostrad (A1 i A2) poprzez drogi krajowe (nr 14 i 71), wojewódzkie (708), powiatowe, gminne do wewnętrznych, będących własnością zarówno gminy, jak i prywatnych osób. Zapewniają one dogodne połączenia Strykowa m.in. z siedzibą Powiatu – Zgierzem leżącym w odległości ok. 16 km, z miastem wojewódzkim Łodzią, od której oddalony jest zaledwie o kilkanaście kilometrów, a także Warszawą oddaloną o około 110 kilometrów. Łącznie przez teren gminy przebiega:

- 21,73 km dróg krajowych;
- 14,23 km dróg wojewódzkich;
- 77,47 km dróg powiatowych;
- 114,08 km dróg gminnych publicznych;
- 11,71 km dróg wewnętrznych o nawierzchni twardej będących we władaniu Gminy.

Drogi gminne publiczne w zdecydowanej większości są drogami asfaltowymi – ok. 115 km, ok. 1,5 km to drogi o nawierzchni z kostki betonowej, ok. 13,5 km wciąż ma nawierzchnię nieutwardzoną – gruntową. Drogi asfaltowe w miarę potrzeb są przez gminę remontowane oraz na bieżąco usuwane są ubytki - około 10 % dróg o nawierzchni utwardzonej wykazuje zły stan techniczny i wymaga remontów.

W latach 2019 - 2022 zrealizowano następujące zadania drogowe i mostowe:

- zrealizowano przebudowę mostu na rzece Moszczenicy w ramach I etapu budowy drogi gminnej w m. Smolice, łączącej drogę wojewódzką 708 z drogą powiatową nr 5104E wraz z przebudową skrzyżowania na drodze wojewódzkiej 708 oraz skrzyżowania w drodze powiatowej 5104E;
- zakończono budowę drogi gminnej Ługi w kierunku Michałówka – wybudowany został odcinek o długości 1.550,09 mb o nawierzchni bitumicznej wraz ze zjazdami i chodnikiem po jednej stronie, rowami przydrożnymi, wpustami deszczowymi, przepustem drogowym ramowym wraz umocnieniem dna rowu;
- wybudowano drogę relacji Ługi-Cesarka o długości 686,60 mb, łączącą drogę gminną 120323E relacji Cesarka - Sosnowiec z drogą gminną 120323E relacji Ługi – Dobieszków wraz z budową skrzyżowań;
- zakończono przebudowę ul. Legionów w Strykowie na długości 837 mb wraz z chodnikami i wjazdami na posesje, wybudowano parking, sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- przebudowano obustronnie odcinek chodnika na ul. Kolejowej w Strykowie o dł. 410 m biegnącego od ronda do torów kolejowych. Inwestycja polegała na budowie chodnika z kostki brukowej oraz budowie zjazdów. Inwestycja powiatowa przy znacznym wsparciu finansowym Gminy Stryków;
- wybudowano na ul. Kościuszki w Strykowie wyniesione przejście dla pieszych z kostki brukowej wraz z wykonaniem oznakowania aktywnego umieszczonego na pylonie z wysuniętym nad oś jezdni znakiem aktywnym D-6 oraz montażem poprzecznych linii wibracyjnych;
- wyremontowano odcinek 180 mb chodnika na ul. Brzezińskiej w Strykowie, od skrzyżowania z ul. Wschodnią w kierunku ronda z drogą wojewódzką nr 708, wraz z regulacją spadków gwarantujących prawidłowy odpływ wód opadowych i modernizacją fragmentu kanalizacji deszczowej;
- wyremontowano drogę gminną nr 120307E Osse - Ciołek na długości 2 330 mb - ułożono nakładkę asfaltową wraz z wykonaniem poboczy z kruszywa łamanego;
- wyremontowano drogę gminną nr 120303E Ciołek – Bronin na długości 1352 mb - ułożono nakładkę asfaltową wraz z wykonaniem poboczy z kruszywa łamanego;
- wyremontowano drogę gminną nr 120312E w miejscowości Wysokoki na długości 827 mb - od skrzyżowania we wsi Wysokoki do przejazdu kolejowego poprzez wykonanie remontów cząstkowych istniejącej nawierzchni i ułożenie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego wraz z uzupełnieniem poboczy kruszywem łamanym, oczyszczeniem dna istniejących rowów i wyprofilowania ich skarp;
- wykonano kompleksową naprawę przepustu na drodze gminnej nr 120323 E w m. Ługi, zagrażającego bezpieczeństwu użytkowników drogi oraz grożącego uszkodzeniem nawierzchni drogi - przygotowanie uszkodzonego podłoża pod wypełnienie betonowe, udroźnienie, wyczyszczenie i naprawa istniejącego przepustu, wykonanie zbrojonych ław betonowych wzmacniających przepust, wykonanie wzmocnień z obu stron przepustu i wykończenie oraz uzupełnienie nawierzchni asfaltem, wykończenie i zabezpieczenie skarp przy przepuście;
- wyremontowano drogę w m. Ługi na długości 260 mb;
- wybudowano chodnik przy drodze powiatowej w Kiełminie o długości 730 mb wraz z wjazdami od posesji nr 47 do miejscowości Dobra. Inwestycja zrealizowana dzięki znaczącemu wsparciu finansowemu udzielonemu przez Gminę Stryków;
- wyremontowano drewniany most na Moszczenicy o długości 6,71 m znajdujący się w ciągu drogi gminnej nr 120323 E relacji Cesarka - Sosnowiec Pieńki - wypiaskowano elementy stalowe mostu z zabezpieczeniem antykorozyjnym, ułożono warstwę konstrukcyjną mostu, zabezpieczono konstrukcje mostu przed podmywaniem, przykryto most warstwą górną, zabezpieczono stalowym kątownikiem najazd i zjazd mostu, zamontowano drewniane bariery ochronne;
- przebudowano drogę gminną nr 161136 E relacji Dobra–Nowiny – Moskule na odcinku o długości 783 mb, od skrzyżowania z drogą gminną do granicy Gminy Stryków z Miastem Łódź – poszerzono drogę, pobocza uzupełniono kruszywem, wykonano zjazdy do posesji z kostki betonowej oraz nowy kanał technologiczny;

- zakończono budowę ulic Słoneczna i Akacyjowa w Strykowie o długości 862,69 mb wraz z chodnikami, zjazdami do posesji, oświetleniem ulicznym i kanalizacją deszczową;
- zakończono przebudowę drogi w Bratoszewicach - plac Staszica - wykonano nawierzchnię ciągu pieszego - jezdni z kostki betonowej o długości 120 mb, zjazdy do posesji oraz odwodnienie;
- utwardzono tłuczniem parking przy Szkole Podstawowej w Bratoszewicach.

W latach 2022-2024 planowana jest realizacja następujących inwestycji drogowych:

- II etap przebudowy parkingów wraz z drogą dojazdową w Strykowie przy ul. Kościuszki – parkingi za Urzędem Miejskim na 59 samochodów, w tym 4 miejsca dla osób niepełnosprawnych o łącznej powierzchni 2 560,74 m² wraz z drogą dojazdową;
- przebudowa drogi gminnej w Dobrej – od ul. Starowiejskiej do Klęku, polegające na budowie chodnika dla pieszych o łącznej długości 1.468 m na odcinku od skrzyżowania z ul. Kosynierów do skrzyżowania z ul. Wodną wraz ze zjazdami do posesji;
- realizowany będzie kolejny etap budowy drogi gminnej w miejscowości Smolice od drogi wojewódzkiej nr 708 do drogi powiatowej nr 5104E wraz z przebudową skrzyżowań;
- modernizacja drogi gminnej nr 120338 E wraz ze skrzyżowaniem w m. Sosnowiec- droga dojazdowa do gruntów rolnych;
- budowa drogi gminnej w Dobieszku;
- budowa drogi ul. Zatorze wraz z oświetleniem w Bratoszewicach;
- budowa dróg na osiedlu i przebudowa ulicy Piotrowiczowej w Dobra-Nowiny;
- budowa podwyższonego przejścia dla pieszych na ul. Brzezińskiej;
- budowa parkingu wraz z przebudową zjazdu przy ul. Kościuszki w Strykowie, gdzie wzdłuż przejścia pieszego w kierunku parku nad Moszczenicą powstanie parking dla 10 samochodów osobowych, w tym jedno miejsce dla osoby niepełnosprawnej;
- budowa parkingu przy ul. Targowej w Strykowie;
- przebudowa ul. Dworzaczka w Dobrej;
- przebudowa ul. Żeromskiego w Strykowie;
- przebudowa dróg na terenie Strykowa.

W związku z prowadzonymi na terenie Gminy Stryków dużymi inwestycjami gospodarczymi i uruchamianiem nowych terenów przemysłowych, władze gminy zawierają porozumienia z inwestorami prywatnymi w zakresie budowy dróg gminnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną. W ramach takich porozumień:

- w 2022 roku zakończono budowę odcinka drogi gminnej w m. Zelgoszcz o długości 487 mb wraz z budową ronda na drodze krajowej nr 71 i przebudową drogi krajowej na odcinku 197 m;
- planowane jest wybudowanie kolejnych dróg gminnych m.in. w: Kiełminie, Zelgoszczy, Sosnowcu-Pieńki, w Strykowie ul. Polna.

Ponadto Gmina Stryków każdego roku prowadzi naprawy uszkodzeń drogowych powstałych przez szkodliwe działanie wody i mrozu w trakcie zimy. Przykładowo w ostatnich latach w ramach napraw rozłożono nakładki z mieszanki mineralno-asfaltowej m.in. w miejscowościach Kiełmina, Zelgoszcz i Orzechówek, natomiast mniejsze ubytki i wyboje wypełniane są mieszanką bitumiczną na gorąco. Takie prace zostały wykonane np. w Kiełminie, Orzechówku, Zelgoszczy, Bratoszewicach na ul. Szkolnej, w Strykowie na ulicach: S. Staszica, T. Kościuszki, E. Plater oraz skrzyżowaniach ulic: W. Szafera z M. Kopernika i W. Szafera z E. Orzeszkowej.

Naprawie podlegają również nieutwardzone gminne drogi wewnętrzne, które ze względu na bardzo trudne warunki pogodowe w ostatnich latach, tj. ulewne deszcze i nawałnice są naprawiane wielokrotnie. Wyłoniony w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawca sukcesywnie naprawia drogi gruntowe przebiegające w terenach zabudowanych, w zakresie profilowania, wyrównywania i zagęszczania istniejących nawierzchni nieutwardzonych.

W związku z prowadzonymi pracami i realizowanymi inwestycjami drogowymi sieć dróg gminnych publicznych, zgodnie z oceną stanu technicznego, jest w większości dobra i zadawalająca, jednak potrzeby w tym zakresie stale rosną. Duży ruch samochodowy powoduje niszczenie nawierzchni asfaltowych i wymusza konieczność ich bieżącej naprawy, a także przebudowy. Uruchamianie nowych terenów inwestycyjnych, powstawanie nowych obiektów i osiedli mieszkaniowych dodatkowo wymusza budowy dróg

w miejscach, gdzie dotychczas nie było takiej konieczności. Bardzo ważne jest odciążenie Strykowa, poprzez przekierowanie ruchu na inne drogi gminne, co także skutkuje koniecznością budowy kolejnych odcinków dróg.

W latach 2019 - 2022 wykonano również inne prace mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa na drogach:

- dostarczono 237 sztuk tablic kierunkowych do nieruchomości z nazwami miejscowości zlokalizowanych na terenie gminy, które sukcesywnie są ustawiane na drogach na terenie całej gminy;
- sukcesywnie wymieniano uszkodzone i zniszczone znaki drogowe pionowe na drogach gminnych;
- wykonano malowanie znaków poziomych na drogach gminnych;
- wykonano pomiar natężenia ruchu drogowego oraz pomiar widoczności przejazdów kolejowo – drogowych na drogach gminnych;
- ustawiono nowe wiaty przystankowe z ławkami na utwardzonym terenie.

Dla poprawy bezpieczeństwa komunikacyjnego gmina realizuje też sukcesywnie zadania budowy nowych linii oświetleniowych wzdłuż dróg różnych kategorii przebiegających przez teren gminy, a cała infrastruktura oświetlenia publicznego bazuje głównie na energooszczędnych i ekologicznych lampach typu LED.

W latach 2019 – 2022 wykonano oświetlenie uliczne w następujących miejscowościach:

- Smolice,
- Tymianka (ul. Lawendowa, ul. Środkowa),
- Warszewice,
- Swędów ul. Sosnowa i ul. Łąkowa oraz
- Anielin Swędowski ul. Spacerowa i ul. Strykowska
- Stryków, ul. Złotowa, ul. Żytunia, ul. Brzezińska - 52 lampy oraz ul. E. Plater - 4 lampy, oraz skrzyżowanie Cmentarnej i Piłsudskiego – 3 lampy, oraz plac przy pomniku – 4 lampy parkowe;
- Krucice – 21 lamp;
- Bratoszewice ul. Zatorze oraz ul. Polna, Łódzka od ul. Ogrodniczej w kier. Rokitnicy – 49 lamp;
- Klęk Kiełmina – 24 lampy oraz Klęk do granicy gminy – 4 lampy;
- Dobra–Nowiny - 29 lamp;
- Żelgoszcz droga gminna 23 lampy oraz rondo na DK – 8 lamp.

Na kolejne lata planowane są dalsze inwestycje oświetleniowe służące poprawie bezpieczeństwa mieszkańców, w tym w 2022-2023 roku budowa oświetlenia:

- ulicy Szumiących Jodeł w miejscowości Swędów - 2 nowe słupy oświetleniowe;
- ulicy Cyprysowej w miejscowości Swędów - montaż 3 nowych słupów oświetleniowych;
- Wrzask - montaż 13 szt. nowych słupów oświetleniowych;
- Tymianka Mała - montaż 10 szt. nowych słupów oświetleniowych;
- Osse i Tymianka - montaż 29 szt. nowych słupów oświetleniowych;
- Ługi - montaż 2 szt. nowych słupów oświetleniowych.

W roku 2021 wprowadzono także kilka zmian stałych organizacji ruchu (ustawianie luster drogowych, dodatkowych znaków, poprawa organizacji ruchu) na terenie Gminy Stryków w celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników dróg:

- w związku z zakończeniem realizacji zadania polegającego na budowie drogi od miejscowości Ługi w kierunku Michałówka została wprowadzona nowa stała organizacja ruchu na w/w drodze gminnej,
- zmiana stałej organizacji ruchu w obrębie skrzyżowania dróg gminnych nr 120303 E i nr 120304 E w m. Bronin Gmina Stryków,
- zmiana stałej organizacji ruchu na drogach gminnych nr 120303 E i nr 120304 E w m. Bronin i Wrzask Gmina Stryków,
- zmiana stałej organizacji ruchu na drogach gminnych nr 120303 E i 120307 E w m. Anielin Swędowski, Ciołek, Osse Gmina Stryków,

- zmiana stałej organizacji ruchu w związku z poprawą widoczności na wyjeździe z posesji nr 8 w m. Osse na drogę gminną nr 120337 E Gmina Stryków,
- zmiana stałej organizacji ruchu na drodze gminnej nr 120321 E, poprzez montaż progu zwalniającego w m. Niesułków,
- zmiana stałej organizacji ruchu na drodze gminnej nr 120323 E, poprzez montaż progu zwalniającego w m. Cesarka,
- zmiana stałej organizacji ruchu w obrębie skrzyżowania na drogach gminnych nr 120325 E oraz nr 120323 E w m. Ługi Gmina Stryków.

Stan dróg zarówno krajowych, wojewódzkich, jak i powiatowych, mimo ciągłych inwestycji, wymaga dalszego większego doinwestowania polegającego na remontach i wymianie nawierzchni, zwłaszcza odcinków zniszczonych na skutek budowy nowych obiektów inwestycyjnych czy tranzytu ciężarówek. Niezbędne są kolejne inwestycje w drogi dojazdowe do terenów inwestycyjnych, jak i gruntów rolnych. Inwestycje w drogi są dla gminy niezwykle ważne, gdyż pozwalają zapewnić większy poziom bezpieczeństwa zarówno mieszkańcom, jak również wszystkim przyjezdnym.

Problemem w gminie jest niewystarczająco rozwinięta, zbyt mała infrastruktura dotycząca miejsc parkingowych. Te wybudowane w mieście są wąskie i niewielkich rozmiarów. Z kolei, na terenach wiejskich jest ich zbyt mało w stosunku do występujących potrzeb. Jedyne parkingi o większej powierzchni powstały wzdłuż drogi nr 14, głównie w jej południowo-zachodniej części⁴. Co więcej, w wielu miejscach zarówno w Strykowie, jak i na obszarach wiejskich brakuje chodników do bezpiecznego poruszania się okolicznych mieszkańców, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

W związku z powyższym planowana jest przebudowa parkingu za Urzędem Miejskim i budowa parkingu na ul. Targowej, a także przebudowa parkingu nad zalewem od ul. Warszawskiej.

Ważnym elementem w ruchu komunikacyjnym Strykowa jest przebiegająca w jego północnej części linia kolejowa Łódź - Łowicz wraz z bocznicą do załadunku pociągów towarowych. W celu przerzucenia znaczącej części transportu drogowego na kolej, konieczna jest jej modernizacja i rozbudowa.

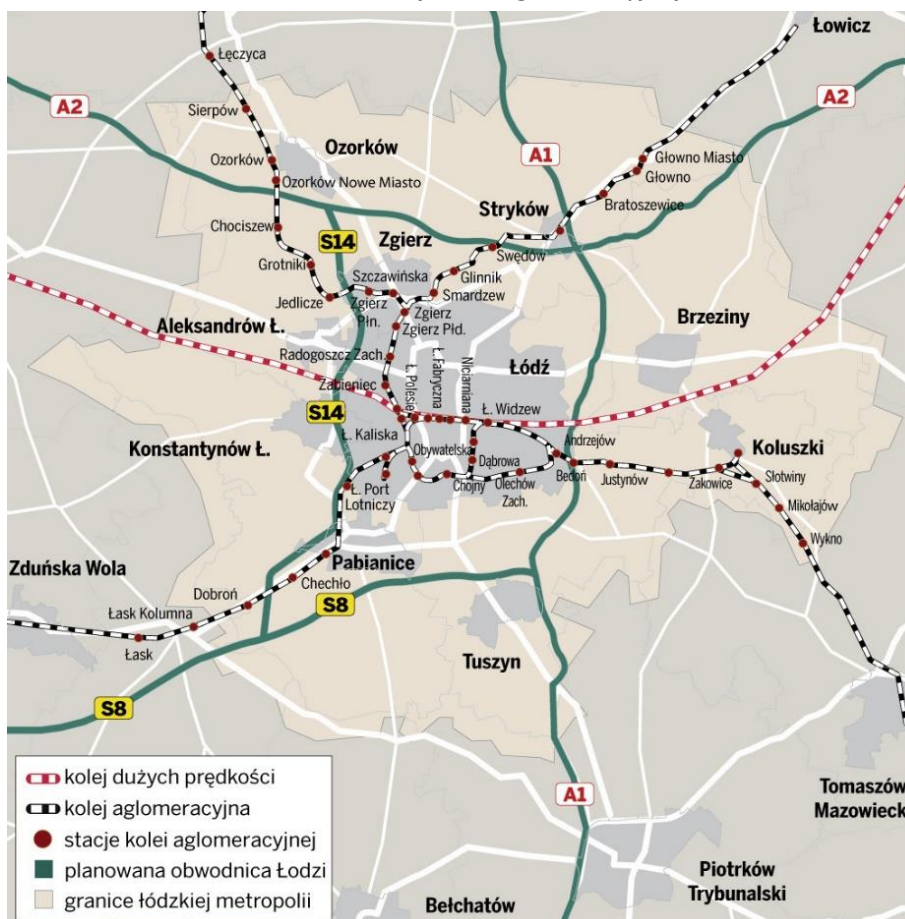
W ramach Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej na terenie gminy w 2013 roku zmodernizowano przystanki i tory kolejowe w Strykowie, Swędowie i Bratoszewicach. Obecnie, połączenia kolejowe zapewniają dojazd ze Strykowa w kierunku Głowna, Łowicza, Warszawy i Łodzi. Z Łodzi do Łowicza i z powrotem jeździ ponad 20 pociągów dziennie. Jednocześnie zakończone zostały prace remontowe związane z odnową dworca PKP w Strykowie, w którym obok poczekalni i stoiska informacyjno-biletowego utworzono miejsce o charakterze społeczno-kulturalnym, gdzie odbywają się cykliczne warsztaty plastyczno-kreatywne dla dorosłych. Ośrodkowi Kultury i Rekreacji w Strykowie udzielana jest dotacja celowa na realizację zadania pn.: „Prowadzenie poczekalni wraz ze świetlicą dworcową w budynku dworca wynajmowanym od PKP”.

W listopadzie 2013 roku samorządy lokalne, w tym Gmina Stryków podpisały porozumienie z Łódzką Koleją Aglomeracyjną dotyczące współpracy polegającej na integracji lokalnego transportu z pociągami ŁKA. W ramach tej współpracy PKP PLK w 2018 roku PKP PLK rozpoczęło prace projektowe, a następnie rozpocznie realizację prac na terenie dworca w Strykowie (w ramach projektu „Budowa zintegrowanych węzłów multimodalnych wraz z budową i przebudową przystanków kolejowych na terenie województwa łódzkiego”), gdzie zostaną wybudowane kładki wyposażone w windy dedykowane osobom niepełnosprawnym, osobom starszym i matkom z dziećmi, miejsca postojowe dla samochodów oraz wiaty rowerowe, a także przebudowane chodniki i podjazdy z myślą o niepełnosprawnych.

---

⁴ *Monografia Miasta i Gminy Stryków, Opracowanie wykonane na zlecenie Urzędu – Miasta Gminy Stryków w latach 2007-2008 przez pracowników Uniwersytetu Łódzkiego, WIST, Łódź, 2009*

Obszar Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej

Źródło: <http://lodzkie.naszemiasto.pl/artukul/349264,kolej-aglomeracyjna-skroci-podroz-do-lodzi,id,t.html>

Działania gminy zierają do zintegrowania autostrad z koleją dla celów utworzenia ponadregionalnego terminalu logistycznego i pasażerskiego. W pełni działająca kolej stanowić będzie olbrzymie udogodnienie dla mieszkańców Strykowa, którzy szybciej przedostaną się do dużych miast w regionie i kraju. Korzyści odczują także mieszkańcy Łodzi i okolic, ze względu na lepszy dojazd do pracy w dużych międzynarodowych firmach, których z roku na rok przybywa w Gminie Stryków.

Gmina jest organizatorem transportu publicznego na terenie Gminy Stryków i Gminy Głowno – bezpłatnego dla mieszkańców obu gmin. Z Gminą Głowno zostało zawarte stosowne porozumienie. Od sierpnia 2021 roku Gmina Stryków rozszerzyła ofertę przewozową w ramach komunikacji gminnej o trasę Stryków – Skotniki. Obecnie obsługiwanych jest 5 linii komunikacyjnych 3 busami. Wykonawca świadczący usługi przewozu jest wybierany w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Godziny kursowania busów zostały dostosowane do potrzeb mieszkańców, głównie młodzieży dojeżdżającej do szkół średnich oraz uczelni wyższych oraz dojeżdżających pracowników do większości firm działających na terenie gminy. Kursy busów odbywają się od poniedziałku do piątku w dwóch cyklach: porannym i popołudniowym. Długość łączna obsługiwanych linii wynosi ok. 574 km dziennie.

Bezpłatna komunikacja gminna obejmująca 5 linii komunikacyjnych to następujące trasy:

TRASA NR I Stryków PKP – Stryków Centrum – CORNING (Tulipan Park) – Niesułków – Stare Skoszewy – Bratoszewice – Anielin Swędowski – Klęk – Niesułków – Stryków – Ługi – Dobieszków – Stary Imielnik – Dobra Nowiny – Dobra – Stryków.

TRASA NR II Stryków Centrum – Stary Imielnik – Dobra Nowiny – Dobra – Stryków- CORNING (Tulipan Park) – Niesułków – Bratoszewice – Anielin Swędowski – Klęk – Niesułków – Stryków – Ługi – Dobieszków – Stary Imielnik – Dobra Nowiny – Dobra – Stryków.

TRASA NR III Stryków Centrum – Tymianka – Osse – Zagłoba – Wrzask – Gozdów - Mąkolice – Popów – Koźle – Bratoszewice – Rokitnica – Stryków – Sosnowiec – Zelgoszcz – Swędów – Smolice – Stryków - Rokitnica – Bratoszewice – Stryków.

TRASA NR IV Stryków Centrum – Rokitnica – Bratoszewice – Koźle - Mąkolice – Popów – Gozdów– Stryków – Sosnowiec – Zelgoszcz – Swędów – Smolice – Stryków - Niesułków – Stryków.

TRASA NR V Stryków Centrum – Stryków ul. Warszawska/Legionów – Smolice CORNING, ARVATO, Swędów - Zelgoszcz – Dobra LIDL – Kiełmina – Klęk - Skotniki (pętla) – Klęk – Kiełmina – Dobra LIDL - Zelgoszcz – Swędów – Swędów/Smolice ARVATO, CORNING – Stryków.

W zakresie rozwoju komunikacji międzygminnej, Gmina Stryków jest uczestnikiem porozumień międzygminnych z sąsiednimi gminami będącymi organizatorami transportu publicznego w sprawie międzygminnej komunikacji autobusowej. Długość linii autobusowych, po których odbywają się przejazdy autobusów po terenie gminy Stryków w ramach ww. porozumienia wynosi ok. 310 km dziennie (dni robocze).

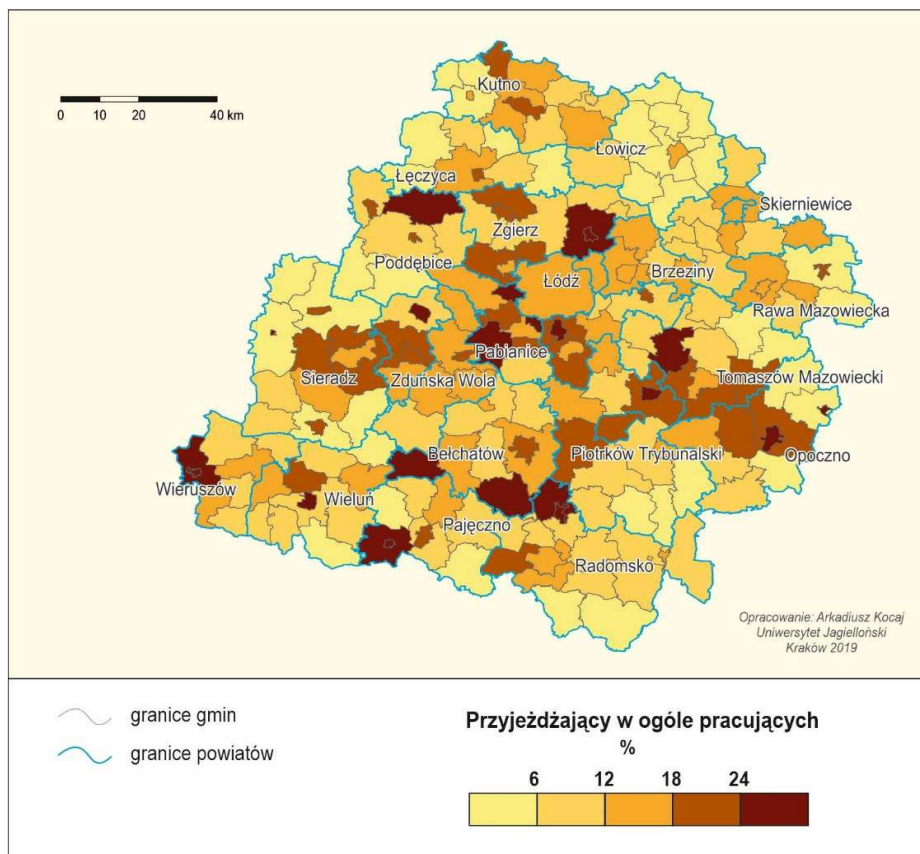
Gmina Stryków jest także uczestnikiem Porozumienia międzygminnego w sprawie wprowadzenia specjalnej zintegrowanej oferty taryfowej pod nazwą Wspólny Bilet Aglomeracyjny. Organizatorem transportu publicznego jest Zarząd Dróg i Transportu będący jednostką budżetową Miasta Łodzi.

W roku 2021 zostało rozwiązane Porozumienie z dnia 4.02.2016 r. z Gminą Aleksandrów Łódzki, Gminą Miastem Zgierz, Gminą Zgierz i Gminą Stryków w sprawie międzygminnej komunikacji autobusowej linii nr 2 łączącej Aleksandrów Łódzki – Miasto Zgierz – Gminę Zgierz z Gminą Stryków – linia MUK 2 – organizator transportu publicznego Gmina Miasto Zgierz. Od lutego 2021 roku komunikacja została zawieszona, ponieważ linia nie była w pełni wykorzystywana ze względu na czas pandemii. Następnie Strony Porozumienia nie doszły do porozumienia w zakresie podziału kosztów finansowania linii przypadających na poszczególne samorządy. Pomimo braku porozumienia kursuje autobus linii 2 BIS, który zatrzymuje się na następujących przystankach na terenie Gminy Stryków: DK 71/Klęk; LIDL/Zelgoszcz; Sosnowiec/Tracz; Corning.

Dodatkowo w celu zniwelowania skutków zawieszenia linii nr 2, w sierpniu 2021 r. Gmina Stryków uruchomiła dla mieszkańców bezpłatną linię komunikacji gminnej do pętli w Skotnikach (trasa nr V), dającą możliwość przesiadki na linie zgierskie i łódzkie.

Poza bezpłatną komunikacją gminną, mieszkańcy Gminy Stryków mogą korzystać również z połączeń odpłatnych – trasy MUK Zgierz linia 2 BIS, MPK Łódź linia 60, MPK ŁÓDŹ LINIA 51B.

Udział przyjeżdżających do pracy w ogólnej liczbie pracujących na terenie Gminy Stryków w 2016 r.

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem”, „RAPORT CZĄSTKOWY Komponent 3 RELACJE PRZESTRZENNE I DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA”, Kraków 2019 r., Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Pomimo starań władz gminy, połączeń autobusowych jest wciąż zbyt mało w stosunku do potrzeb mieszkańców. Problemem jest dostanie się do pracy, uczelni czy szkół w Łodzi i powrót do domu o każdej porze, szczególnie w weekendy. Potrzebna jest większa współpraca ze strony Łodzi, gdyż jej mieszkańcy również przyjeżdżają na teren gminy w celach zarobkowych. Co więcej, Łódź dysponuje bazą oświatową i kulturalną, z której w dużym stopniu korzystają mieszkańcy gminy. Aby zachęcić mieszkańców Gminy Stryków, Łódź powinna zainteresować się w większym stopniu rozwojem komunikacji poprzez zwiększenie liczby połączeń, co przyniesie obu stronom korzyści społeczno-gospodarcze.

W miarę upływu czasu i zapotrzebowania lokalnej społeczności, gmina będzie podejmować działania związane z nawiązywaniem lub rozszerzaniem współpracy międzygminnej w zakresie zwiększania ilości połączeń komunikacji autobusowej. Dotychczas zrealizowano rozszerzenie trasy komunikacyjnej o teren Gminy Nowosolna - przystanek Skoszewy (który funkcjonuje od marca 2021 roku) roku. Planowane jest uruchomienie przejazdu przez Dobrą-Nowiny - Moskulę, które w 2020 roku nie zostało uruchomione z powodu zaistniałej sytuacji pandemicznej.

Gmina Stryków stara się rozwijać nie tylko swój potencjał gospodarczy, ale także turystyczno-rekreacyjny gdyż posiada w swoich zasobach tereny o wysokich walorach przyrodniczych oraz piękne, malownicze krajobrazy. Od strony południowej rozciąga się bowiem Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, od strony północnej – Równina Łowicko-Błońska. Korzystne położenie czyni obszar gminy jednym z bardziej atrakcyjnych miejsc w regionie łódzkim i jednocześnie stwarza warunki do aktywnego uprawiania sportów czy turystyki pieszej i rowerowej.

Na obszarze Gminy Stryków znajdują się liczne formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000 - Szczypiorniak i Kowaliki (PLH100033) - teren obejmuje dwa śródlądne zbiorniki o powierzchni lustra wody ok. 28,54 ha.
- Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich zajmujący wraz z otuliną łączną powierzchnię 14663 ha (11 580 ha park + 3 083 ha otulina), położonych na obszarze kilku sąsiednich gmin, którego celem jest ochrona wyżynnych krajobrazów na terenie Polski Środkowej.
- Pomniki przyrody: 58 pojedynczych pomników, znajdujących się w m.in. w miejscowości Klęk, Stary Imielnik, Nowostawy Górne, Dobra, w parku wiejskim w Klęku, w Osse, w Dobieszkowie, w Bratoszewicach oraz w Woli Błędowej, w Strykowie przy ul. Warszawska, w obrębie Niesułeków – Kolonia (Hydrofornia), oraz 1 grupa 6 drzew w Niesułkowie Kolonii – „Niesułkowskie Lipy” oraz 1 aleja dębowa przy drodze gminnej w Bratoszewicach, ul. Nowości - Kalinów – „Aleja Dębowa”. W skład alei wchodzi 132 dęby szypułkowe *Quercus robur*.
- Rezerwat Struga Dobieszkowska położony na terenie leśnictwa Janinów w Nadleśnictwie Brzeziny, którego celem jest zachowanie naturalnego krajobrazu strumienia śródlądowego Młynówki, z interesującymi licznymi formami morfologicznymi, m.in. jarami, misami źródłkowymi oraz dobrze wykształconymi zbiorowiskami leśnymi, głównie łęgowymi i łąkowymi, o urozmaiconej rzeźbie terenu z najwyższym wzniesieniem 197 m n.p.m.
- Sześć Użytków ekologicznych utworzonych na podstawie Rozporządzenie Nr 50/2001 Wojewody Łódzkiego z dnia 8 sierpnia 2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne.
- Stanowisko dokumentacyjne „Odsłonięcie geologiczne w Niesułkowie Kolonii”, którego celem ochrony jest zachowanie odsłonięcia ukazującego strukturę osadów stokowych, rytmicznie warstwowanych, fragmentu doliny Mroźnicy, będących najbardziej typowymi seriami wypełnień dolinnych obszaru podłódzkiego.

Szata roślinna należy do najbardziej przeobrażonych elementów środowiska przyrodniczego. Całkowita powierzchnia lasów wynosi 235,24 ha. Stanowią one 11.9% powierzchni gminy. Najwięcej lasów znajduje się na terenie Woli Błędowej (60% powierzchni), Kalinowa (40%), Dobieszkowa i Ługów (30%). W północno-wschodniej części gminy, w okolicach Woli Błędowej oraz na pograniczu z Gminą Głowno znajduje się największy kompleks leśny, a w nim dwa malownicze śródlądne stawy nazwane jeziorami Kowaliki oraz Szczypiorniak. Oba te niewielkie jeziora, o silnie rozwiniętej strefie brzegowej oraz szerokim pasie trzcinowisk, zajmują powierzchnię około 10 ha i zasilane są bezimiennym śródlądowym ciekim oraz spływami powierzchniowymi. Jeziora położone są w lasach (bagiennych i wilgotnych), które stanowią bogatą mozaikę siedlisk, wśród nich są znajdujące się w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej łęgi. Dzięki swojej pozornej niedostępności, jeziora stanowią miejsce bytowania licznych gatunków ptaków wodno-błotnych (bąk, bielik, błotniak stawowy) oraz płazów (traszka grzebieniasta i kumak nizinny).

Na obszarze gminy można również spotkać wydrę i bociana czarnego. Cały obszar o łącznej powierzchni 28,5 ha decyzją Komisji Europejskiej został zatwierdzony jako obszar chroniony Natura 2000 (kod obszaru: PLH100033).

W południowej części gminy położony jest drugi kompleks leśny usytuowany w widłach rzeki Moszczenicy i jej dopływu Młynówki z rezerwatem Struga Dobieszkowska, gdzie występują liczne źródła. Rzeki, ich dopływy oraz towarzyszące im źródłiska, łąki, torfowiska i szuwały należą do wyjątkowo czystych.

Do rezerwatu z miejscowości Dobieszków poprowadzono ścieżkę edukacyjną, składającą się z 7 przystanków, z których sześć zlokalizowanych jest na terenie uroczyska leśnego Dobieszków.

Na terenie gminy znajdują się parki wiejskie w Dobieszkowie, Osse, Woli Błędowej, Klęku, Niesułkowie-Kolonii oraz park w Bratoszewicach, który stanowi otoczenie dla pałacu zbudowanego w latach 1938-39. Park w Bratoszewicach jest wpisany do rejestru zabytków i obejmuje m.in. pałac sprzężony z zabudową gospodarczą oraz założeniem parkowo-ogrodowym, wykształcony w XVIII w. Przeważający obszar parków wiejskich należy do prywatnych właścicieli. Nieznaczna część terenów parków stanowi własność Gminy Stryków – drogi i hydrofornia. Parki wiejskie obejmują cenne pod względem przyrodniczym okazy drzew i krzewów. Większość pomników przyrody na terenie gminy występuje na terenie tych parków.

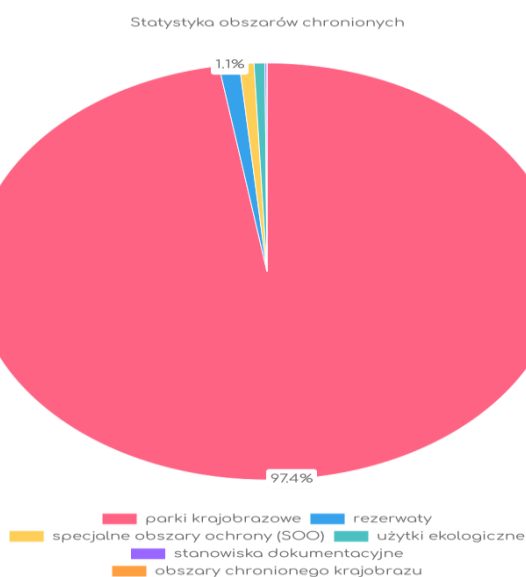
Atrakcją turystyczno-przyrodniczą jest Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich. Na terenie parku znajdują się bowiem cenne walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i historyczne, zwłaszcza malownicze pejzaże oglądane z punktów widokowych. Przez park przebiega w sumie 74 km szlak rowerowy, który zaczyna i kończy się w Lesie Łągiewnickim oraz szlak pieszy o długości 63 km, który przebiega przez najbardziej interesujące miejsca w parku. Podążając szlakiem można dotrzeć do ważnych miejsc historycznych, takich jak pomnik powstańców poległych w 1863 r. w bitwie pod Dobrą oraz obiektów zabytkowych (modrzewiowy kościół w Niesułkowie z XVII w.). Szlak pieszy zaczyna się w Lesie Łągiewnickim, a kończy w Starym Imielniku.

Istniejące kompleksy leśne i ich zróżnicowanie podziwiać można także konno przemierzając Łódzki Szlak Konny, przebiegający również przez tereny Gminy Stryków.

Na terenie gminy szeroką gamę usług, od nauki jazdy na krytych i otwartych ujeżdżalniach po wycieczki w siodle czy hotel dla koni, proponują istniejące ośrodki jeździeckie takie jak np.: Ośrodek Jeździecki Jantar w Smolicach, Klub Jeździecki „Bractwo konne św. Marcina” w Klęku, Stajnia „Dobra Nowiny” w miejscowości Dobra-Nowiny, Stadnina koni „JuNa” w Sierżni, Stadnina Koni Gozdów w Gozdowie i Stajnia „Ju Ni Ki” w Ługach.

Na terenie gminy znajduje się łącznie 6 zbiorników retencyjnych o łącznej powierzchni 18,80 ha (Stryków, Dobra, Warszewice, Rokitnica, Bratoszewice i Dobieszków) oraz około 30 prywatnych stawów, których łączna powierzchnia wynosi około 50 ha. W obrębie miasta Strykowa znajduje się zalew o powierzchni 12,3 ha. W związku z narastającym problemem suszy dbanie o prawidłową retencję jest dla Gminy Stryków priorytetem.

Wszystkie formy ochrony przyrody stanowią 22,21 % procent powierzchni całkowitej gminy.

Źródło: <https://strykow.geoportal-krajowy.pl/natura-2000#formy-ochrony-przyrody>

Pomimo sprzyjających warunków na terenie samej gminy jest niewiele tras pieszo-rowerowych. Na koniec 2020 roku łączna ich długość wynosiła 5,8 km i jest to wartość niezmienna od 2017 roku. Wydaje się, że warto zainwestować środki w budowę takich tras, gdyż mieszkańcy coraz chętniej korzystają z tej formy rekreacji i spędzania wolnego czasu. Przede wszystkim jednak ścieżki rowerowe zapewniają bezpieczeństwo oraz wpływają pozytywnie na estetykę gminy i jej postrzeganie zarówno przez samych mieszkańców jak i przyjezdnych. Konieczne są także inwestycje w inne elementy małej infrastruktury (np. ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, etc.) oraz odpowiednie oznakowanie tras z ciekawymi przyrodniczo obszarami czy zabytkami.

Gmina Stryków leży w dorzeczu Wisły na obszarze stanowiącym zlewnię rzeki Bzury. Przez środek obszaru gminy, wzdłuż linii Władysławów – Wola Błędowa – Buczek, biegnie dział wodny III rzędu między dwoma zlewniami, stanowiącymi dwa podstawowe systemy odwadniające teren gminy – zlewnię rzeki Moszczenicy i zlewnię rzeki Mrogi. Zlewnia Moszczenicy jest zlewnią IV rzędu, natomiast zlewnia Mrogi jest zlewnią V rzędu. Zlewnie IV rzędu na obszarze gminy to zlewnia Moszczenicy i zlewnia Bzury od Moszczenicy do Słudwi. Zlewnie V rzędu na obszarze gminy to zlewnia Mrogi, zlewnia Maliny, zlewnia Doptýwu z Besiekierza, zlewnia Czerniawki i zlewnia Moszczenicy do Czerniawki.

Zgodnie z Aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na lata 2016-2021 (aPGW), którego obowiązywanie zostało wydłużone, zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 listopada 2021r.o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2368), Gmina Stryków, położona na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie znajduje się w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód:

1) Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- PLRW200017272249 (Moszczenica od źródeł do doptywu z Besiekierza),
- PLRW200017272289 (Malina),
- PLRW2000172723469 (Mrożyca),
- PLRW2000172723472 (Domaradzka Struga),
- PLRW2000172723474 (Doptýw z jez. Szczypiorniak),
- PLRW200019272349 (Mroga od Mrożycy do ujścia);

2) Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- PLGW200063.

Działania przypisane do realizacji w poszczególnych jednolitych częściach wód powierzchniowych szczegółowo opisane są w Aktualizacji Planu i Strategia nie stoi w sprzeczności z ich realizacją.

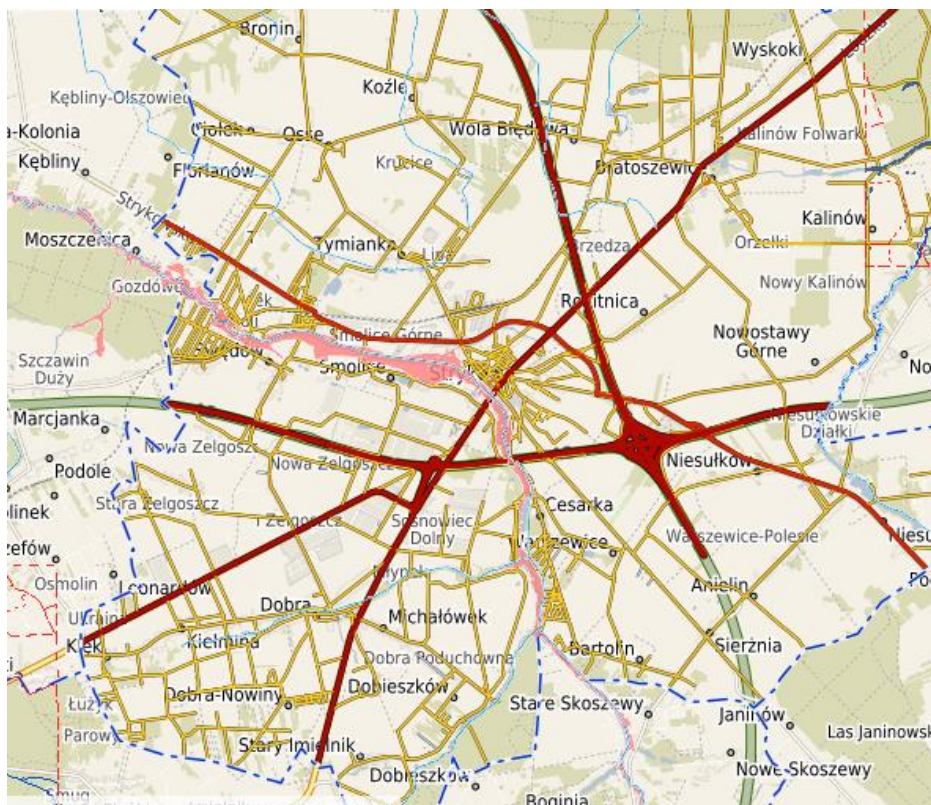
W przypadku realizacji inwestycji uwzględnione zostaną zapisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dziennik Ustaw 2016 r. poz. 1911), Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dziennik Ustaw 2021 r. poz. 1615) i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1841)

Naturalna sieć rzeczna na terenie Gminy Stryków w dużym stopniu została poddana działaniom regulacyjnym i obecnie stosunki wodne są w dużym stopniu przeobrażone.

Największym sztucznym zbiornikiem wodnym jest zalew miejski w Strykowie. Zbiornik o powierzchni lustra wody 12.3 ha zasilany jest wodą z rzeki Moszczenicy, która przez niego przepływa. Zbiornik wraz z plażą i strzeżonym kąpieliskiem jest atrakcją turystyczno-rekreacyjną miasta (zwłaszcza w okresie letnim). Na miejscu można wypożyczyć sprzęt pływający (rowery wodne, kajaki). Obok zalewu urządzono duży parking. Na zbiorniku znajduje się reaktywowana w 2015 r. mała elektrownia wodna.

Uregulowany został bieg Moszczenicy, Maliny oraz Strugi Domaradzkiej. Urządzenia hydrotechniczne wybudowane zostały na Strudze Dobieszkowskiej, na cieku płynącym z Bratoszewic oraz na Kiełmiczance.

Wciąż jednak istnieje zagrożenie realne i potencjalne zagrożenia i ryzyka powodziowe w ciągu rzeki Moszczenicy, co widać na zamieszczonej poniżej mapie.

Źródło: <https://strykow.e-mapa.net/>

Na podstawie map zagrożenia powodziowego, udostępnionych w BIP Ministerstwa Klimatu i Środowiska w dniu 22 października 2020 r., teren gminy znajduje się całkowicie poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym nie obowiązują zakazy wymienione w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne, dotyczące gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi na terenie Gminy Stryków jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%), a także całkowicie poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku uszkodzenia bądź awarii obwałowania.

Na obszarze gminy konieczne są dalsze inwestycje związane ze zwiększeniem ilości retencjonowanych wód, w szczególności poprzez budowę nowych zbiorników wodnych i przebudowę istniejących. W najbliższym czasie planowana jest przebudowa i oczyszczenie zbiornika wodnego w Dobrej oraz przebudowa i oczyszczenie zbiornika wodnego w Strykowie wraz z zagospodarowaniem terenu wokół. Inwestycje mają na celu przywrócenie sprawności i pojemności projektowej zbiorników oraz bezpieczeństwa korzystania ze zbiorników. Zbiorniki wodne odgrywają znaczącą rolę, zwłaszcza w sytuacjach klęsk żywiołowych – przy powodzi przejmując nadmierną ilość wody, z kolei, w przypadku suszy pozwalają nawadniać przesuszone tereny. Szczególnie ważne jest to także w związku z planowanymi dalszymi intensywnymi procesami urbanizacyjnymi, które niekorzystnie wpływają na kształtowanie ekosystemów jakimi są doliny rzeczne.

1.3 Gospodarka, rolnictwo, rynek pracy

Ze względu na doskonałe położenie logistyczne Gmina Stryków jest znakomitym miejscem do inwestowania. Potencjał wynikający z lokalizacji doceniają od 2006 r., czyli od uruchomienia zjazdu na autostradę A2 w Strykowie, a następnie - w 2012 roku węzła autostradowego A1 i A2 w okolicach Strykowa, krajowi i światowi liderzy ze Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Finlandii, Holandii, USA czy Francji. Na terenie Gminy Stryków ulokowały się inwestycje z branży papierniczej, logistycznej, kurierskiej, motoryzacyjnej, budowlanej, farmaceutycznej, telekomunikacyjnej czy spożywczej. Powstały parki przemysłowe takie jak: Segro Logistic Park Stryków w Smolicach, Diamond Business Park Stryków w Dobrej, Panattoni Park Stryków

I, II III w Sosnowcu Pieńkach oraz Prologis Park Stryków w Sosnowcu Pieńkach. W fazie budowy znajduje się Centrum logistyczne Mountpark Stryków. Poza parkami przemysłowymi na terenie Gminy Stryków funkcjonują również m.in. takie duże firmy, jak: GLS, UPS czy DPD. Na terenie gminy Stryków działają również firmy, które uzyskały wsparcie w ramach Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, tj.: Progroup Board Sp. z o.o. – Smolice, Janmar Centrum Sp. z o.o. Sp. K – Smolice, SWM Poland GP Sp. z o.o. – Smolice, Lek SA – Stryków, ul. Lipowa, LPP Logistics Sp. z o.o. – Kiełmina, PTM Polska Sp. z o.o. – Stryków.

Przedstawiciele biznesu, którzy podejmują decyzję o realizacji swoich planów w Strykowie, znajdą tu proinwestycyjną politykę oraz przychylny klimat do rozwoju. Dobrym prognostykiem na przyszłość są rankingi, w których Stryków zajmuje wysokie, stabilne pozycje. W rankingu europejskich miast przyszłości 2020-2021 ogłoszonym przez Financial Times Stryków znalazł się na 17. miejscu wraz z Warszawą, która zajęła 6. miejsce i prześcignął np.: Oslo, Barcelonę, Cambridge, Kopenhagę czy Bukareszt. W rankingu zamożności samorządów opublikowanym przez Pismo Samorządu Terytorialnego Wspólnota za lata 2019–2021 Stryków zajął w kategorii małych miast 12. pozycję. Powstające nowe centra magazynowe przynoszą dodatkowe miejsca zatrudnienia. Zasięg oddziaływania rynku pracy generowany przez firmy ulokowane na terenie Gminy Stryków od dawna wykracza poza sąsiednie miejscowości. Powstające w okresie 2-3 letnim hale produkcyjne i magazynowe to średnio 2-3 tysiące nowych miejsc pracy.

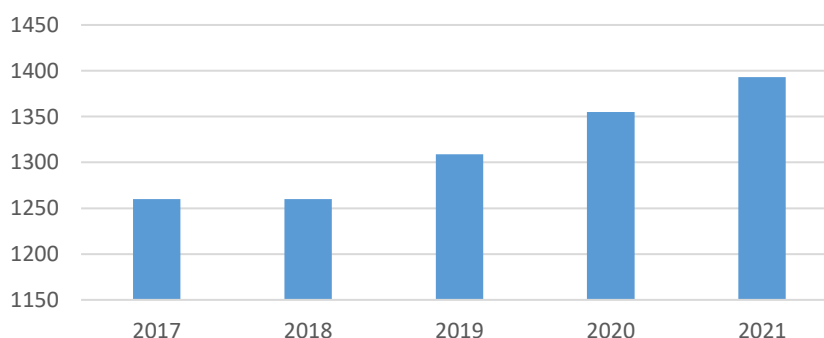
Parki przemysłowe zajmują obszar ok. 650 ha, ale gmina posiada w swojej ofercie łącznie jeszcze ok. 1 350 ha terenów pod inwestycje w następujących lokalizacjach: Bratoszewice, Dobra, Kalinów, Nowostawy Górne, Rokitnica, Smolice, Sosnowiec, Sosnowiec-Pieńki, Stryków, Tymianka, Warszewice, Wola Błędowa, Zelgoszcz.

Tereny inwestycyjne w przeważającej większości są wyposażone w podstawową infrastrukturę, w tym dostęp do sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej i gazowej. Inwestor, który podejmie decyzję o lokalizacji biznesu w Gminie Stryków może być pewien, że znajdzie tu przychylny klimat i przestrzeń do rozwoju.

Zasady zagospodarowania i sposób użytkowania terenów pod inwestycje, w tym pod zabudowę produkcyjno-usługową opisane zostały w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków⁵. Plany, których obecnie jest 76 (stan na 01.06.2022 roku), są na bieżąco aktualizowane, a informacje są dostępne na stronie internetowej gminy pod adresem <https://strykow.e-mapa.net/>. Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gminy ogółem wynosi 99,4%.

W 2021 roku w Gminie Stryków zarejestrowanych było w rejestrze REGON 1 393 podmiotów gospodarki narodowej. Od 2017 roku obserwowany jest ciągły wzrost liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych co świadczy o sprzyjających warunkach do prowadzenia tutaj działalności.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON

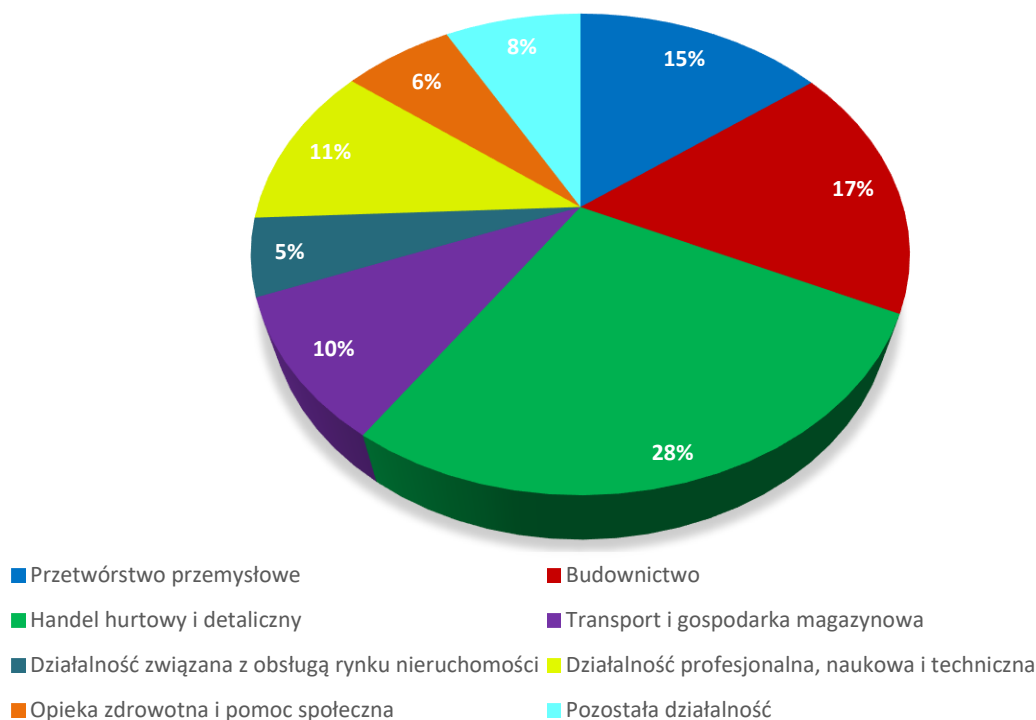

Źródło: SVS.Portret_Gminy_Stryków (gmina miejsko-wiejska), listopad 2022

Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych to także konieczność dostosowania infrastruktury do zapotrzebowania inwestorów. Ważnymi w tym kontekście zadaniami dla gminy jest zrealizowanie w najbliższych latach budowy oczyszczalni ścieków oraz modernizacji stacji uzdatniania wody i małej retencji.

⁵ Uchwała Nr XXXVI/290/2009 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 28 lipca 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków, z późniejszymi zmianami.

Główne rodzaje działalności gospodarczej na terenie Gminy Stryków

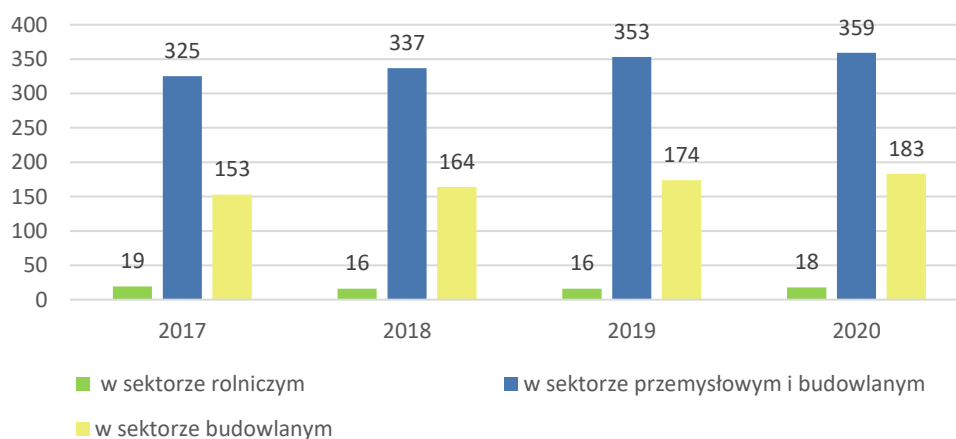
Źródło: GUS, PODM_3001_XTAB_20220422122757, stan na 8.04.2022 r.

Branżami dominującymi na terenie gminy, co przedstawia powyższy wykres, są:

- handel hurtowy i detaliczny,
- przetwórstwo przemysłowe,
- budownictwo,
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- transport i gospodarka magazynowa.

Mieszkańcy mają dostęp do dość szerokiej oferty placówek handlowych i usługowych, co oznacza, że ich potrzeby w zakresie dostępu do różnego rodzaju produktów - spożywczych, środków czystości, artykułów gospodarstwa domowego, odzieży, etc. oraz usług są w pełni zaspokojone. W miarę większego zapotrzebowania, mieszkańcy korzystają z asortymentu i usług dostępnych na terenie niedaleko położonej Łodzi.

Poniższa tabela przedstawia udział podmiotów prowadzących działalność rolniczą na terenie gminy w stosunku do pozostałych typów działalności.

Źródło: SVS.Portret_Gminy_Stryków (gmina miejsko-wiejska).30-03-2022

Intensywne zmiany w gospodarce i tendencja związana z przeznaczaniem coraz większej powierzchni terenów rolnych pod inwestycje powodują, że dominujący rolniczy charakter Gminy Stryków traci coraz bardziej na znaczeniu na korzyść pozarolniczej działalności gospodarczej.

Tereny, na których prowadzona jest działalność gospodarcza przez osoby fizyczne to ponad 267 ha wg stanu na 26.04.2022 roku.

Wg stanu na 1 stycznia 2022 roku na ponad 466 ha prowadziły działalność 94 podmioty gospodarcze.

Działalność gospodarcza rolnicza prowadzona przez osoby prawne zajmowała 0,0475 ha.

Na terenie Gminy Stryków w rejestrze REGON wg sekcji PKD 2007 wg stanu na kwiecień 2022 roku zarejestrowanych było 18 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą w sekcji A Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo podczas, gdy w 2012 roku było ich 34.

Powierzchnia użytków rolnych stanowi 51,75% powierzchni gminy. W ogólnej powierzchni gruntów rolnych, użytki rolne stanowią 90,07%, sady oraz uprawy trwałe po ok. 5%, łąki i pastwiska łącznie 9,24%, natomiast lasy - 2,59%. Powierzchnia zajmowana przez grunty ugorowane oraz pozostałe użytki rolne wynosi odpowiednio 3,59% i 3,13%.

Z punktu widzenia przydatności terenów pod rolnictwo, warunki do dalszego jego rozwoju nie są korzystne. Elementy środowiska, które determinują tą przydatność to m.in.:

- przestrzenne zróżnicowanie terenu gminy,
- niska klasa gleb (klasa IV i V),
- niewielkie modyfikacje w zakresie struktury użytkowania ziem.

Cechą charakterystyczną gospodarstw rolnych w gminie jest ich rozdrobnienie.

Rolnictwo w Gminie Stryków reprezentuje typ gospodarki ekstensywnej, opartej na produkcji zbóż należących do nisko plonujących oraz dających małe dochody, ale nie wymagających szczególnych nakładów pracy i wysokiego nawożenia⁶.

Ze względu na wysoki stopień zurbanizowania gminy i dobrze funkcjonujący rynek pracy stopa bezrobocia w gminie wynosiła na koniec grudnia 2021 roku jedynie 1,28%. Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Stryków wynosiła ogółem 164 osoby, w tym 87 kobiet i 77 mężczyzn, co stanowiło 2,6% osób w wieku produkcyjnym. W ogólnej liczbie 73 osoby to długotrwale bezrobotni. Bezrobotnych osób po 50 roku życia było zarejestrowanych 57 osób, a przed 30 rokiem życia 35 osób. Liczba osób bezrobotnych w gminie maleje rokrocznie. W okresie od 2017 roku nastąpił spadek o prawie 40%. Przy ogromnej podaży miejsc pracy na terenie gminy problem bezrobocia jest praktycznie marginalny.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (stan na 31.12.2021 roku)

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (ogółem)	Kobiety	Osoby do 30 roku życia	Osoby powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
2017	273	122	45	80	155
2020	193	95	52	49	90
2021	164	87	35	57	73

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, kwiecień 2022

Na terenie gminy prognozowany jest dalszy rozwój terenów inwestycyjnych, które będą zajmowały coraz większy obszar. W związku z tym można się spodziewać dalszego odpływu mieszkańców z branży działalności rolniczej przy jednoczesnym utrzymaniu bardzo niskiego poziomu bezrobocia dzięki przyrostowi miejsc pracy głównie poprzez budowę kolejnych magazynów wielkopowierzchniowych.

Gmina Stryków to gmina z możliwościami i perspektywami, która jest otwarta na nowe przedsięwzięcia gospodarcze. W tym kontekście najważniejsze będzie zapewnienie odpowiadającej rosnącym potrzebom niezbędnej komunalnej infrastruktury technicznej.

⁶ Monografia Miasta i Gminy Stryków, Łódź 2009

1.4 Infrastruktura techniczna

Poziom infrastruktury technicznej może decydować o atrakcyjności gminy, co więcej, jest czynnikiem aktywizującym poziom rozwoju społeczno-gospodarczego.

Mieszkaniowy zasób Gminy Stryków tworzą lokale usytuowane w budynkach stanowiących w całości własność gminy oraz lokale położone w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Stryków. W 2017 roku zakończono budowę i oddano do użytku budynek wielorodzinny z 29 lokalami komunalnymi o łącznej powierzchni 1260 m².

Według stanu na dzień 01.01.2022 roku liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminnym wynosiła 182. W 2021 r. sprzedano 7 lokali mieszkalnych położonych w Strykowie przy ul. Batorego 1, ul. Reymonta 2 i ul. Reymonta 4, ul. Kościuszki 61 oraz ul. E. Plater 2.

Gmina Stryków nie dysponuje lokalami socjalnymi, zamiennymi i tymczasowymi. W przypadku zaistnienia takiego zapotrzebowania, istnieje możliwość przeznaczenia na ten cel lokali o obniżonej wartości użytkowej i z uboższym wyposażeniem technicznym.

Zasoby mieszkaniowe komunalne wymagają remontów, bieżących napraw oraz konserwacji. Tylko w 2021 roku wydatkowano na ten cel prawie 367 000,00 zł.

Na terenie gminy dominuje budownictwo jednorodzinne, typowe dla terenów wiejskich i małych miast. Co roku oddawanych jest do użytku kilkadziesiąt nowych mieszkań: w 2017 roku – 92 mieszkania, w 2019 roku – 45 mieszkań, w 2020 roku - 50 nowych mieszkań. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy są jednak ciągle niewystarczające. W związku z bardzo dobrze rozwijającym się rynkiem pracy i związanym z tym napływem siły roboczej, należy podejmować działania zachęcające inwestorów z branży budowlanej do tworzenia na terenie gminy lokali mieszkalnych oraz budownictwa wielorodzinnego. W chwili obecnej wielu pracowników centrów logistyczno-magazynowo-przemysłowych, będących mieszkańcami bardziej odległych gmin (np. Łowicz, Łęczycza, Ozorków, Piątek, Zgierz, Aleksandrów Łódzki), a także aglomeracji łódzkiej, korzysta z transportu organizowanego przez pracodawców. Władze gminy zaobserwowały problem z brakiem dostępności w sektorze nieruchomości mieszkaniowych, w związku z czym od 2019 roku zachęcają inwestorów prywatnych do tworzenia bazy mieszkaniowej na terenie Gminy Stryków. Zaczynają powstawać osiedla mieszkaniowe m.in. w Tymiance, Lipie, Strykowie - rejon ulicy Słonecznej (budynki szeregowe). Powstaje także hotel w Tymiance, który będzie odpowiedzią na lokalne potrzeby mieszkaniowe związane z coraz większą ilością osób zatrudnianych na terenie Gminy Stryków. Planowana jest także budowa osiedli w Strykowie w rejonie ulicy Polnej (budynki wielorodzinne), przy ulicy Targowej (blok TBS), przy ul. Zakładowej (budynki wielorodzinne o niskiej intensywności).

W sytuacji zwiększenia dostępności indywidualnych lokali użytkowych, wielu pracowników mogłoby osiedlić się w okolicach miejsca pracy na terenie Gminy Stryków, co przyniosłoby wiele wymiernych korzyści – znaczące zmniejszenie ruchu ulicznego, a także rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

Ponadto z uwagi na znaczącą liczbę pracowników tymczasowych, głównie z zagranicy, równie ważne jest zwiększenie zasobów mieszkaniowych na rynku najmu. Obecnie osoby te wynajmują mieszkania w dużej mierze poza granicami Strykowa.

W Gminie Stryków zadania w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych są realizowane sukcesywnie i zgodnie z kierunkami rozwoju Gminy Stryków, określonymi w dokumentach strategicznych.

Gmina jest dobrze zaopatrzona w sieć wodociągową. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy według stanu na dzień 31.12.2020 roku wynosiła ponad 190 km, a ilość przyłączy wodociągowych 5 279 sztuk (w tym: Stryków miasto 1 423 sztuk i gmina 3 856 sztuk). Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej w 2020 roku wynosił 98,4%⁷.

⁷ GUS, BDL: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica#>

Dynamiczny rozwój sieci w ubiegłych latach sprawił, że gmina zapewnia niemal wszystkim mieszkańcom dostęp do dobrej jakości wody i mimo istnienia jeszcze pojedynczych rejonów niewyposażonych w sieć, stan zaopatrzenia gminy w wodę uznaje się za zadawalający.

Woda do sieci czerpana jest z 9 gminnych ujęć, których lokalizacja i obszar obsługiwanego wskazano poniżej:

Lp.	Ujęcie wody	Obsługiwane miejscowości
1	Stryków	Stryków, Smolice, Tymianka, Swędów, Lipa
2	Dobra	Dobra, Orzechówek, Sosnowiec, Kiełmina, Klęk
3	Bratoszewice	Bratoszewice, Wysokoki, Wola Będowa, Rokitnica, Nowostawy Górne, Kalinów
4	Niesułków-Kolonia	Niesułków-Kolonia, Lipka, Niesułków
5	Warszewice	Warszewice, Cesarka
6	Koźle	Koźle, Sadówka, Pludwiny, Gozdów, Wrzask, Bronin, Osse, Ciołek, Zagłoba, Krucice,
7	Sierznia	Sierznia, Bartolin, Anielin
8	Zelgoszcz	Zelgoszcz, Anielin Swędowski, Smolice, Swędów
9	Ługi	Ługi, Sosnowiec-Pieńki, Imielnik Stary, Michałówek, Dobieszków, Dobra – ul. Skowronków

Niemal wszystkie ujęcia wody w 98% zaspakajają potrzeby obsługiwanych mieszkańców. Bieżące potrzeby w zakresie wodociągów w dużej mierze zostały w minionych latach zaspokojone, konieczne są jednak dalsze inwestycje z uwagi na rosnącą liczbę mieszkańców oraz inwestorów, a sieci wodociągowe zapewniają zaopatrzenie w wodę o odpowiednich parametrach. Niewystarczająca dla zaopatrzenia w wodę nowych terenów rozwojowych może się okazać wydajność sieci wodociągowej. Jej rozbudowa przebiega obecnie równoległe z prowadzonymi procesami budowlanymi. Dalsze działania powinny uwzględniać, w miarę potrzeb, inwestycje w rozbudowę i modernizację sieci wodociągowych, ujęć wody oraz budowę zbiorników retencyjnych wody uzdatnionej dla pokrycia perspektywicznego zapotrzebowania wody na terenach zainwestowanych oraz wyznaczonych dla rozwoju urbanizacji.

Na terenie gminy występują dwa systemy kanalizacji sanitarnej, które są wystarczające dla zaspokajania potrzeb mieszkańców dotychczas podłączonych. Jednak dalsza rozbudowa kolejnych odcinków sieci dla podłączenia nowych budowanych systemów kanalizacyjnych gospodarstw, działek letniskowych i podmiotów gospodarczych może stwarzać problemy oczyszczalni w Strykowie, której wydajność hydrauliczna zbliża się do granicy mocy przerobowych. Stwarza to konieczność budowy nowej oczyszczalni ścieków lub rozbudowy i modernizacji już istniejącej.

Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacji sanitarnej w 2020 roku wynosił 49,5%. Wg danych GUS w 2020 roku⁸ 42,2% budynków podłączonych było do sieci kanalizacyjnej, w tym miastach w 75,9%, a na terenach wiejskich 30,6%. Całkowita długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 71,4 km. Przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania było 1 774 sztuk. Funkcjonowanie kanalizacji zbiorczej w przeważającej części oparte jest na sile grawitacji. Gminne sieci kanalizacji sanitarnej obejmują teren miasta i częściowo teren wiejski Gminy Stryków: Tymianka, Smolice, Swędów, Anielin Swędowski, Dobra, Dobra-Nowiny, Sosnowiec, Bratoszewice i Rokitnica. Długość sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno - tłocznej w 2020 roku wynosiła 49,2 km⁹ przy liczbie mieszkańców korzystających z kanalizacji 4 621 i 251 osób czasowo przebywających na terenie aglomeracji.

Pozostałe nieskanalizowane tereny gminy, wyposażone są w zbiorniki typu „szamba” i okresowo wywożone do punktu zlewnego ścieków w oczyszczalni w Strykowie oraz do oczyszczalni w Bratoszewicach,

⁸ GUS, BDL; <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

⁹ UCHWAŁA NR XXX/298/2020 RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Stryków

wybudowanej w 2021 roku. Coraz powszechniejsze stają się oczyszczalnie przydomowe. Według danych Urzędu Miejskiego w Strykowie łączna liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na koniec 2021 roku wyniosła 271 sztuk. W roku 2021 do Urzędu Miejskiego w Strykowie wpłynęło 5 zgłoszeń dotyczących rozpoczęcia eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³/dobę, przy czym tylko jedno zgłoszenie zostało przyjęte (3 zgłoszenia pozostawiono bez rozpatrzenia, w jednym przypadku zgłoszono sprzeciw dotyczący rozpoczęcia eksploatacji przydomowej oczyszczalni ścieków). Przepuszcza się jednak, że liczba jest wyższa, z uwagi na niezgłaszanie przez właścicieli nieruchomości tychże zbiorników do ewidencji.

Wg stanu w dniu 31 grudnia 2021 roku bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe było na terenie gminy 1 110 ¹⁰sztuk i ich liczba wzrosła od 2017 roku o 131 sztuk.

Pomimo podejmowanych w miarę możliwości inwestycji kanalizacyjnych, w tym m.in. wybudowaniu w roku 2020 kanalizacji sanitarnej w Swędowie i Tymiance, stopień skanalizowania gminy jest wciąż zbyt mały. Potrzeby są znacznie większe niż możliwości w zakresie realizacji inwestycji.

Biorąc pod uwagę niezadowalający stopień skanalizowania gminy w szczególności na obszarach wiejskich i niewielką liczbę przydomowych oczyszczalni ścieków, konieczne są dalsze inwestycje rozwojowe i modernizacyjne w tym zakresie, bowiem warunkują one poprawę standardów sanitarnych i stanowią podstawowe uwarunkowanie dla dalszego rozwoju urbanizacji. Mają również istotne znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego zapobiegając przedostaniu się nieczystości do wód i do gleby.

Na obszarze aglomeracji Stryków w latach 2021 – 2027 planowana jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno - tłocznej w miejscowości m.in. Stryków, Dobieszków, Ługi, Stary Imielnik, Sosnowiec-Pieńki, do której podłączeni zostaną mieszkańcy, ale także osoby czasowo przebywające na terenie aglomeracji (miejsca noclegowe).

Na terenie gminy znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków, w Strykowie i w Bratoszewicach. Miasto Stryków i skanalizowane sołectwa: Tymianka, Smolice, Swędów, Sosnowiec, Dobra i Dobra-Nowiny obsługiwane są przez oczyszczalnię ścieków w Strykowie, natomiast Bratoszewice i Rokitnica przez oczyszczalnię w Bratoszewicach.

Wykaz oczyszczalni ścieków wraz z ilością osadów ściekowych (lata 2017-2021)

Nazwa oczyszczalni	Ilość m ³ /dobę	Ilość osadów ściekowych w Mg		
		2017	2019	2021
Oczyszczalnia w Strykowie	1700	1232 (342 s.m.)	1297 (272 s.m.)	1211 (298 s.m.)
Oczyszczalnia w Bratoszewicach	550	1075 (11 s.m.)	1732 (17 s.m.)	75 (3,7 s.m.)

Źródło: Dane ZGKiM w Strykowie i Urząd Miejski w Strykowie.

Obecnie, przepustowość oczyszczalni w Strykowie wynosi 1700 m³/dobę. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Moszczenica. W 2019 roku wykonano modernizację oczyszczalni ścieków w Strykowie w zakresie gospodarki osadowej, co znacząco zmniejszyło ilość powstających osadów. Podstawowy szkielet układu kanalizacyjnego stanowi kolektor zbiorczy doprowadzający ścieki do oczyszczalni oraz dopływy kolektora obsługujące tereny zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej miasta i terenów wiejskich. Przepustowość oczyszczalni w Bratoszewicach to 550 m³/dobę. Przed rozbudową przepustowość wynosiła 200 m³/dobę.

W sumie liczba osób obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków w 2021 roku w Strykowie wyniosła 4 826 osób, a w Bratoszewicach 1000 osób.

Średnia dobowa ilość ścieków komunalnych powstających na terenie aglomeracji:

- pochodzących od mieszkańców, turystów i przemysłu odprowadzanych zbiorczym systemem kanalizacyjnym do oczyszczalni wynosi: 1390,3 m³/d,
- dostarczonych do oczyszczalni taborem asenizacyjnym wynosi: 87,5 m³/d,
- oczyszczonych systemami indywidualnymi (przydomowymi oczyszczalniami ścieków) wynosi: 5,2m³/d,

¹⁰ GUS, BDL, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

- nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, gdzie zastosowano systemy indywidualne albo planuje się zastosowanie systemów indywidualnych lub innych rozwiązań zapewniających taki sam poziom ochrony środowiska jak w przypadku systemów kanalizacji zbiorczej wynosi: 92,7 m³/d.

Liczba wszystkich przydomowych oczyszczalni ścieków wg stanu na koniec 2021 roku wynosiła 271¹¹ sztuk. W danych GUS na terenie gminy było 1 110 sztuk¹² zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych i był to wzrost o prawie 12% w stosunku do roku 2017. Problemem jest występowanie nieszczelności istniejących zbiorników bezodpływowych oraz niewłaściwe zagospodarowanie nieczystościami ciekłymi.

Ze względu na ciągły wzrost gospodarczy obszaru i powstające nowe miejsca pracy, przepustowość oczyszczalni ścieków w Strykowie jest niewystarczająca, nie jest ona w stanie przyjąć większej ilości ścieków kanalizacyjnych. W związku z planowanym dalszym rozwojem inwestycyjno-mieszkaniowym gminy konieczne jest podjęcie działań mających na celu budowę nowej oczyszczalni o większej przepustowości lub rozbudowę i modernizację istniejącej, która będzie w stanie przyjąć i oczyścić ścieki komunalne i przemysłowe z miasta Strykowa, wszystkich sąsiednich miejscowości i zakładów przemysłowych. Niezwykle istotne jest podnoszenie standardu w zakresie ochrony środowiska oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez oczyszczanie wszystkich odebranych ścieków.

Planowana jest m.in. rozbudowa firmy Novartis w Strykowie, ul. Podlipie co wpłynie na zwiększenie ilości ścieków z fabryki leków. Ponadto planowane są do podłączenia do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej centra dystrybucyjne. Na podstawie wydanych warunków technicznych wskazać można, iż planowany przemysł osiągnie 513 RLM. Nowa oczyszczalnia lub rozbudowa i modernizacja istniejącej umożliwi zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków do wartości 4-5 tys. m³/d (33 333 - 41667 RLM). Wskaźniki dla ścieków odpływających z oczyszczalni będą spełniać wymagania dotyczące jakości ścieków oczyszczonych, określonych ww. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r., dla oczyszczalni powyżej 10000 RLM. Odbiornikiem ścieków nadal będzie rzeka Moszczenica.

Rozszerzenie usług wodno-kanalizacyjnych poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej i budowę nowej oczyszczalni przyczyni się do rozwoju budownictwa mieszkaniowego i obszarów przemysłowych, a tym samym umocni rozwój aglomeracji Stryków.

Na terenie gminy nie ma centralnego systemu ciepłowniczego. Ciepło w domach zapewniają kotłownie komunalne i paleniska indywidualne. Budynki wielorodzinne ogrzewane są różnymi źródłami ciepła. Część budynków wielorodzinnych na terenie miasta Strykowa, tj. 6 bloków z centrum miasta oraz 3 budynki użyteczności publicznej, w których mieszczą się m.in.: Urząd Miejski w Strykowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodek zdrowia i świetlica środowiskowa zaopatrywanych jest w ciepło z opalanej olejem kotłowni lokalnej. Inne budynki zlokalizowane przy zalewie miejskim w Strykowie korzystają np. z ogrzewania elektrycznego czy ekogroszku. Urządzenia grzewcze w budynkach indywidualnych w mieście i na terenach wiejskich opalane są głównie paliwami stałymi, ze względów ekonomicznych paliwa płynne stosowane są marginalnie. Indywidualne ogrzewanie domków jednorodzinnych jest problemem dla gminy, gdyż powoduje lokalne zanieczyszczenie powietrza. Do poprawy warunków aerasanitarnych mogłaby się przyczynić budowa gazociągu. Od 2019 roku widać intensyfikację działań podejmowanych przez Polską Spółkę Gazowniczą na terenie Gminy Stryków, co przełoży się na zwiększenie możliwości podłączeniowych prywatnych budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznych.

Gmina Stryków w 2022 roku realizuje zadanie inwestycyjne, polegające na budowie instalacji gazowej zewnętrznej i wewnętrznej dla budynku Przedszkola w Strykowie, instalacji wewnętrznej w budynku OSP w Strykowie a także przebudowie kotłowni przy SP Nr 2 w Strykowie. W ramach dbałości o poprawę stanu powietrza, Gmina Stryków prowadzi także program dotacji celowych na wymianę dotychczasowego nieekologicznego źródła ciepła opartego na paliwie stałym na nowe ekologiczne źródło ciepła, co jest dobrym kierunkiem działań proekologicznych, ale nie są to wciąż działania wystarczające.

Wg danych GUS w 2020 roku odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej na terenie gminy wyniósł 5,8% co oznacza, że poziom gazyfikacji jest wciąż bardzo niski, pomimo iż od 2017 roku zanotowano wzrost

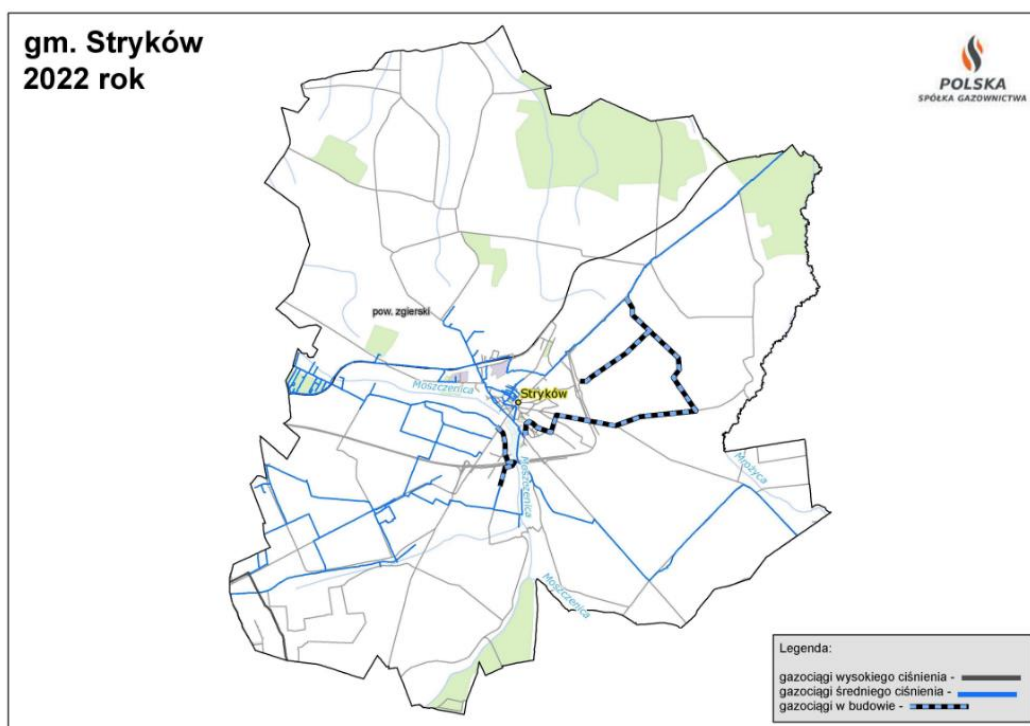
¹¹ Dane Urzędu Gminy Stryków, Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska

¹² GUS, BDL, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

o 3,9%. W miastach wskaźnik wynosił 7,9%, a na wsiach 5,00%. Poziom gazyfikacji całego województwa łódzkiego wg Polskiej Spółki Gazownictwa wynosił w tym samym roku 42 %.

Według danych uzyskanych od Polskiej Spółki Gazownictwa - Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi stan sieci na terenie Gminy Stryków wynosił do końca 2018 roku 36,9 km gazociągów i 161 przyłączy. Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy wynosiła w 2020 roku 70 868 m. Wykonanych było 377 przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, w tym do mieszkalnych 338 przyłączy. Do końca 2022 roku wyniesie 73,4 km gazociągów i 448 przyłączy. Wg stanu na sierpień 2022 roku stopień gazyfikacji gospodarstw domowych na terenie Gminy Stryków wyniósł 6,8%¹³.

Mapa gazociągowa na terenie Gminy Stryków

Źródło: Opracowanie własne

Polska Spółka Gazownictwa, należąca do PGNiG, rozpoczęła rozbudowę sieci gazowej w województwie łódzkim, dzięki której połączone zostaną Brzeziny z gazociągami PSG zlokalizowanymi w Strykowie. Inwestycja prowadzona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej Stryków-Brzeziny, a na trasie gazociągu znajdują się miejscowości Cesarka, Warszewice, Sierźnia, Lipka, Kolonia - Niesułków, Dąbrówka Duża, Tadzín oraz Brzeziny.

Średnie zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca gminy wynosi 1 273,3 kWh, w tym w miastach 505,9 kWh, a na wsi 1 560,3 kWh. Zdecydowana większość mieszkańców miasta w chwili obecnej wykorzystuje do celów gospodarczych gaz propan-butan z butli.

Dalsze inwestycje w zakresie gazyfikacji gminy są konieczne i oczekiwane przez mieszkańców, gdyż pozwolą ograniczyć zanieczyszczenia atmosfery wynikające z użytkowania lokalnych kotłowni i palenisk węglowych, a w rezultacie ograniczyć koszty dostaw energii cieplnej.

Gospodarka odpadami komunalnymi prowadzona jest w oparciu o obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stryków (przyjęty uchwałą Nr XXVII/274/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stryków zmieniony uchwałą Nr XXIX/293/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 22 grudnia 2020 r. zmieniająca uchwałę Nr XXVII/274/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stryków), który określa

¹³ https://www.psgaz.pl/mapasystemu/PSG_data/index_2500.html

obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami i utrzymania należytej czystości oraz ładu.

W gminie segregacja odpadów jest obowiązkowa. Wytwórcy odpadów komunalnych są obowiązani do selektywnego zbierania wytworzonych przez siebie odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w ww. regulaminie oraz w sposób określony w obowiązujących przepisach prawa.

Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, takich jak: firmy, lokale handlowe, gastronomiczne, hotele, ogródki działkowe, targowiska, biura, itp., są zobowiązani podpisać umowę z wybraną firmą posiadającą uprawnienia do odbioru odpadów komunalnych tj. wpis do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Strykowa lub gminną jednostką organizacyjną (ZGKiM).

Wpis do Rejestru Działalności Regulowanej, prowadzonego przez Burmistrza Strykowa na dzień 31.12.2021 r., posiadało osiem podmiotów, przy czym tylko cztery podmioty posiadające niniejszy wpis odbierały odpady komunalne z nieruchomości niezamieszkałych w roku 2021.

Na terenie Gminy Stryków funkcjonuje jeden punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), zlokalizowany na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie przy ul. Batorego 25, gdzie można oddać oprócz odpadów komunalnych takich jak: papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metal, bioodpady, również m.in. odpady budowlane i rozbiórkowe inne niż niebezpieczne wytworzone poza terenami budowy, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opakowania po farbach i lakierach, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i zużyte akumulatory, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi.

Dwa razy w roku Gmina Stryków organizuje odbiór odpadów wielkogabarytowych oraz elektro śmieci sprzed posesji. Informacje o terminach odbioru tych odpadów zamieszczane są w harmonogramach odbioru odpadów, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Strykowie oraz w mediach społecznościowych.

Dodatkowo na terenie gminy w większości miejscowości rozstawione zostały pojemniki do segregacji odpadów: papieru, szkła oraz tworzyw sztucznych.

W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach organizacja systemu gospodarowania odpadami w gminie należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Zgodnie zaś z przepisem art. 6d ust. 1 te same ustawy, celem realizacji tego zadania wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany udzielić zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 6c, albo zamówienia publicznego na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. Zamówienia publiczne na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, powstających na nieruchomościach zamieszkałych na terenie Gminy Stryków realizuje firma RS II Spółka z o.o. z siedzibą w Zgierzu przy ul. Norberta Barlickiego 3a.

Na terenie gminy nie znajdują się składowiska odpadów i mogilników.

Rodzaje zebranych i odebranych odpadów komunalnych na terenie Gminy Stryków:	Masa odpadów w 2020 r. [w tonach]	Masa odpadów w 2021 r. [w tonach]
Niese segregowane (zmieszane) odpady komunalne	3691,1400	3993,4500
Odpady ulegające biodegradacji	1222,8220	1184,2390
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	0,2600	1,8600
Odpady wielkogabarytowe	501,7290	463,2200
Opakowania z papieru i tektury	63,6960	142,2100
Zmieszane odpady opakowaniowe	755,1080	218,3800
Opakowania ze szkła	361,0500	393,9320
Zużyte opony	47,3920	56,1080
Opakowania z tworzyw sztucznych	40,1800	351,2600
Inne odpady nieulegające biodegradacji	49,8800	49,6600
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	39,0800	285,7430

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne; baterie i akumulatory; urządzenia zawierające freony; farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze, żywice	198,4960	39,9960
Popiół	74,8500	428,8200
RAZEM	7045,6830	7608,8780

Źródło: Dane Urząd Miejski w Strykowie

W roku 2020 odebrano i zebrano z terenu Gminy Stryków: 7045,6830 Mg odpadów komunalnych, w tym:

- przedsiębiorcy na podstawie umów zawartych z właścicielami nieruchomości: 2.186,5980 Mg
- przedsiębiorca na podstawie umowy zawartej z gminą: 4.365,7810 Mg
- Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych: 403,1740 Mg
- podmioty zbierające: 90,1300 Mg.

W roku 2020 łącznie odebrano 3.691,1400 Mg odpadów niesegregowanych (zmieszanych) o kodzie 20 03 01, w tym:

- przedsiębiorcy na podstawie umów zawartych z właścicielami nieruchomości: 1644,4700 Mg
- przedsiębiorca na podstawie umowy zawartej z gminą: 2046,6700 Mg.

W roku 2020 łącznie odebrano i zebrano z terenu Gminy Stryków: 1286,7780 Mg odpadów ulegających biodegradacji, w tym:

- przedsiębiorcy na podstawie umów zawartych z właścicielami nieruchomości: 42,9000 Mg
- przedsiębiorca na podstawie umowy zawartej z gminą: 1214,7200 Mg
- Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych: 29,1580 Mg

W podziale na kody odpadów odebrano i zebrano następujące ilości odpadów biodegradowalnych:

- odpadów o kodzie 15 01 01 – 21,3960 Mg
- odpadów o kodzie 20 01 01 – 42,3000 Mg
- odpadów o kodzie 20 01 08 – 0,2600 Mg
- odpadów o kodzie 20 02 01 – 1222,8220 Mg

W roku 2020 masa odpadów przekazanych do Instalacji wyniosła: 1285,0120 Mg.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 9 ppkt. c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.) w roku 2020 Gmina Stryków osiągnęła:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 16,05%,
- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych – 51,44%,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 100%.

W roku 2021 łącznie odebrano 3.993,4500 Mg odpadów niesegregowanych (zmieszanych) o kodzie 20 03 01, w tym:

- przedsiębiorcy na podstawie umów zawartych z właścicielami nieruchomości: 1 725,0700 Mg,
- przedsiębiorca na podstawie umowy zawartej z gminą: 2 268,3800 Mg.

W roku 2021 łącznie odebrano i zebrano z terenu Gminy Stryków: 1 328,7550 Mg odpadów ulegających biodegradacji, w tym:

- przedsiębiorcy na podstawie umów zawartych z właścicielami nieruchomości: 35,8600 Mg
- przedsiębiorca na podstawie umowy zawartej z gminą: 1256,5200 Mg
- Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych: 36,3750 Mg.

W podziale na kody odpadów odebrano i zebrano następujące ilości odpadów biodegradowalnych:

- odpadów o kodzie 15 01 01 – 110,9360 Mg
- odpadów o kodzie 20 01 01 – 31,7200 Mg

- odpadów o kodzie 20 01 08 – 1,8600 Mg
- odpadów o kodzie 20 02 01 – 1184,2390 Mg.

W roku 2021 masa odpadów przekazanych do Instalacji wyniosła: 1 330,0750 Mg, (w tym 1,32 Mg zmagazynowanych na dzień 31.12.2020 r.).

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 9 ppkt. c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888) w roku 2021 Gmina Stryków osiągnęła:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 33,78 %,
- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych – 32,02 %,
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 100 %.

Zagrożenie dla środowiska stwarza część odpadów niebezpiecznych, tj. odpadów przemysłowych ze względu na swój skład oraz specyficzne właściwości. Wśród wytwarzanych w zakładach przemysłowych w Gminie Stryków odpadów niebezpiecznych dominują szlamy z odwadniania olejów z separatorów oraz odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe, a także zużyte akumulatory, urządzenia zawierające niebezpieczne elementy oraz sorbenty, tkaniny do wycierania.

Co ważne, na terenie gminy nie ma podmiotów prowadzących działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Najbliżej położone firmy prowadzące działalność tego typu, zlokalizowane są w Zgierzu. Gmina Stryków jako jedna z 21 gmin z terenu województwa łódzkiego przystąpiła do Międzygminnego Związku „BZURA” w celu realizacji w Gminie Bielawy Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych. Obecnie Związek Międzygminny „BZURA” zrzesza 19 gmin z terenu województwa łódzkiego. Powstał w celu stworzenia i wdrożenia kompleksowego, szczelnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, obejmującego selektywną zbiórkę odpadów, odzysk, recykling i unieszkodliwianie. Powyższe zadanie realizowane jest poprzez budowę nowoczesnej instalacji tj. zakładu zagospodarowania odpadów dla około 50 tysięcy ton odpadów rocznie. Zadaniem związku jest zaspokajanie potrzeb publicznych i interesów mieszkańców zrzeszonych gmin, w zakresie rozwiązywania problemów związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Gmina Stryków od kilku lat prowadzi działania na rzecz poprawy środowiska naturalnego realizując różnorodne programy i akcje przeznaczone dla mieszkańców, m.in.:

- „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Stryków na lata 2018 -2032” przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Strykowie nr VII/68/2019 z dnia 26 marca 2019 r. Według bazy azbestowej na koniec 2021 roku wielkość zinwentaryzowanego azbestu wynosiła 7 899,715 Mg. Dotychczas masa unieszkodliwiona wynosi 968,6520 Mg. Wciąż pozostaje do usunięcia 6 931,0630 Mg wyrobów azbestowych. W tym celu gmina udziela dotacji celowych na zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Stryków na podstawie uchwały Nr XXVII/269/2020 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 12 listopada 2020 r.
- Od 2018 roku gmina corocznie prowadzi programy dotacji celowych na wymianę dotychczasowego nieekologicznego źródła ciepła opartego na paliwie stałym na nowe ekologiczne źródło ciepła: kocioł na biomase, gaz (podłączenie do sieci lub własny zbiornik), olej opałowy, wykonanie ogrzewania elektrycznego, pompy ciepła. W nowej kadencji władz samorządowych można zaobserwować znaczący wzrost kwoty zabezpieczonej w budżecie gminy na ten cel, a co za tym idzie zwiększenie ilości wymienionych źródeł ciepła na ekologiczne, co przyczyni się do polepszenia jakości powietrza na terenie gminy. Potrzeby w tym obszarze są wciąż duże, dlatego program będzie kontynuowany w kolejnych latach.

Zestawienie zrealizowanych umów dotyczących wymiany pieców w latach 2018-2021

Rok	Ilość złożonych wniosków	Ilość podpisanych umów	Łączna kwota wypłaconych dotacji
2018	50	31 (rozliczonych 29)	131 423,89 zł
2019	98	93 (rozliczonych 85)	343 960,58 zł
2020	98	83 (rozliczonych 73)	321 185,40 zł
2021	116	110 (rozliczonych 91)	415 483,74 zł

Źródło: <https://www.strykow.pl/2723,dzialania-w-zakresie-ochrony-srodowiska?tresc=21276>

- W roku 2020 władze gminy rozpoczęły proces zmian wyglądu przestrzeni zielonych na terenie Strykowa obejmujący wykonanie nowych i uzupełnienie dotychczasowych nasadzeń. Niezwykle ważne jest podejmowanie wszelkich możliwych działań mających na celu ochronę istniejących obszarów zielonych oraz tworzenie nowych, ponieważ wg prognoz Stryków należy do miast, w których planowane procesy urbanizacyjne wpłyną na pogorszenie proporcji terenów zieleni miejskiej do terenów zurbanizowanych. Świadczą o tym niekorzystne wskaźniki z 2020 r. udziału powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem wynoszące 0,18% powierzchni gminy, w tym 1,36% w mieście Stryków i 0,11% na obszarze wiejskim. Pomimo pozytywnego zjawiska jakim jest wzrost każdego z w/w wskaźników obserwowany od 2017 roku, przewiduje się, że nastąpi co najmniej 4-krotna przewaga terenów zurbanizowanych nad terenami zieleni miejskiej w Strykowie, dlatego należy nieprzerwanie kontynuować prace w kierunku zwiększania zieleni w Strykowie, gdyż zasadzone rośliny nie tylko podwyższają estetykę przestrzeni publicznej, ale również działają jak filtr zbierający kurz i brud.

Gatunki roślin, którymi zostały obsadzone tereny zielone dobrano w taki sposób, aby o każdej porze roku działało się coś miłego dla oka mieszkańców, jak i owady pożyteczne miały pożywienie i schronienie. Władze Strykowa poprzez swoje jednostki organizacyjne – JRP w Strykowie, jak i wykonawców zewnętrznych sukcesywnie realizuje nowe nasadzenia. Do tej pory w Strykowie zostało wysadzonych kilkanaście tysięcy krzewów, bylin kwitnących i traw oraz kilkaset drzew. Zielonej metamorfozie przeszły m.in. ulice: Kościuszki, Strykowski, Wolskiej, Mickiewicza, Kilińskiego, Akacyjowa, Słoneczna, a także skwery i place: teren wokół Urzędu Miejskiego, teren wokół Pomnika Niepodległości, plac przy poczcie czy też reprezentacyjny teren od ul Warszawskiej przed SP 1. Kolejne obszary w mieście są już planowane i przygotowywane do jesiennych i wiosennych nasadzeń. Największą na tę chwilę metamorfozę przeszedł teren parku nad Moszczenicą.
- Nowe nasadzenia zieleni realizowane są również na terenach wiejskich w poszczególnych sołectwach, gdzie dodatkowo gmina wspiera działania propagujące sadzenie dawnych odmian drzew owocowych. W tym celu przystąpiła do projektu „Owoce pamięci” realizowanego przez Urząd Marszałkowski w Łodzi i Zespół Parków Krajobrazowych Wł. Drzewa w 2022 roku zasadzono na terenie SP w Niesułkowie, SP w Bratoszewicach oraz SP w Dobrej oraz na terenie działek sołeckich w Tymiancie, Smolicach, Zagłobie, Rokitnicy oraz Niesułkowie Kolonii.
- W 2021 r. rozpoczęto przebudowę parku nad Moszczenicą w Strykowie na co gmina pozyskała dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi. Stworzone zostało miejsce edukacji ekologicznej, które jednocześnie jest miejscem wypoczynku dla różnych grup wiekowych poprzez wyposażenie parku w elementy małej architektury, wyposażenie zabawowe, sportowe oraz elementy edukacji przyrodniczej. Zamontowane elementy małej architektury to: pergole, leżaki parkowe, hamaki parkowe, różnego rodzaju siedziska, ławy - gwiazdy, stojaki rowerowe, stacje naprawcze dla rowerów i kosze na śmieci. Dodatkowo w celach edukacyjno-ekologicznych wzdłuż alejek zlokalizowano kosz do segregacji oraz kosze na psie odchody. Edukacja przyrodnicza podzielona została tematycznie na zagadnienia z dendrologii, pszczelarstwa, zanieczyszczenia i recyklingu. Ponadto dosadzenie 93 szt. drzew, ponad 3500 szt. krzewów i ponad 5000 szt. roślin kwitnących zmieniły oblicze terenu w park przyjazny mieszkańcom. Nasadzenia pozytywnie wpływają na jakość powietrza w mieście, a także poprawiają jego mikroklimat. Zasadzone rośliny kwitnące zapewniają także źródło pokarmu m.in. dla pszczoł i owadów. Zagospodarowanie parku leżącego w centrum Strykowa nie tylko zaspokoilo potrzeby mieszkańców umożliwiając im spędzanie czasu

wolnego w przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni, ale także dało możliwość edukacji przyrodniczej i ekologicznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, wpłynęło znacząco na poprawę estetyki oraz postrzegania miasta jako dobrze zarządzanego dbającego o swoich mieszkańców.

Gmina Stryków prowadzi również szereg akcji ekologiczno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców, sołectw i instytucji z terenu gminy.

- „Gmina Stryków wśród kwiatnych trawników” – w ramach ekoakcji Gmina Stryków od 2020 r. zachęca do zakładania kwiatnych trawników, które prócz walorów estetycznych wzbogacają ekosystem, utrzymują wilgotność gleb i tworzą azyl dla pożytecznych owadów. Mieszkańcom przekazywane są pakiety składające się z opakowania nasion polnych kwiatów, ekotorby oraz książeczki informującej o akcji, zawierającej wskazówki wysiewu nasion. Do akcji włączyły się również sołectwa i szkoły z terenu Gminy Stryków. Do czerwca 2022 r. przekazano łącznie ok. 60 szt. pakietów.
- „Stryków dla jerzyków” – w ramach ekoakcji Gmina Stryków od 2020 r. rozdała chętnym mieszkańcom i instytucjom ok. 230 budek lęgowych dedykowanych jerzykom. Będący pod ochroną jerzyk to ginący ptak polskich miast, dlatego działania skierowane były głównie do mieszkańców miasta Strykowa. Zostały zainstalowane także na budynku Urzędu Miejskiego, SP 2 w Strykowie, Państwowej Straży Pożarnej w Strykowie.
- "Budki dla owadów pożytecznych - motyli i pszczoł murarek w Gminie Stryków" - akcja edukacyjno – ekologicznej prowadzona od 2021 roku, mająca na celu ochronę owadów pożytecznych mających znaczący wpływ na funkcjonowanie naszego ekosystemu. Akcja każdego roku cieszy się dużym zainteresowaniem, już ok. 240 budek trafiło do prywatnych ogródków i ogrodów, zostały również przekazane do sołectw, placówek oświatowych z terenu Gminy Stryków i Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, a także ustawione zostały przed Urzędem Miejskim.
- „Gmina Stryków powierza domek dla jeża” - edukacyjno-ekologiczna akcja prowadzona od 2022 r. zapewniająca owadożernemu ssakowi dachu nad głową, w której lokator odwdzięcza się zwalczaniem szkodników roślin, np. ślimaków. Przekazano ok. 60 szt. domków, które trafiły zarówno do ogródków osób fizycznych, jak i na teren zarządzany przez instytucje publiczne - np. CKiW OHP w Dobieszkowie, szkół podstawowych, przedszkola samorządowego, OSP czy parku nad Moszczenicą.
- „Nie pal śmieci i odpadów, bo trujesz siebie i swoich sąsiadów!” – przeprowadzono akcję uświadamiająco-informacyjną wśród mieszkańców Gminy Stryków poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, materiałów dla nauczycieli szkół oraz na profilu Gminy Stryków w mediach społecznościowych.
- Gmina Stryków prowadzi także działania edukacyjne w szkołach z terenu Gminy Stryków. Przekazuje do szkół materiały edukacyjne o tematyce ekologicznej. W szkołach i przedszkolu samorządowym wystawiane są spektakle ekologiczne. Gmina uczestniczyła również jak co roku w akcji „Sprzątania Świata”, w ramach której dokonuje zakupu worków i rękawic dla uczestników akcji głównie ze szkół na terenie gminy. Ponadto Gmina Stryków wspierała akcje sprzątania terenów Gminy Stryków organizowane przez firmy znajdujące się w parkach przemysłowych poprzez zaopatrzenie w worki oraz odbiór i zagospodarowanie zebranych odpadów.
- W 2020 r. Gmina Stryków postawiła także na edukację i rozwój poprzez zachęcanie dzieci do wspólnego czytania – w szkole wspólnie z nauczycielami i rówieśnikami, a w domu razem z rodzicami, dziadkami i rodzeństwem. W tym celu wydała książeczkę ekologiczną pn. „Ekoporady dla Dużych i Małych”, która w łatwy i przyjemny sposób wyjaśnia zasady prawidłowego segregowania odpadów oraz prawidłowych praktyk dbania o środowisko. Trudne i poważne zagadnienia zostały opowiedziane w sposób lekki i przyjemny poprzez wykreowanych bohaterów - Pszczółkę Lipkę i członków jej rodziny: Stryjka Jerzyka, Ciotkę Czaplinę, Kuzynkę Kumatą i Kuzyna Galopa. Książeczki przekazane zostały do wszystkich przedszkoli i szkół podstawowych na terenie Gminy Stryków, aby dyrektorzy rozdali je przedszkolakom i uczniom klas I-III. Dodatkowymi egzemplarzami zostały zasilone szkolne i przedszkolne biblioteki, ponadto książeczki wyłożone są dla wszystkich chętnych mieszkańców w Urzędzie Miejskim w Strykowie.
- W 2022 r. Gmina Stryków wydała broszurę ze znanymi dzieciom bohaterami tj. Pszczółką Lipką i członkami jej rodziny, w formie zeszytu zadań i łamigłówek ekologicznych. Celem publikacji było zapoznanie najmłodszych z zagadnieniami zanieczyszczeń powietrza i jego ochrony. Publikacja została przekazana do

placówek oświatowych na terenie Gminy Stryków oraz jest dostępna dla wszystkich chętnych mieszkańców w Urzędzie Miejskim w Strykowie.

- Ogłoszona została akcja społeczno-edukacyjną promującą segregację odpadów wśród mieszkańców. W ramach akcji zakupiono 8 metalowych serc - pojemników na nakrętki, które ustawione zostały w następujących lokalizacjach: Stryków – Plac Łukasieńskiego, ul. Warszawska, Koźle – parking przy OSP, Bratoszewice – róg ul. Szkolnej i Nowości, Dobieszków – przy Centrum Kształcenia i Wychowania OHP, Dobra – obok strażnicy OSP, Swędów – przy Gminnej Bibliotece Publicznej filia w Swędowie, nad zalewem w Strykowie – przy tablicy informacyjnej, na osiedlu Batorego w Strykowie – przy blokach, w Niesułkowie – przy domu kultury. Zebrane nakrętki przekazywane są do Stowarzyszenia hospicjum im. Jana Pawła II w Zgierzu, a środki uzyskane z ich sprzedaży, jako surowca wtórnego, wspomagają doposażenie obiektu.

W latach 2015 – 2020 na terenie gminy obowiązywał "Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stryków na lata 2015-2020", który wyznaczał jako główny cel strategiczny rozwoju gminy poprawę jakości powietrza i komfortu życia mieszkańców poprzez redukcję zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂ oraz ograniczenie zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach. W 2020 roku został sporządzony raport z wykonania PGN. Zgodnie z przyjętymi w dokumencie założeniami, emisja dwutlenku węgla na terenie Gminy Stryków w roku 2014 wyniosła 122 885,8 MgCO₂. Prognoza sporządzona na rok 2020, przewidywała emisję (bez wdrożenia działań niskoemisyjnych przewidzianych w Planie) wynoszącą 125 799,05 MgCO₂. PGN zakładał, że w wyniku realizacji zadań emisja CO₂ zostanie zmniejszona o 19 170,26 Mg CO₂, z czego 3 678,96 Mg CO₂ przypada na zadania, których realizacja uzależniona była od działań Urzędu Miejskiego, natomiast 15 491,30 MgCO₂ przypada na zadania, których realizacja jest warunkowana decyzjami inwestycyjnymi mieszkańców, przedsiębiorców, właścicieli i zarządców nieruchomości, a więc na ich realizację Urząd Miejski nie ma wpływu. Łącznie zrealizowane w okresie lat 2015-2020 zadania przyniosły ograniczenie emisji o 3 843,82 MgCO₂, a więc o 3,05% emisji całkowitej i 104,48% założonego celu dla zadań, których realizacja zależna była od Urzędu Miejskiego.

Gmina Stryków położona jest w Regionie Środkowopolskim¹⁴, w strefie pośredniej między wpływami kontynentalnymi i oceanicznymi, a dominujący udział w kształtowaniu lokalnej pogody mają masy wilgotnego powietrza polarnomorskiego, napływającego nad teren województwa z zachodu. Roczny przebieg temperatur powietrza oraz wielkość i rozkład opadów atmosferycznych na omawianym terenie są typowe dla obszaru Polski Centralnej. Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020”, największy wpływ na warunki klimatyczne wywierają zjawiska ekstremalne, których silne wiatry i huragany, powodzie oraz susze, w wyniku których powstają szkody zniszczenia infrastruktury technicznej, utraty zwierząt gospodarskich i plonów lub zniszczenia ekosystemów, ale także utrata zdrowia i życia ludzi. Przystosowanie do nowych uwarunkowań klimatycznych i związanych z tym zjawisk jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań, przed którymi stoi także Gmina Stryków. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym, a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej charakteryzują się obszary zurbanizowane, które są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie takie jak: zanieczyszczenia wody, emisja hałasu, zaśmiecanie, wycinanie lasu, emisja i imisja zanieczyszczeń do wody, powietrza i gleby. Ocena jakości powietrza na obszarze Gminy Stryków wykazała, że nie stwierdzono w 2019 roku przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza dla SO₂ (1h, 24h), NO₂ (1h,rok), ozonu, pyłu PM₁₀ (24h, rok), pyłu PM_{2,5} (rok – faza I). Nie stwierdzono również przekroczeń w przypadku CO (8h), beznenu (rok) i metali ciężkich (As, Cd, Ni, Pb – rok). W przypadku benzo(a)pirenu stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego Ddc = 1ng/m³. Obszar przekroczeń objął tereny zabudowane m. Strykowa. Stwierdzono ponadto przekroczenie średniorocznej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}, (Da = 20 µg/m³ – faza II). Głównymi źródłami emisji pyłów są źródła antropogeniczne: przemysłowe (energetyczne spalanie paliw i źródła technologiczne), transport samochodowy i spalanie paliw w sektorze bytowo-gospodarczym. Mniej znaczącymi są źródła naturalne takie jak: pylenie traw, erozja gleb, wietrzenie skał. Źródłem ozonu są procesy spalania w produkcji i transformacji energii oraz w przemyśle i transport drogowy, emisji benzo(a)pirenu procesy: spalanie paliw

¹⁴ *Strefy klimatyczne świata (1965), Wincenty Okołowicz*

stałych w niskich temperaturach w nisko sprawnych urządzeniach, spalarnie odpadów w instalacjach do tego nieprzeznaczonych i pożary lasów. Na jakość powietrza na terenie gminy istotny wpływ ma emisja komunikacyjna z transportu kołowego.

Najważniejsza jest jednak likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne oraz odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi, gdyż te czynniki głównie odpowiadają za tzw. „niską emisję”. Działania jakie należy prowadzić w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków związanych z transportem to m.in. modernizacja dróg czy wymiana oświetlenia na bardziej ekologiczne w miejscach publicznych, a także rozwój technologii energooszczędnych oraz ich coraz większa dostępność, wzrost wykorzystania OZE, dalsza termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

Gmina Stryków charakteryzuje się dużym stopniem zurbanizowania, jednak hałas przemysłowy, stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym. Na obszarze gminy nie ma zlokalizowanych obiektów uciążliwych. Najbardziej uciążliwy jest hałas pochodzący z komunikacji drogowej. W celu jego minimalizacji konieczne są m.in. dalsze remonty dróg oraz budowa zjazdów i południowo-wschodniej obwodnicy Strykowa oraz węzła Stryków północ.

W miarę możliwości Gmina Stryków powinna podejmować także dalsze działania mające na celu zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz realizować inwestycje na rzecz redukcji emisji zanieczyszczeń, w tym powietrza. Powinny to być dalsze działania termomodernizacyjne, inwestycje w odnawialne źródła energii, ekologiczne oświetlenie, itp.

Bogate zasoby środowiska naturalnego należy postrzegać w kategoriach „kapitału ekologicznego” będącego w dyspozycji społeczności lokalnej. Dbałość o środowisko przyrodnicze powinna być traktowana jako szansa na rozwój pomimo nieuchronności sprzeczności między przyrodą a gospodarką.

Gmina powinna nadal koncentrować działania na kreowaniu w świadomości społeczeństwa postrzegania wartości ekologicznych w kategoriach interesu społecznego. Dbałość o tereny zieleni miejskiej, ochronę terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo o zróżnicowanej i bogatej faunie oraz florze, jak również kształtowanie systemu ekologicznego stanowić będzie obecnie jeden z najważniejszych czynników rozwojowych.

Gmina powinna podejmować możliwie jak najwięcej działań zmierzających do zachowania dziedzictwa w stanie naturalnym i nienaruszonym.

Równie ważnym czynnikiem współczesnego rozwoju jest dostęp do Internetu co uwydatniło się szczególnie w okresie pandemii COVID – 19. Gmina jest wyposażona w sieć kablową i bezprzewodową, co zapewnia łączność telefoniczną i Internetową. Potrzeby mieszkańców w zakresie telefonii są w pełni zaspokojone i wystarczą na kolejne lata. W gminie zauważa się jednak wiele miejsc, w których brakuje dostępu do szerokopasmowego Internetu, zapewniającego stałą, nieprzerwaną łączność ze światem zewnętrznym. Internetu nie ma w ogóle w takich sołectwach jak: Bartolin, Bronin, Cesarka, Kalinów, Lipka, Niesułków-Kolonia, Nowostawy Górne, Rokitnica, Sierźnia, Krucice, Lipa i Zagłoba. Obecnie firma TOYA Sp. z o.o. realizuje np. na terenie Gminy Stryków projekt pn. "Budowa sieci NGA w powiatach: brzezińskim, pabianickim, zgierskim, łódzkim wschodnim, i mieście Łódź" dotyczący budowy sieci telekomunikacyjnej opartej na technologii światłowodowej, który obejmie w/w miejscowości. Projekt na terenie gminy zostanie zakończony w II kwartale 2022 roku. Dalsze inwestycje w tym obszarze są bardzo oczekiwane przez społeczność lokalną, m.in. w miejscowości Klęk. W miarę możliwości inwestycje rozbudowy sieci powinny być kontynuowane. Konieczny jest dalszy rozwój przewodowej i bezprzewodowej infrastruktury teleinformatycznej poprzez m.in. rozbudowę i budowę liniowych elementów sieci światłowodowych wraz z węzłami dostępowymi oraz infrastruktury LTE, w szczególności przez operatorów zewnętrznych. Obecnie na terenie gminy swoje usługi świadczą najwięksi operatorzy działający na terenie naszego kraju. Istnieje konieczność intensyfikacji ich działań inwestycyjnych.

1.5 Edukacja, kultura, sport

Jednym z najważniejszych współczesnych zasobów rozwojowych jest potencjał społeczny, w tym w szczególności edukacyjno-oświatowy, zarówno ilościowy jak i jakościowy.

Gmina Stryków kładzie duży nacisk na poprawę jakości życia mieszkańców w tym coraz wyższą jakość oraz dostępność oferty edukacyjnej i rozwój infrastruktury społecznej.

Na sieć publicznych szkół, dla których Gmina Stryków jest organem prowadzącym składają się:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie
- Szkoła Podstawowa im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach
- Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej
- Szkoła Podstawowa im. Gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie
- Zespół Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach.

Zespół Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach jest jedyną szkołą ponadpodstawową na terenie gminy. Szkoła oferuje kształcenie na wielu interesujących kierunkach odpowiadających aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy:

- technik logistyk - odpowiada na zapotrzebowanie firm transportowo-logistyczno-spedycyjnych znajdujących się na obszarze parków przemysłowych działających na terenie Gminy Stryków, a współpraca z tymi firmami jest gwarancją dobrego przygotowania młodzieży do podjęcia pracy zawodowej. Współpraca odbywa się poprzez realizację miesięcznych praktyk i wycieczek zawodowych oraz szkoleń, warsztatów i spotkań branżowych. Polega także na przekazywaniu ofert pracy firm logistycznych uczniom i absolwentom ZS Nr 1 w Bratoszewicach. Absolwenci posiadają także certyfikat UDT oraz uprawnienia obsługi wózków jezdniowych.
- technik informatyk - w związku z faktem, że branża IT jest jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin, a w dzisiejszych czasach każde nawet najmniejsze przedsiębiorstwo wykorzystuje technologie komputerową są to m.in. działy informatyczne, agencje reklamowe czy firmy z sektora IT, dzięki czemu absolwent ma duże możliwości zatrudnienia. Zgodnie z „Prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy” opublikowaną przez MEiN w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polski „Monitor Polski” w roku 2022 dla takich zawodów jak technik logistyk i technik informatyk przewidywane jest istotne zapotrzebowanie, co oznacza, że nasi absolwenci poza miejscami pracy na lokalnym rynku będą również chętnie zatrudniani w całym województwie łódzkim, a także w całym kraju.
- technik żywienia i usług gastronomicznych - jest odpowiedzią na rozwijający się rynek usług gastronomiczno-hotelarskich. Szkoła w zakresie kształcenia praktycznego współpracuje z organizacjami, instytucjami i przedsiębiorstwami na terenie Gminy Stryków. Posiada również podpisane porozumienie o patronacie dla uczniów klas gastronomicznych z lokalnym hotelem, który oferuje uczniom m. in. profesjonalne szkolenia zawodowe. Absolwenci znajdują zatrudnienie w lokalnych zakładach gastronomicznych i hotelach. Coraz większe zainteresowanie “zdrową kuchnią” stwarza duże możliwości rozwoju i czyni ten kierunek bardzo atrakcyjnym na rynku pracy.
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki - jest zawodem skierowanym do osób zainteresowanych pracą w rolnictwie i sektorach okołorolniczych. Posiadanie specjalistycznej wiedzy i umiejętności z zakresu obsługi systemów agrotechnicznych oraz pracy z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych przy znajomości uprawy roli daje możliwość wykorzystania ich w praktyce nie tylko podczas prowadzenia gospodarstwa rolnego, ale także w innych firmach. Współpraca w ramach podpisanego porozumienia z firmą z branży rolniczej daje uczniom możliwość pracy z nowoczesnym sprzętem rolniczym.

Ponadto w Zespole Szkół funkcjonuje liceum ogólnokształcące – o profilu służby mundurowe, gdzie oprócz wykształcenia ogólnego uczniowie zdobywają wiedzę specjalistyczną z zakresu bezpieczeństwa i obronności zwiększając swoje szanse na znalezienie atrakcyjnej pracy w sektorze służb mundurowych.

Współpraca szkoły m.in. z Komendami Policji, Łódzkim Wojskowym Centrum Rekrutacji, Wojskiem Obrony Terytorialnej, Jednostkami Straży Pożarnej oraz Wyższymi Uczelniami m.in. Wyższą Szkołą Oficerską Wojsk Lądowych im. Generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu, daje możliwość realizacji różnych form doskonalenia i zdobywania wymaganych umiejętności.

Zespół Szkół Nr 1 w Bratoszewicach prowadzi także działalność edukacyjną dla osób dorosłych na Kwalifikacyjnych Kursach Zawodowych. Od kilku lat prowadzone są kursy z zakresu:

- Prowadzenia produkcji rolniczej,
- Prowadzenia produkcji pszczelarskiej.

Kursy są pozaszkolną formą kształcenia ustawicznego, której program uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodach w zakresie jednej kwalifikacji. Ukończenie KKZ umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

Szkoła realizuje projekty Erasmus+, w ramach których młodzież Technikum logistycznego uczestniczyła w zagranicznych praktykach zawodowych:

- rok szkolny 2018/2019 - Hiszpania 20 osób;
- rok szkolny 2019/2020 – Portugalia 10 osób;
- rok szkolny 2020/2021- Portugalia 10 osób.

W roku szkolnym 2019/2020 szkoła zorganizowała praktykę dla 4 uczniów kształcących w zawodzie Technik żywienia i usług gastronomicznych we Włoszech w obiektach gastronomiczno-hotelarskich.

W roku szkolnym 2022/2023 planowany jest wyjazd do Portugalii grupy 16 uczniów kształcących w zawodach: Technik logistyki, Technik żywienia i usług gastronomicznych, Technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki.

Zespół Szkół Nr 1 w Bratoszewicach wśród licznych akcji, realizuje również następujące projekty i programy:

- Zwolnieni z Teorii - międzynarodowy certyfikat zarządzania projektami wydany przez Project Management Institute ATP;
- Szkoła Promująca Zdrowie - Krajowy Certyfikat;
- Szkoła Pozytywnego Myślenia;
- Szkoła Odpowiedzialna Cyfrowo;
- „Twoje dane – twoja sprawa” program UODO;
- „Poznaj Polskę” - program Ministra Edukacji i Nauki;
- "Przystań w sieci" - projekt edukacyjny;
- Szkoła podejmuje działania mające na celu wyposażenie młodzieży;
- dodatkowe umiejętności zawodowe m. in: kurs wózków jezdniowych, kurs obsługi opryskiwaczy;
- kurs barmański, kurs prawa jazdy kategorii B i T oraz kurs z zakresu zaawansowanego excela.

Wysokie wyniki w nauce uczniów ZS Nr 1 w Bratoszewicach zaowocowały w latach 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022 prestiżowymi nagrodami w postaci:

- Stypendium Prezesa Rady Ministrów na rok szkolny 2019/2020 – 1 osoba, 2020/2021 – 1 osoba, 2021/2022 - 3 osoby;
- Nagroda Burmistrza Strykowa na rok szkolny 2019/2020 – 5 osób, 2020/2021 – 6 osób, 2021/2022 - 2 osoby;
- Stypendium Burmistrza Strykowa na rok szkolny 2019/2020 – 2 osoby, 2020/2021 – 5 osób, 2021/2022 – złożone wnioski dla 3 osób;
- Stypendium Nasz Prymus (przyznawane przez Starostę Powiatu Zgierskiego) na rok szkolny 2019/2020 – 4 osoby, 2020/2021 – 5 osób, 2021/2022 – złożone wnioski dla 6 osób;
- Stypendium w programie Zawodowcy w Łódzkiem - stypendia dla najzdolniejszych na rok szkolny 2019/2020 – 5 osób, 2020/2021 – 2 osoby;
- Stypendium naukowe ufundowane przez firmę Arvato Supply Chain Solutions w Polsce na rok szkolny 2019/2020 – 3 osoby.

Corocznie zwiększa się liczba uczniów uczęszczających do szkół gminnych. W ciągu zaledwie dwóch lat nastąpił przyrost o 72 uczniów co odpowiada ponad dwóm dodatkowym klasom szkolnym i świadczy o rosnącej potrzebie tworzenia nowych miejsc w placówkach szkolnych.

Liczba uczniów wg stanu na 01.09.2021 roku

Nazwa szkoły	w roku szkolnym 2019/2020	w roku szkolnym 2020/2021	w roku szkolnym 2021/2022
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie	206	212	182
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie	296	323	341
Szkoła Podstawowa im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach	115	124	126
Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej	191	182	186
Szkoła Podstawowa im. Gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu	99	99	100
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie	108	107	113
Zespół Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach, w tym:	204	225	243
Technikum	190	203	210
Liceum ogólnokształcące	14	22	33
Razem	1 219	1 272	1 291

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie

Z przedstawionych poniżej danych wynika, że uczniowie szkół, w których organem prowadzącym jest Gmina Stryków uzyskali dobre wyniki z egzaminu ósmoklasisty, zbliżone lub wyższe od średniej wojewódzkiej.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w %

Nazwa szkoły	wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w %			
	język polski	matematyka	język angielski	język niemiecki
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie	67,00	44,00	63,00	-
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie	59,00	38,00	70,00	-
Szkoła Podstawowa im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach	58,60	50,60	71,00	-
Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej	61,00	60,00	74,00	69,00
Szkoła Podstawowa im. Gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu	59,00	39,00	41,00	-
Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie	62,00	45,00	65,00	-
średnia województwa łódzkiego	58,00	48,00	65,00	53,00

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie

W pojedynczych przypadkach wyniki z egzaminów z poszczególnych przedmiotów były poniżej średniej wojewódzkiej. Najlepsze wyniki uczniowie uzyskali z matematyki. W kolejnych latach należy realizować działania wspierające uczniów w nadrobieniu strat w uczeniu związanych z pandemią i zdalnym nauczaniem. Wśród uczniów występują duże różnice związane z poziomem przyswojenia wiedzy w takim trybie nauki.

Szczególnie należy pomóc uczniom o specjalnych potrzebach. Jest to poważny problem, który należy monitorować i szukać odpowiednich rozwiązań poprzez dodatkowe działania realizowane w szkołach.

Gminne placówki oświatowe są dobrze wyposażone. W ostatnich latach przeprowadzona została modernizacja Szkoły Podstawowej w Niesułkowie, Szkoły Podstawowej nr 1 w Strykowie, Szkoły Podstawowej w Dobrej, Szkoły Podstawowej w Bratoszewicach. Konieczne są jednak dalsze działania w tym zakresie, zwłaszcza z uwagi na obserwowaną rosnącą liczbę uczniów we wszystkich szkołach, w tym uczniów z Ukrainy

Placówki wyposażone są w infrastrukturę sportową :

- sala gimnastyczna z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Niesułkowie,
- sala gimnastyczna z zapleczem przy Szkole Podstawowej w Dobrej i duże boisko trawiaste,
- sala gimnastyczna z zapleczem oraz kompleks boisk z tartanową bieżnią lekkoatletyczną i skocznią w dal przy Szkole Podstawowej w Bratoszewicach,
- zadaszone boisko sportowe „Balon” przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Strykowie,
- sala gimnastyczna z zapleczem, siłownia oraz boisko „Orlik” przy Szkole Podstawowej nr 2 w Strykowie,
- sala gimnastyczna z zapleczem oraz siłownia przy Szkole Podstawowej w Koźlu,
- sala gimnastyczna z zapleczem przy Zespole Szkół Nr 1 w Bratoszewicach.

Sieć publicznych przedszkoli, dla których Gmina Stryków jest organem prowadzącym stanowi Przedszkole Samorządowe w Strykowie przy ul. Jana Pawła II 7 oraz funkcjonujące przy wszystkich szkołach podstawowych oddziały przedszkolne:

- przy Szkole Podstawowej Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie,
- przy Szkole Podstawowej Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie,
- przy Szkole Podstawowej im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach,
- przy Szkole Podstawowej im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej,
- przy Szkole Podstawowej im. Gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu,
- przy Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie.

Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli wg stanu na 01.09.2021 roku

Przedszkole	w roku szkolnym 2019/2020	w roku szkolnym 2020/2021	w roku szkolnym 2021/2022
Przedszkole Samorządowe w Strykowie przy ul. Jana Pawła II 7	97	100	100
Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie	25	10	10
Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie	40	18	23
Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszewicach	51	51	51
Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej	47	47	46
Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu	29	31	30
Oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie	13	5	9
Razem	302	262	269

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Strykowie.

Sieć publicznych przedszkoli na terenie Gminy Stryków uzupełniają trzy przedszkola niepubliczne, które otrzymują dotację z budżetu Gminy Stryków na każde dziecko uczęszczające do placówki:

- Niepubliczne Przedszkole Sióstr Służebniczek Np.MP NP w Strykowie – 3 oddziały, 67 dzieci,
- Niepubliczne Przedszkole Świętej Rodziny w Niesułkowie – 3 oddziały, 40 dzieci,
- Przedszkole Niepubliczne „Kucykowe Przedszkole” w Smolicach – 4 oddziały, 85 dzieci.

Wśród form opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy w roku 2022 funkcjonują trzy żłobki zapewniające łącznie 81 miejsc:

- żłobek "Lusia", Stryków, Pl. Łukasińskiego 1, liczba miejsc – 21
- żłobek "Kucykowy Żłobek", Smolice 23C, liczba miejsc - 30
- żłobek "Fiu Miku", Stryków, ul. Warszawska 22, Liczba miejsc – 30

Na podstawie Uchwały Nr LV/424/2014 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie określenia wysokości oraz zasad ustalania i rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie Gminy Stryków, zmienionej uchwałą Nr IX/73/2015 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 28 maja 2015 r., uchwałą Nr XXII/171/2016 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 30 maja 2016 r. oraz uchwałą Nr XLIII/401/2021 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 25 listopada 2021 r., podmioty prowadzące żłobki otrzymują z budżetu gminy dotację celową w wysokości 600 zł na każde dziecko objęte opieką w żłobku, natomiast podmioty prowadzące kluby dziecięce – dotację w wysokości 300 zł na każde dziecko. Dotację z budżetu gminy otrzymywały w ostatnich latach wszystkie żłobki funkcjonujące na terenie Gminy Stryków. Gmina znacząco wspiera w ten sposób rodziców dzieci zamieszkałych na jej terenie, którzy dzięki dotacji ponoszą niższe koszty za opiekę nad dzieckiem sprawowaną w żłobku.

Gmina zapewnia wszystkim dzieciom i młodzieży dostęp do placówek szkolnych. Trudności z dostępem odczuwają jedynie mieszkańcy chcący skorzystać z placówek przedszkolnych. Nie tylko bowiem brakuje na terenie gminy miejsc w żłobkach, ale i liczba przyjmowanych do przedszkoli dzieci jest mocno ograniczona w stosunku do występujących potrzeb. Dzieci nieprzyjęte do przedszkola publicznego mają szansę dostania się do 3 przedszkoli prywatnych, działających na terenie gminy. Mimo zaistnienia dodatkowych miejsc w placówkach prywatnych, wciąż istnieje potrzeba rozwijania infrastruktury przedszkolnej w Gminie Stryków.

Wszystkie gminne placówki oświatowe są sukcesywnie remontowane, odświeżane i w miarę możliwości doposażane. Choć Gmina Stryków sukcesywnie inwestuje zarówno w działania mające na celu podniesienie jakości jak i dostępności edukacji to władze zdają sobie sprawę z rosnących potrzeb wymuszających dalszą poprawę dostępności do placówek oświatowych w lokalizacji najbliższej miejscu zamieszkania. Stan infrastruktury oświatowej stanowi jeden z najważniejszych czynników zachęcających do osiedlania się na danym terenie w szczególności przez pracujące rodziny posiadające lub planujące dzieci. Zjawisko to wpłynęłoby korzystanie na poprawę struktury ludności gminy, na terenie której znaczący odsetek stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym.

Dlatego też planowane jest w najbliższych latach stworzenie w Strykowie dużego centrum edukacyjno – sportowego, obejmującego nowoczesną szkołę podstawową i przedszkole dostosowane do rzeczywistych potrzeb oraz dom kultury z biblioteką, a także kompleksowy obiekt sportowy umożliwiający rozwój umiejętności w zakresie różnych dyscyplin wraz z nowoczesnym zapleczem techniczno-socjalnym.

Gmina w dalszym ciągu realizuje działania mające na celu utrzymanie wysokiego poziomu edukacji oraz zaplecza towarzyszącego w postaci infrastruktury sportowej i socjalnej. Szkoła średnia dostosowuje swoje kierunki kształcenia do aktualnych potrzeb lokalnego rynku pracy, aby uczniowie nie musieli korzystać z placówek oświatowych poza Gminą Stryków. Działania te mają zapewnić dostęp dzieci i młodzieży do edukacji realizowanej na wysokim poziomie na własnym, rodzimym terenie, bez konieczności ponoszenia kosztów związanych z dojazdem do placówek edukacyjnych zlokalizowanych na terenie przyległych miast takich jak np. Głowno, Łódź czy Zgierz oddalonych o kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt kilometrów od Strykowa. Dodatkowo zaoszczędzony czas młodzież może poświęcić na naukę lub aktywne spędzanie wolnego czasu korzystając z oferty dostępnej na terenie Gminy Stryków.

Z tego samego powodu stale rozwijany jest dostęp do miejsc będących centrum lokalnej kultury. Rolę taką pełni obecnie na terenie Gminy Stryków przede wszystkim sieć bibliotek, którą tworzy Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie oraz podległe jej filie zlokalizowane na terenach wiejskich: w Bratoszewicach, Dobrej, Koźlu, Niesułkowie i Swędowie, w tym 1 przystosowana do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Gmina zapewnia zarówno dzieciom i młodzieży uczącej się w szkołach, jak i wszystkim mieszkańcom dostęp do bogatego księgozbioru obsługiwanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Strykowie.

W 2020 roku podczas zamknięcia placówki spowodowanej koronawirusem przeprowadzony został remont w bibliotece głównej w Strykowie, w ramach którego wykonano drobne prace remontowe, pomalowano cały lokal, założono nowe lampy oświetleniowe, zakupiono meble biblioteczne (stanowiska komputerowe dla czytelników), 4 zestawy komputerowe (wymiana sprzętu dla pracowników i czytelników) oraz 1 laptop a także serwer, na którym umiejscowiona została baza książek MAK + każdej z placówek. Wykonane zabiegi stanowią tylko bieżące odświeżenie lokalu, nie eliminują jednak głównego problemu jakim jest konieczność wybudowania nowego budynku, który zapewni odpowiednią powierzchnię oraz pozwoli na pełną funkcjonalność czytelni. Dotychczasowy budynek jest budynkiem starym i nie nadającym się już do generalnego remontu. Niezbędne jest umiejscowienie biblioteki w zupełnie innym nowym lokalu.

We wszystkich placówkach corocznie uzupełniane są księgozbiory o pozycje zgodnie z sugestiami i potrzebami czytelników. Spośród nabywanych książek uzupełniane są wszystkie działy tj. literatura piękna dla dorosłych, literatura popularno-naukowa, a także literatura piękna dla dzieci i młodzieży. Zakupowane są najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły i ukazujące się bestsellery, uzupełniane zacytane lub brakujące tytuły lektur. Na koniec grudnia 2021 roku stan księgozbioru w bibliotekach w gminie wynosił 41 900 egzemplarzy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie wraz z filiami gromadzi księgozbiór uniwersalny, dzięki czemu obsługuje wszystkie grupy wiekowe czytelników: dzieci, uczniów, studentów oraz czytelników dorosłych. Według stanu na 31 grudnia 2021 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie wraz z filiami posiadała zarejestrowanych 1 686 czytelników, w tym znaczną grupą były osoby w wieku powyżej 60 roku życia, które stanowiły 19,39% ogółu czytelników (327 osób). Na terenie miasta zarejestrowanych było 745 czytelników, a na terenach wiejskich – 941 osób. Każdy czytelnik w 2021 roku wypożyczył średnio 16,7 wolumenu.

W 2020 roku Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie przystąpiła do projektu „Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących – Edycja 2019” realizowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczycy, dofinansowanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach projektu biblioteka otrzymała nieodpłatnie jeden egzemplarz odtwarzacza cyfrowych książek mówionych. Na podstawie umowy użyczenia placówka może wypożyczać urządzenie osobom niepełnosprawnym. Dzięki wsparciu Ministra Kultury czytelnicy z dysfunkcją wzroku będą mieć łatwiejszy dostęp do książek nagranych w postaci audiobooków.

W ramach prac na rzecz lokalnego środowiska osób starszych placówka podejmowała szereg zadań. Były to między innymi:

- książka na telefon i dostarczanie książek dla osób chorych i niepełnosprawnych do miejsca ich zamieszkania przez osoby trzecie (bibliotekarki, rodzina, opiekunki społeczne, sąsiedzi);
- zakup książek drukowanych większą czcionką;
- zakup literatury polskiej (ze względu na problemy osób starszych z odczytywaniem nazw własnych w obcych językach), głównie o tematyce społeczno – obyczajowej lub historycznej;
- pomoc przy wyborze odpowiedniej lektury;
- wypożyczanie książek w większej ilości lub z przedłużonym terminem zwrotu osobom, które mają trudności z odwiedzeniem biblioteki.

Z w/w form w 2021 roku skorzystały 23 osoby, odbyto 109 wizyt oraz wypożyczono łącznie prawie 500 książek i 57 czasopism.

Dostarczanie książek dla osób chorych i niepełnosprawnych do miejsca ich zamieszkania
w 2021 roku

Nazwa biblioteki	Ilość osób	Wypożyczenia		Liczba wizyt
		Książki	Czasopisma	
Stryków	10	357	-	90
Bratoszewice	-	-	-	-
Dobra	2	88	57	8
Koźle	-	-	-	-
Niesułków	8	27	-	8
Swędów	3	10	-	3

Źródło: Urząd Miejski w Strykowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie

W 2020 roku biblioteka gminna nawiązała współpracę z firmą Legimi świadczącą usługi wypożyczania książek elektronicznych, oferując dostęp do e-booków na zasadzie abonamentu. Obecnie czytelnicy mogą korzystać z ponad 60 000 tytułów najlepszych autorów - polskich i zagranicznych. Jeszcze w 2020 roku udostępniono 36 kodów, natomiast w 2021 roku 205 kodów. Podczas gdy w 2020 roku udostępniono 306 książek, to w 2021 roku już 2 674 sztuk. Powyższe dane pokazują, iż ta forma cieszy się dużym zainteresowaniem czytelników szczególnie w okresie pandemii.

Powodzeniem cieszą się imprezy organizowane przez bibliotekę. W ciągu całego 2020 roku w bibliotece w Strykowie zorganizowano z uwagi na ograniczenia związane z pandemią 19 imprez, w których uczestniczyły 593 osoby. Zrobiono także 25 wystawek okolicznościowych. Liczba imprez i wystaw zorganizowanych w 2021 roku przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Strykowie wraz z filiami wyniosła już 251, których liczba uczestników wyniosła 1 160 osób co stanowi 9,1% ludności gminy.

W imprezach organizowanych przez gminę uczestniczy co roku łącznie ponad 25 000 osób.

Gmina posiada wysoki potencjał społeczny i kulturowy, który wzmacnia bliskość Łodzi, będąca ważnym centrum administracyjnym i kulturalnym dla gminy. Mimo, że całe zaplecze teatralne, filmowe, artystyczne, znajduje się w oddalonej o około 20 km Łodzi, to jednak okoliczna społeczność w celu wypełnienia wolnego czasu, chętnie korzysta z działających klubów sportowych, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, ochotniczych straży pożarnych, zespołów tanecznych i wokalnych.

Zgodnie z Uchwałą nr XXXIV/275/2005 z dnia 24 marca 2005 r. zadania w zakresie kultury i rekreacji realizuje powołana przez Gminę Stryków samorządowa instytucja kultury - Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie, w skład której wchodzi: Dom Kultury w Strykowie, Dom Kultury w Strykowie - filia w Niesułkowie i Ośrodek Wodniacki w Strykowie.

Przy Ośrodku Kultury i Rekreacji w Strykowie działają:

- Zespół tańca współczesnego „AGAT”;
- Grupa Teatralna „Pod sceną”;
- Zespół wokalny „Samosiejka”;
- Chór Seniora „ECHO”.

Ośrodek Kultury i Rekreacji organizuje zajęcia plastyczne, gitarowe, muzyczne, a dla dorosłych zajęcia aerobiku i gimnastyki zdrowotnej. W Domu Kultury prowadzone są zajęcia kursu nauki gry na gitarze dla dzieci i młodzieży, zajęcia muzyczne, polegające na nauce podstaw gry na gitarze, gitarze basowej, perkusji, instrumentach klawiszowych. Warsztaty plastyczne prowadzone dla czterech grup w przedziale wiekowym 6-13 lat. Ośrodek ściśle współpracuje z Sołectwami z terenu Gminy Stryków podczas organizacji pikników, festynów rodzinnych, warsztatów kreatywnych, co ma na celu szerzenie działań kulturalnych oraz integrację mieszkańców.

W lokalu poczekalni na stacji PKP gdzie utworzono Świetlicę Dworcową „Stacja Kultura” odbywają się zajęcia komputerowe z seniorami. Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie organizuje ponadto imprezy środowiskowe, konkursy plastyczne, recytatorskie, wycieczki gminne dla dzieci i młodzieży, wyjazdy, przedstawienia, prezentacje, koncerty oraz zapewnia wyróżnionym udział w turniejach i przeglądach.

W filii OKiR, tj. w Domu Kultury w Niesułkowie, działa jedyny w Gminie Stryków punkt informacji turystycznej, w którym można nie tylko zasięgnąć informacji o gminie, powiecie i okolicy, ale również otrzymać mapę Strykowa i okolic, centrum Łodzi czy też województwa łódzkiego.

Przy Domu Kultury w Niesułkowie działają:

- Dziecięcy Zespół Wokalny „TONIKA”;
- „Zespół Ludowy Lipkowiec z Kapelą”;
- Zespół „Rozśpiewana Ferajna”;
- Grupa Kabaretowa „Nasza Ferajna”

Dom Kultury w Niesułkowie prowadzi zajęcia gimnastyki zdrowotnej i relaksacyjnej, zajęcia świetlicowe, warsztaty plastyczne czy warsztaty robotyki. Młodzież i dorośli mogą z kolei bezpłatnie korzystać ze stołu bilardowego oraz boiska do kosza czy kafejki internetowej. Bardzo często organizowane są różnego rodzaju imprezy tematyczne, spotkania z ciekawymi ludźmi czy koncerty muzyczne oraz odbywają się spotkania Klubu Seniora.

Co roku zwiększa się liczba członków kół, klubów i sekcji kulturalnych prowadzonych na terenie gminy z 275 osób w 2017 roku, do 339 osób w 2020 roku co oznacza wzrost o prawie 20% w ciągu 3 lat.

Podkreślić należy przy tym, że działająca obecnie w Strykowie biblioteka i dom kultury funkcjonują w złych warunkach lokalowych, bez odpowiednich sal warsztatowych, czytelni i sali widowiskowej. Działające w nich grupy taneczne i teatralne odnoszą duże sukcesy na arenie regionalnej i krajowej, natomiast nie mają odpowiednich warunków do ćwiczeń. Również działające grupy seniorów tworzące kabaret, zespoły muzyczne i ludowe nie dysponują odpowiednim miejscem do prób czy występów.

Mieszkańcy mają swobodny dostęp do obiektów sportowych takich jak:

- Kompleks sportowo-rekreacyjny nad zalewem w Strykowie o łącznej powierzchni 12,3 ha. Jest to ulubione miejsce spacerów i wypoczynku nie tylko mieszkańców miasta, ale i całej społeczności gminnej oraz mieszkańców okolicznych miejscowości w tym Łodzi, przy którym działa ośrodek wodniacki, gdzie można wypożyczyć sprzęt wodny. Znajduje się tutaj szlak pieszo-rowerowy, fitness na otwartym powietrzu, wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz punkt widokowy. Dzieci z kolei mogą skorzystać z 3 placów zabaw podzielonych na trzy sektory wiekowe. Niestety daje się zaobserwować zużycie obiektu przez lata użytkowania. Po obydwu stronach zalewu znajduje się oświetlona ścieżka pieszo-rowerowa, wzdłuż której usytuowano ławki wraz z miejscami postojowymi dla rowerów oraz miejsce wypoczynku ze stolikami do gry w szachy.
- Tor motocrossowy im. Kazimierza Witczaka zaliczany jest do 3 najlepszych torów w Polsce. Tor ma długość 1710 m i zlokalizowanych jest na nim 14 przeszkód. Na największych zawodnicy wzbijają się na wysokość kilkunastu metrów. Tor charakteryzuje się również tym, że kibice mają możliwość obejrzenia całej trasy. Odbywają się na nim imprezy rangi krajowej, w tym Międzynarodowe Motocrossowe Mistrzostwa Polski.
- Boisko „Orlik” w Strykowie – obiekt powstał w 2008 roku w ramach programu rządowego „Moje Boisko-Orlik 2012”. Kompleks składa się z boiska do piłki nożnej oraz boiska wielofunkcyjnego do piłki siatkowej, piłki koszykowej i tenisa ziemnego. Boiska wyposażone są w łapacze piłek, niezbędny sprzęt sportowy oraz trybuny. Obok boisk znajduje się zaplecze sanitarno-szatniowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W godzinach popołudniowych oraz dniach wolnych od zajęć szkolnych obiekt ma charakter ogólnodostępny, pomocą i wiedzą służą zatrudnieni animatorzy sportu. W roku 2022 r. przeprowadzono prace związane z modernizacją i remontem kompleksu boisk ORLIK, w ramach pozyskanego dofinansowania ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej z programu „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – Edycja 2021”.
- Stadion im. Mirosława Koprowskiego, przy ul. Brzezińskiej 24 w Strykowie z trybunami mieszczącymi 500 osób, w tym 350 miejsc siedzących. Stadion posiada budynek socjalny, sfinansowany z budżetu Gminy Stryków. W 2020 r. również z budżetu Gminy Stryków sfinansowano wykonanie systemu automatycznego nawadniania płyty boiska, a w 2021 roku wybudowane zostało 6 masztów oświetleniowych z 12 oprawami oświetleniowymi LED wraz z zamontowaniem 3 głośników. Obiekt stanowi bazę treningową dla zawodników MKS Zjednoczeni. Rocznie odbywa się tu ok. 185 meczy piłkarskich 6 drużyn klubowych, na różnych szczeblach rozgrywkowych. Dodatkowo organizowane są

również turnieje dla młodzieży. W roku 2022 r. zrealizowana została rozbudowa obiektu socjalnego na boisku sportowym. Obecnie zaplecze boiska powiększono o pomieszczenia siłowni z wężem sanitarnym oraz szatnią, pomieszczenie biurowe, magazyn na sprzęt. Przed budynkiem wykonany zostanie wjazd i dojście z kostki betonowej. Gmina Stryków uzyskała dofinansowanie na tę inwestycję ze środków Województwa łódzkiego w ramach programu „Infrastruktura sportowa Plus” w wysokości 35.000,00 zł.

- Obiekt lekkoatletyczny w Bratoszewicach przy Szkole Podstawowej, który składa się z czterotorowej bieżni o nawierzchni tartanowej, skoczni do skoku w dal oraz boisk o nawierzchni asfaltowo-betonowej do piłki ręcznej, do gry w koszykówkę i siatkówkę. W 2021 r. została zakupiona rzutnia oraz sprzęt do pchnięcia kulą.
- Boiska w Dobieszkowie, Swędowie, Lipce.
- Zadaszone Boiska Sportowe przy Szkole Podstawowej nr 1 w Strykowie, potocznie zwane "Balonem", znajdują się przy ul. Warszawskiej 39. Są to dwa boiska wielofunkcyjne do gry w piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę i tenisa ziemnego. Obiekt posiada zaplecze socjalne oraz magazyn na sprzęt sportowy, salkę ćwiczeniową z drabinkami i pomieszczenie socjalne dla nauczycieli w-f oraz animatorów. W bezpośrednim sąsiedztwie boisk znajduje się parking. Obiekt pełni rolę sali gimnastycznej dla Szkoły Podstawowej Nr 1 w Strykowie.

W godzinach popołudniowych oraz w czasie wolnym od zajęć szkolnych, obiekt jest ogólnodostępny, z którego mogą korzystać zarówno uczniowie tej placówki, jak i inni mieszkańcy Gminy Stryków. Odbywają się tu pod nadzorem instruktora sportowego m.in. zajęcia sportowe, gry zespołowe i tenis dla zorganizowanych grup mieszkańców oraz zajęcia sportowe dla mieszkańców 60+ z instruktorem sportowym.

Mieszkańcy i kluby sportowe mogą także korzystać z sal gimnastycznych przy szkołach w Bratoszewicach, Dobrej, Koźlu, Niesułkowie oraz SP nr 2 w Strykowie.

Na terenie gminy czynnie działa 25 różnych stowarzyszeń, w tym kluby sportowe. Największym klubem piłkarskim jest Miejski Klub Sportowy Zjednoczeni Stryków, który ma pod swoją pieczę gminne, pełnowymiarowe boisko trawiaste posiadające licencję PZPN-u. Dzięki dotacjom Gminy Stryków prowadzone są zajęcia dla grupy seniorów (tzw. pierwsza drużyna) oraz dla wszystkich grup wiekowych dzieci z roczników 2004-2012. Łącznie klub prowadzi regularne zajęcia dla ok. 200 piłkarzy.

W 2019 roku z MKS Zjednoczeni Stryków wydzieliła się sekcja motocrossowa. Powstał Klub Motorowy Stryków. Klub organizuje zawody rangi Mistrzostw Polski Motocrossu i Mistrzostwa Strefy Centralnej Cross Country. W regularnych treningach bierze udział ponad 20 osób. Na co dzień klub prowadzi treningi dla doświadczonych oraz najmłodszych zawodników. Dotacja ze środków Gminy Stryków umożliwia pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem toru, zakupem paliwa i części zamiennych, pokrycie kosztów trenerów i uczestnictwa w zawodach.

Kolejną znaczącą dyscypliną sportową jest kolarstwo, które jest prowadzone przez Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Dwójka Stryków. Treningi i starty w zawodach odbywają się w kilku grupach wiekowych i w formułach: kolarstwo szosowe, torowe i MTB. W regularnych zajęciach na stałe uczestniczy ponad 50 osób w tym ok. 35 dzieci i młodzieży. Klub dzięki corocznie otrzymywanym dotacjom z Gminy Stryków oraz dzięki środkom pozyskiwanym z Ministerstwa Sportu i Turystyki, a także od sponsorów, posiada własne rowery i pojazdy techniczne. Zawodnicy Klubu odnoszą sukcesy na arenie nie tylko ogólnopolskiej, ale i międzynarodowej zdobywając medale i zaszczytne miejsca w wielu konkursach organizowanych każdego roku, m.in.:

- Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Kolarstwie Szosowym w podkrakowskich Dobczycach w kategorii juniorów młodszych w 2022 r. – srebrny medal;
- Mały Wyścigu Pokoju pamięci Ryszarda Szurkowskiego w 2022 r. – złoty medal;
- Kolarskie Czwartki przy torze wyścigów konnych na Służewcu w 2022 r. – złoty medal,
- VI seria Pucharu Polski w kolarstwie szosowym - Memoriał Joachima Halupczoka – srebrny medal;
- Mistrzostwa Polski Szkółek Kolarskich w Kolarstwie Torowym w Pruszkowie w 2021 r. – kolarze zdobyli łącznie 10 medali,
- Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Ślęzański Mnich” w 2020 r. – złoty medal, 2 srebrne medale, brązowy medal.

Dzięki znaczącym dotacjom Gminy Stryków (w 2021 roku – jeden milion złotych) działalność stowarzyszeń i klubów sportowych może być stale rozwijana i prowadzona z coraz większym rozmachem i zaangażowaniem a oferta sportowa jest pełniejsza i obejmuje wiele dyscyplin: piłka nożna, kolarstwo, motocross, koszykówka, siatkówka, tenis stołowy, sporty siłowe i lekkoatletyczne, biegi przełajowe. W ramach dotowanych przez gminę zadań pożytku publicznego stowarzyszenia realizują również zadania z zakresu wypoczynku dzieci i młodzieży, turystyki i krajoznawstwa, ochrony zdrowia, kultury, sztuki i ochrony dóbr kultury.

Kluby sportowe na przestrzeni swojej działalności wychowały wielu świetnych zawodników i zawodniczek, mogących pochwalić się sukcesami na arenie krajowej i międzynarodowej. Działalność klubów oparta jest na organizowaniu i uczestnictwie w imprezach sportowych typu piłka nożna, kolarstwo, koszykówka, tenis stołowy, motocross, biegi przełajowe czy spartakiady. Liczba członków klubów sportowych stale zwiększa się z 386 osób w 2018 roku do 542 w 2020 roku co oznacza wzrost o prawie 30% w ciągu 2 lat i świadczy o rosnącym zainteresowaniu stałym uprawianiem różnego typu dyscyplin.

Rosnąca liczba osób zainteresowanych uprawianiem różnego rodzaju aktywności wiąże się z koniecznością ciągłego zwiększania dostępu do miejsc, w których mieszkańcy mogą rozwijać swoje zainteresowania.

Gminna infrastruktura sportowa i rekreacyjna umożliwia mieszkańcom aktywne uprawianie różnych dyscyplin sportowych i ruch na świeżym powietrzu. Jednak mimo ciągłej poprawy stanu obiektów sportowo - rekreacyjnych i bazy turystycznej wciąż konieczny jest jej rozwój i pełniejsze wykorzystanie istniejących możliwości zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich. Zwiększająca się ilość młodzieży trenującej w klubach sportowych i odnoszącej znaczące sukcesy sportowe coraz bardziej boryka się z brakiem dobrej jakości boisk i sal treningowych oraz hali do prowadzenia rozgrywek ligowych i zawodów sportowych.

Ważną rolę w życiu społeczno-kulturalnym odgrywają także świetlice wiejskie, których jest kilkanaście i strażnice OSP, które mają za zadanie integrację społeczności. Wokół świetlic skupia się działalność rekreacyjno-kulturalna na terenach wiejskich, działają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, Koła Gospodyń Wiejskich, organizowane są imprezy rekreacyjno-sportowe dla dzieci czy seniorów. W ostatnich latach przy wykorzystaniu środków finansowych z budżetu Gminy Stryków oraz środków zewnętrznych, część świetlic została wyremontowana i wyposażona w sprzęt kuchenny i sprzęt do nagłośnienia. Zbudowano także altany w Kalinowie, Wrzasku, Sosnowcu-Pieńkach, Sadówce oraz w Anielinie Swędowskim. Na terenach wiejskich, najczęściej w pobliżu świetlic wiejskich lub strażnic zorganizowano place zabaw dla dzieci lub zainstalowano zewnętrzne urządzenia fitness, mające służyć lokalnej społeczności. Niestety w okresie pandemii możliwości korzystania zarówno z urządzeń fitness jak i placów zabaw były przez większość czasu ograniczone. Gruntowne remonty przeszły świetlice w Rokitnicy oraz Pludwinach.

Dzięki przystąpieniu gminy do realizacji zadania „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej” do tej pory przeprowadzono termomodernizację budynków w Koźlu, Osse, Kiełminie, Wrzasku, Bratoszewicach, Woli Błędowej i Strykowie. W latach 2019 – 2021 wybudowano trzy świetlice wiejskie: w Starym Imielniku, Wyskokach i Anielinie oraz rozbudowano świetlicę w Smolicach. Natomiast w 2022 zaprojektowano i uzyskano dofinansowanie z trzeciej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład – Programu Inwestycji Strategicznych na budowę budynku wielofunkcyjnego w Lipce oraz budowę świetlicy wiejskiej w Anielinie Swędowskim.

Istniejące przy świetlicach Koła Gospodyń Wiejskich oraz Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich pielęgnują tradycję poprzez kultywowanie obyczajów i obrzędów ludowych. Zajmują się głównie kwestiami związanymi z lokalnymi sprawami samorządowymi, pomagają w organizacji życia na wsi. Członkinie i członkowie organizują nawiązujące do ludowych zwyczajów imprezy kulturalno-integracyjne, warsztaty oraz pokazy potraw regionalnych. Na terenie Gminy Stryków działają 24 koła.

Mieszkańcy gminy mogą również uczestniczyć w corocznych organizowanych imprezach kulturalno-sportowych oraz patriotycznych, takich jak:

- Dni Strykowa,
- Wieczór Sobótkowy,
- Dożynki Gminne,
- Dni Folkloru,
- Narodowe Czytanie,

- WOŚP
- Festyny szkolne i sołeckie,
- Turnieje Siatkówki, Biegi Wokół Zalewu, Turnieje Dzikich Drużyn w Piłce Nożnej o Puchary Burmistrza Strykowa,
- Triathlon Stryków
- Bieg i Marsz Powstańca
- Międzynarodowe Motocrossowe Mistrzostwa Polski
- Grand Prix Motocross o Puchar Niepodległości
- Gminne Igrzyska Dzieci oraz Gminne Igrzyska Młodzieży Szkolnej,
- Rocznicę Bitwy pod Dobrą (24 lutego 1863 r.),
- Rocznicę Bitwy nad Bzurą w Koźlu (9-22 września 1939 r.),
- Rocznicę napaści ZSSR na Polskę w Strykowie (17 września 1939 r.),
- Święto Niepodległości (11 listopada 1918 r.).

Warto również wspomnieć o działającej na terenie gminy Strykowskiej Grupie Motocyklowej, która organizuje wyprawy motocyklowe oraz akcje o charakterze prozdrowotnym np. oddawanie krwi.

Mieszkańcy jak i przyjezdni zainteresowani imprezami, odbywającymi się w gminie, wypoczynkiem, jak również spotkaniami o charakterze biznesowym mogą skorzystać z noclegowej sieci hotelowo-konferencyjnej, wyposażonej w dość nowoczesną infrastrukturę. Walory klimatyczne i estetyczne otoczenia, sale wykładowe i konferencyjne oraz kompleks gastronomiczny stwarzają znakomite warunki połączenia szkoleń i konferencji z wypoczynkiem w Gminie Stryków.

Obiekty noclegowe działające na terenie Gminy Stryków to:

- Hotel 500 w Strykowie,
- Hotel Kasor w Cesarce,
- Zaplecze noclegowo-konferencyjne ŁODR w Bratoszewicach, Hotel Dobieszków,
- Pensjonat JANTAR Smolice,
- Pensjonat nad Strugą w Starym Imielniku.

Liczba turystycznych miejsc noclegowych na dzień 31 lipca 2021 roku wynosiła 395 miejsc, w tym w obiektach kategorii drugiej wynosiła 353 miejsca w stosunku do 307 miejsc w 2017 roku. Wg danych GUS co roku gmina gości ponad 5 000 osób z zagranicy. Wyjątkiem był rok 2020 kiedy to zarejestrowano, pomimo obostrzeń pandemicznych, ponad 1 500 gości z zagranicy.

Miasto Stryków przyciąga turystów w sezonie możliwością odpoczynku nad wodą, ale także możliwością zwiedzenia ciekawych zabytków, do których należą m.in.:

- Kościół parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Marcina w Strykowie (bud. 1907-1912) z dwoma wczesnobarokowymi bocznymi ołtarzami z połowy XVII wieku oraz dwoma krucyfikami z XVII i XVIII/XIX wieku i amboną w kształcie łodzi,
- Zespół kościelny parafii starokatolickiej mariawitów p.w. św. Marcina i św. Anny w Strykowie z XX w. (bud. 1908-1911) i plebania murowana z pocz. XX w.,
- kilkanaście domów z przełomu XVIII i XIX wieku,
- dworzec kolejowy murowany na początku XX w.,
- ratusz, w którym obecnie znajduje się szkoła. Odbudowany został po II wojnie światowej w latach 1945-1951. Przed budynkiem w 1979 r. wzniesiono charakterystyczny pomnik, którego cokół zdobi otwarta księga. Na cokole umieszczono marmurowe tablice z herbem Strykowa oraz tablicę upamiętniającą sławnych Strykowiec.
- młyn z początku XX w.

Zabytkowy jest również cały układ przestrzenny miasta, który na przełomie XVIII i XIX w. uczynił go jednym z najnowocześniejszych i zabudowanych miast. Zlecone przez Feliksa Czarneckiego plany rozbudowy miasta, zaowocowały specyficzną strukturą przestrzenną Strykowa. Wg projektu planistycznego strukturę miasta tworzyły dwa zasadnicze elementy: Stare i Nowe Miasto o całkowicie odmiennej strukturze. Część zachodnią stanowiło Stare Miasto z prostokątnym rynkiem pochodzącym jeszcze z okresu lokacji, część wschodnią - promieniste Nowe Miasto. Układ ten, choć nie w pełni zrealizowany, jest nadal dostrzegalny

w strukturze przestrzennej współczesnego Strykowa. Jest on podkreślony trzema dominantami wzdłuż głównej osi, którą stanowi droga Łódź–Warszawa dzieląca symetrycznie ówczesny trójkątny Nowy Rynek.

Na terenie miasta istniał obiekt określany mianem zamku lub fortyfikacji - wzmiankowano go w źródłach od początku XVI wieku. Dopiero jednak w 1997 r. w wyniku badań archeologicznych udało się zlokalizować go w terenie. Odkryto wówczas relikty 3 obiektów pochodzących z różnych okresów historii. Odkryte założenie obronne leży w dolinie zalewowej rzeki Moszczenicy na południowy - zachód od obecnego miasta.

Oprócz zabytków w mieście Stryków zachowały się liczne obiekty położone w miejscowościach leżących na terenie gminy. Największą grupę stanowią obiekty sakralne reprezentowane przez 8 zespołów kościelnych:

- Zespół kościelny parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Augustyna w Bratoszewicach (kościół murowany z XV/XVI w., dzwonnica drewniana z XVIII w., lamus drewniany z XVIII w.), wpisany do rejestru zabytków,
- Zespół kościelny parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Jana Chrzciciela w Dobrej (kościół murowany z pocz. XX w. i plebania murowana z pocz. XX w.),
- Zespół kościelny parafii starokatolickiej mariawitów p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Doroty w Dobrej (kościół murowany z pocz. XX w.)
- Zespół kościelny parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Szczepana w Koźlu (kościół drewniany z XVIII w., dzwonnica drewniana z XVIII w.) wpisany do rejestru zabytków,
- Zespół kościelny parafii starokatolickiej mariawitów p.w. Matki Bożej Szkaplerznej i św. Wojciecha w Lipce (dom parafialny drewniany z pocz. XX w - został przeniesiony do skansenu w Nagawkach),
- Zespół kościelny parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Wojciecha w Niesułkowie (kościół drewniany z XVII w., dzwonnica drewniana z XIX w.), wpisany do rejestru zabytków. Niesułków jest najstarszą miejscowością położoną na terenie gminy, znaną od 1281 r. Znajdował się tutaj bowiem dwór odwiedzany przez biskupów włocławskich,

Z zabytkowych obiektów świeckich zachowały się zespoły rezydencjonalne pozostające we własności prywatnej:

- Zespół Pałacowy Rzewuskich w Bratoszewicach (pałac murowany z I poł. XX w., park z pocz. XVIII w.) wpisany do rejestru zabytków,
- Zespół Dworski w Osse (dwór murowany z XIX w. – obecnie rozebrany i park z pierwszego ćwierćwiecza XX w.),
- Zespół pałacowy w Woli Błędowej (pałac z I poł. XX w., park z I poł. XX w., zespół folwarczny z II poł. XX w.),
- Park Pałacowy Geyera w Klęku z II poł. XIX w.,
- Dwór w Dobieszkowie.

Z obiektami sakralnymi powiązane są zabytkowe cmentarze rzymskokatolickie, mariawickie i ewangelicko-augsburskie, zlokalizowane między innymi w Bratoszewicach, Koźlu, Niesułkowie, Swędowie, Dobrej i Strykowie (wszystkie znajdują się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków), których właścicielami i zarządcami są lokalne parafie. Na cmentarzach znajdują się pomniki nagrobne pochodzące nawet z I poł. XIX w. Na jednym z cmentarzy w Strykowie znajduje się obelisk ku czci powstańców z 1863 roku oraz mogiły żołnierzy z 1914 r. i 1939 r. Jeden z cmentarzy ewangelicko-augsburskich w Warszewicach - Cesarce jest nieczynny. Zarządcą tego cmentarza jest Parafia Ewangelicko-Augsburska w Łodzi.

W krajobrazie gminy dominują także liczne przydrożne kapliczki i krzyże świadczące o przywiązaniu mieszkańców do tradycji chrześcijańskich. Z zabytków ruchomych na uwagę zasługują datowane na XVII i XVIII w. elementy stanowiące wyposażenie wnętrz kościelnych w Bratoszewicach, Koźlu, Strykowie i Niesułkowie. Uwagę należy zwrócić również na miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne i obiekty martyrologii znajdujące się na terenie Gminy Stryków:

- Pomnik Niepodległości w Strykowie - wzniesiony w 2018 r. na setną rocznicę Odzyskania Niepodległości przez Polskę u zbiegu ulic Rolniczej i Cmentarnej. Pomnik został sfinansowany z budżetu Gminy Stryków. Cokół pomnika zdobi orzeł w charakterystycznej barokowej, uwieńczonej krzyżem koronie, poniżej umieszczono odlew biało-czerwonej flagi. Znajduje się tu również odlany z brązu napis: Krew waszych przodków/ pisała w dziejach smutne/ "nie zginęła"/ Wy, szczęśliwi wypisujcie: /"żyje"/ i zginąć nie może!/

J. Piłsudski/ W Setną Rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości Mieszkańcy Gminy Stryków - 11.11.2018r./

- W Strykowie, na cmentarzu parafii rzymsko-katolickiej znajduje się Pomnik Bohaterów Powstania Styczniowego ufundowany przez młodzież szkolną w setną rocznicę powstania oraz zbiorowa mogiła wojenna żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r. oraz żołnierzy rosyjskich i niemieckich poległych podczas I wojny światowej. Na cmentarzu parafii Kościoła Starokatolickiego Mariawitów znajduje się zbiorowa mogiła wojenna - żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r., gdzie co roku 17 września odbywają się uroczystości rocznicowe napaści ZSRR na Polskę.
- W Dobrej, w centralnym punkcie cmentarza parafii rzymskokatolickiej pw. Św. Jana Chrzciciela i Św. Doroty znajduje się pomnik wzniesiony w 1933 r. ze składek społecznych na cześć powstańców z 1863 roku. Tablica umieszczona na pomniku zawiera nazwiska bohaterów powstania styczniowego, którzy polegli w walkach pod Dobrą w lutym 1863 roku. Na tym samym cmentarzu znajduje się zbiorowa mogiła wojenna żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r.
- W Koźlu znajduje się cmentarz wojenny żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r. na terenie parafii Koźle oraz pomnik "Bohaterom walk nad Bzurą" wzniesiony w 1985 r. z inicjatywy lokalnych mieszkańców, ufundowany przez społeczeństwo Miasta-Gminy Stryków dla uczczenia pamięci żołnierzy, którzy walczyli w rejonie górnej Bzury we wrześniu 1939 r.
- W Sosnowcu-Pieńkach znajduje się pomnik w kształcie głazu ku czci Marii Piotrowiczowej, uczestniczki powstania styczniowego, bohaterki bitwy pod Dobrą, wzniesiony w miejscu, gdzie poniosła śmierć. Obok znajduje się odstonięta w 2018 r. tablica informacyjna wykonana przez młodzież z CKiW OHP Dobieszków.
- W Pludwinach, w sąsiedztwie dawnej szkoły, znajduje się zbudowany z lokalnego kamienia pomnik wzniesiony w hołdzie mieszkańcom zamordowanym podczas II wojny światowej z rąk hitlerowców w 1943 roku oraz pomnik w postaci granitowego głazu, na którym zawieszono tablicę z inskrypcją: Wieczna chwała bohaterskim żołnierzom armii „Poznań” poległym w walce z niemieckim najeźdźcą. Obok znajduje się wysoki drewniany krzyż, wzniesiony w tym miejscu w 2000 r., zlokalizowany po wschodniej stronie głównej drogi.
- Na cmentarzu parafii rzymskokatolickiej pw. Św. Augustyna w Bratoszewicach zlokalizowana jest indywidualna mogiła wojenna nieznanego żołnierza Wojska Polskiego poległego we wrześniu 1939 r.
- W Niesułkowie znajduje się mogiła zbiorowa polskich żołnierzy Armii Łódź poległych 8 września 1939 r. (cmentarz rzymsko-katolicki) oraz indywidualna mogiła wojenna dwóch nieznanymi polskich żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. (cmentarz mariawicki).

Bogactwo zabytków architektury i obiektów chronionych przyrody ożywionej i nieożywionej wymaga jednak od gminy szczególnej troski, w szczególności działań mających na celu zachowanie historycznych walorów oraz zadbanie o estetykę i wizerunek gminy, co nie tylko poprawi jakość życia mieszkańców, ale i przyciągnie turystów. Z istniejących na terenie gminy obiektów zabytkowych tylko obiekty sakralne nie są zagrożone rozbiórką, choć istnieje konieczność ich rewitalizacji. Inaczej wygląda sytuacja w odniesieniu do dawnej zabudowy rezydencjalnej czy mieszkalnej. W złym stanie był między innymi zabytkowy pałac w Bratoszewicach, który wymagał doinwestowania i remontu, natomiast prace w zakresie odbudowy tego zabytku już trwają. Nowy właściciel parku w Bratoszewicach, w którym znajduje się również zabytkowy pałac rozpoczął realizację prac zabezpieczających i pielęgnacyjnych w parku wraz z renowacją budynku pałacu. W złej sytuacji znajdują się również parki dawnych zespołów rezydencjalnych. Pozostające w prywatnych rękach, pozbawione właściwej opieki, źle gospodarowane i zaniedbane tracą swą dawną wartość i piękno.

Podsumowując, Gmina Stryków jest atrakcyjna zarówno dla swoich mieszkańców, ale i dla turystów czy inwestorów. Gmina ma do zaoferowania różne formy spędzania wolnego czasu. Mieszkańcy oczekują jednak dalszych ulepszeń i rozwoju oferty, która umożliwi coraz popularniejszą aktywność fizyczną i czynne spędzanie wolnego czasu. Działania w tym obszarze mogą w nadchodzących latach stanowić jeden z najważniejszych, oprócz oferty mieszkaniowej i oświatowej czynników osiedlania się tutaj jak i nieopuszczania gminy przez młodsze pokolenie.

Ze względu na coraz silniejszą urbanizację gminy prowadzącą do obniżania jej wizualnej atrakcyjności konieczne jest już dziś dostrzeżenie konieczności budowania przeciwwagi dla tych procesów. Wykorzystując naturalne atuty lokalizacyjne i podejmując oczekiwane przez mieszkańców działania władze gminy powinny dążyć do unowocześnienia oferty oświatowej, kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej. W tej sferze ważne są w szczególności inwestycje służące możliwości zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Władze gminy powinny koncentrować działania na propagowaniu warunków dla rozwoju turystyczno-rekreacyjnego oraz tworzeniu zachęt do pobierania edukacji w lokalnych placówkach zapewniając w nich m.in. coraz lepsze warunki infrastrukturalne.

1.6 Opieka zdrowotna, pomoc społeczna i bezpieczeństwo

Gmina Stryków oferuje mieszkańcom dobrej jakości usługi medyczne, dostępne w 10 zakładach opieki zdrowotnej, które świadczą podstawowe i specjalistyczne usługi medyczne m.in. w zakresie chirurgii ogólnej, laryngologii, neurologii, dermatologii, ginekologii, okulistyki, rehabilitacji, stomatologii, ortopedii czy urologii.

Służba zdrowia w Gminie Stryków

Gmina Stryków	2020 rok
Liczba Zakładów Opieki Zdrowotnej	10
Liczba porad lekarskich udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej	83 918
Liczba porad lekarskich udzielonych w podstawowej opiece zdrowotnej	66 950
Liczba aptek	4
Liczba mgr farmaceutów	9

Źródło: GUS, BDL; <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Wszystkie placówki służby zdrowia działające na terenie Gminy Stryków są podmiotami niepublicznymi.

- Ośrodek Zdrowia w Strykowie Klincewicz-Cichosz Spółka Jawna, ul. T. Kościuszki 29 dostępny od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 – 18:00
- Ośrodek Zdrowia w Strykowie Klincewicz-Cichosz Spółka Jawna – filia w Niesułkowie Kolonii Niesułków-Kolonia 28 dostępny od poniedziałku do piątku w godzinach 08:00 - 15:30
- Ośrodek Zdrowia w Strykowie Klincewicz-Cichosz Spółka Jawna – filia w Dobrej Dobra, ul. Wodna 5 dostępny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 - 15:30
- Ośrodek Zdrowia w Strykowie Klincewicz-Cichosz Spółka Jawna – filia w Bratoszewicach Bratoszewice, Plac Staszica 1 dostępny od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00 - 15:30
- Przychodnia lekarska „Medico” Sp. zo.o., Stryków, ul. Targowa 16 dostępny od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 - 18.00, w soboty w godzinach 8.00 - 13.00
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ALAMED", Stryków, ul. Kopernika 29 A
- Specjalistyczne Gabinety Lekarskie VA!, Stryków, ul. Warszawska 50
- Centrum Rehabilitacji MedEA Ewa Puławska, Arkadiusz Długołęcki s.c., Stryków, ul. Kościuszki 29

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy. Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną realizuje dla mieszkańców Gminy Stryków Szpital Główny Grupa Zdrowie Sp. z o.o. w Głownie przy ul. Wojska Polskiego 32/34. W razie nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia pacjent może udać się po pomoc do dowolnego punktu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, niezależnie od tego, gdzie mieszka, i do którego lekarza/pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) złożył swoją deklarację.

Na terenie Gminy Stryków działają 4 apteki oraz punkt apteczny w Bratoszewicach.

Placówki służby zdrowia są dobrze wyposażone w infrastrukturę medyczną i zapewniają dobrych specjalistów. Problemem w dostępie do usług jest z reguły długi czas oczekiwania na specjalistyczne badania, a także słabo rozwinięta profilaktyka ochrony zdrowia oraz działania diagnostyczne realizowane przez przychodnie. Są to jednak powszechne zjawiska i zasady funkcjonowania NFZ, z którymi stykają się na co dzień mieszkańcy różnych jednostek gminnych i powiatowych na terenie kraju. Utrudnieniem dla mieszkańców jest z pewnością duża odległość do szpitali w Łodzi, Zgierzu, Brzezinach czy Głownie, do których w nagłych i koniecznych sytuacjach przewożeni są pacjenci. Wsparciem dla mieszkańców Strykowa jest stacjonująca na terenie Strykowa przy ul. Targowej w JRG PSP karetka wraz z zespołem medycznym, która umożliwia szybsze dotarcie pomocy ratowników medycznych do osób potrzebujących.

Z uwagi na to, iż problem dostępności do świadczeń usług medycznych występuje od dawna i raczej nie można spodziewać się szans na poprawę sytuacji należy skupić się na podejmowaniu działań w kierunku edukacji zdrowotnej mieszkańców oraz szeroko rozumianej profilaktyki i ochrony zdrowia, które mając na uwadze starzejące się społeczeństwo powinny być skierowane w szczególności do tej grupy osób. Zadania można realizować poprzez propagowanie aktywności fizycznej. Działania powinny być dostosowane do zapotrzebowania, przy czym głównie powinny zostać skierowane do osób starszych, po 65 roku życia.

Natomiast w trosce o zdrowie młodszego pokolenia, Gmina Stryków zdecydowała o dalszym finansowaniu szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Na realizację „Programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) w Gminie Stryków na lata 2022-2024” w WPF zabezpieczone zostały środki finansowe w wysokości 132.530 zł, w tym w budżecie na rok 2022 - kwota 42.200 zł. Program jest kontynuacją wcześniejszych, analogicznych działań Gminy Stryków podejmowanych od 2013 roku. Założeniem Programu jest oprócz promocji prozdrowotnych zachowań, sfinansowanie wszystkim dziewczynom, urodzonym w latach 2009-2011 i zameldowanym na terenie Gminy Stryków, pełnego cyklu szczepień przeciwko wirusowi HPV.

Zapewnienie porządku publicznego i dbanie o bezpieczeństwo obywateli to jedno z zadań własnych gminnych jednostek samorządowych. Na poziom i jakość życia na terenie gminy wpływa wysoki wskaźnik poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Gmina Stryków posiada w swych zasobach odpowiednie siły i środki, które w przypadku wystąpienia zagrożeń pozwolą przejąć kontrolę nad zdarzeniem kryzysowym oraz zminimalizować jego skutki. W przypadku zaistnienia zdarzeń zagrażających życiu lub zdrowiu osób, mieniu lub środowisku, Burmistrz Strykowa zwołuje posiedzenie Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Strykowie, w skład którego wchodzi przedstawiciele służb ratowniczych i porządkowych oraz jednostek organizacyjnych gminy. Ponadto w ramach ochrony ludności i Obrony Cywilnej w Urzędzie Miejskim w Strykowie funkcjonuje magazyn Obrony Cywilnej. W magazynie zgromadzono m.in.: sprzęt przeciwpowodziowy, kwatermistrzowski (łóżka, śpiwory, materace, koce) oraz środki ochrony osobistej, które w przypadku zagrożenia zostaną udostępnione na polecenie Burmistrza Strykowa - Szefa Obrony Cywilnej Gminy Stryków.

Obowiązki w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na terenie Gminy Stryków realizują:

1. państwowe służby powołane do ochrony bezpieczeństwa ludzi i mienia, w tym:

- Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu i podległa jednostka: Komisariat Policji w Strykowie.
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Zgierzu i podległa jednostka: Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Strykowie.
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Zgierzu

2. gminne służby ratownicze:

- na terenie Gminy Stryków funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: w Bratoszewicach, Dobrej, Gozdowie, Kiełminie, Koźlu, Lipce, Ługach, Strykowie, Swędowie i Warszewicach. Dwie jednostki są w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego – OSP Stryków i OSP Kiełmina.

Ochotnicze Straże Pożarne to jednostki ochrony przeciwpożarowej będące stowarzyszeniami w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach¹⁵. Do ich zadań należy przede wszystkim podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, w szczególności poprzez:

¹⁵ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19890200104>

- 1) prowadzenie działań ratowniczych, udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, a także udział w działaniach prowadzonych przez inne służby, inspekcje i straże;
- 2) wykonywanie kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- 3) organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty.

Ochrona przeciwpożarowa stanowi zadanie własne gminy, w ramach którego gmina zapewnia i finansuje, stosownie do posiadanych sił i środków, ochotniczym strażom pożarnym:

- 1) obiekty, tereny, pojazdy i sprzęt specjalistyczny, środki ochrony indywidualnej, umundurowanie i środki łączności oraz ich utrzymanie;
- 2) ubezpieczenie strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaków ratowników OSP oraz członków młodzieżowych drużyn pożarniczych i dziecięcych drużyn pożarniczych, w tym ubezpieczenie grupowe, od odpowiedzialności cywilnej i od następstw nieszczęśliwych wypadków, podczas wykonywania powierzonych zadań;
- 3) badania lekarskie strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych;
- 4) badania lekarskie kandydatów na strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Wydatki z budżetu Gminy Stryków na poszczególne jednostki OSP w roku 2021 wyniosły 168 666,53 zł. Dofinansowane zostały m.in.: zakupy umundurowania, sprzętu przeciwpożarowego, agregatu prądotwórczego, wyposażenia strażnic, utwardzenie terenu działki strażnicy, zapewnienie gotowości bojowej samochodów poprzez ich naprawy oraz zakup paliwa.

Gmina Stryków wspiera finansowo zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej. W latach 2019-2021 gmina dofinansowała Państwowej Straży Pożarnej zakup samochodu lekkiego specjalnego oraz 2 samochodów lekkich rozpoznawczo-ratowniczych w kwocie 140 tys. zł. Ponadto zakupiła systemy selektywnego powiadamiania dla OSP Stryków i OSP Warszawice.

W 2022 roku Gmina Stryków dofinansowała w kwocie 830 tys. zł zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Kiełmina. Rok 2022 to również podpisanie deklaracji współpracy partnerskiej z Komendą Powiatową PSP w Zgierzu, dotyczącą budowy nowej strażnicy PSP w Strykowie i przekazanie przez gminę na ten cel terenu u zbiegu ulic Warszawskiej i Cegielnianej. Według wstępnych przewidywań nowy obiekt miałby powstać w ciągu 3-4 lat. Działka przy ul. Targowej, gdzie znajduje się obecnie siedziba JRG PSP miałaby przejść w zasób gminny.

Wydatki na gminne OSP w latach 2019 – 2021

Rok	2019	2020	2021
Kwota wydatków	ok. 880 tys. zł	ok. 473 tys. zł	ok. 528 tys. zł

Źródło: Dane własne Urzędu Miejskiego w Strykowie

W całej gminie najwięcej interwencji straży pożarnej dotyczyło pożarów będących wynikiem różnych źródeł, w tym wadliwych instalacji elektrycznych i podpałek. Zaobserwowano również zwiększony udział straży pożarnej w innych niż pożary interwencjach ratowniczych, takich jak: ratownictwo drogowe, techniczne, chemiczne, ekologiczne, wodne itp. Do zwiększonej ilości zagrożeń cywilizacyjnych przyczynia się bardzo szybko postępująca urbanizacja terenu.

Na poziom bezpieczeństwa wpływa jednak głównie poziom przestępczości w miejscu zamieszkania. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie występujących zagrożeń na terenie gminy i ich zmiany na przestrzeni lat 2017-2021.

Rodzaj przestępstwa	2017	2019	2020	2021
Przestępstwa ogólne	281	224	195	244
<i>w tym przestępczość o charakterze kryminalnym</i>	192	132	134	141
Bójka i pobicie	9	4	3	1
Kradzież z włamaniem	11	8	14	18
Kradzież, w tym kradzież pojazdów	62	30	42	52
Przestępczość narkotykowa	17	24	21	19
Robój i inne przestępstwa rozbójnicze	1	2	1	1
Nietrzeźwi kierowcy	49	64	37	58
Przestępstwa drogowe	49	64	38	59
<i>w tym m.in. kierowanie rowerami w stanie nietrzeźwym</i>	-	-	-	-
Liczba kolizji drogowych	323	369	367	411
Liczba wypadków drogowych	19	33	21	24
Inne zdarzenia na drodze	-	-	-	-

Źródło: Komendy Powiatowej Policji w Zgierzu

Wśród przestępstw w Gminie Stryków, największą grupę stanowią przestępstwa drogowe, w tym kolizje drogowe. Co więcej obserwowany jest ich wzrost o ponad 20% od 2017 roku. Dodatkowo około 6% stanowią wypadki drogowe, których w 2021 roku odnotowano 24. Z pewnością w znacznym stopniu wpływ na powyższe ma wysokie natężenie ruchu na drogach przebiegających przez teren gminy pomimo odciążenia np. miasta Strykowa głównie dzięki budowie obwodnicy.

Wysoka i niepokojąca jest także liczba przestępstw drogowych i ich wzrost z 49 w 2017 roku do 59 (wzrost o około 17%) w 2021 roku. Przestępstwa i wykroczenia na drodze są spowodowane m.in. stanem nietrzeźwym kierujących i w tym przypadku nastąpił wzrost zdarzeń z 49 w 2017 roku do 58 w 2021 roku.

Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast malejąca liczba przestępstw ogółem, w tym o charakterze kryminalnym, których w roku 2021 roku było 244 podczas gdy w 2017 roku odnotowano 281 tego typu zdarzeń. W analizowanym okresie nastąpił znaczący spadek o 25%.

Pomimo zadowalających wskaźników dotyczących malejącej liczby przestępstw, dużym problemem, który zgłaszają mieszkańcy obawiający się o swoje bezpieczeństwo są braki kadrowe na Komisariacie Policji w Strykowie, w tym brak dyspozytora. Ogranicza to możliwość szybkiej reakcji Policji na bieżące zdarzenia sygnalizowane przez mieszkańców Gminy Stryków. W związku z powyższym w trosce o bezpieczeństwo wszystkich mieszkańców, z uwagi na rosnącą liczbę osób przebywających na terenie gminy, w tym systematycznie zwiększającą się liczbę obcokrajowców, Burmistrz Strykowa już w 2020 roku podejmował działania związane z poprawą bezpieczeństwa na terenie gminy, poprzez starania o zwiększenie obsady na strykowskiem Komisariacie Policji oraz poprzez dofinansowanie z budżetu gminy zakupu nieoznakowanego radiowozu dla Komisariatu Policji w Strykowie, przeznaczając na ten cel 50 000, 00 zł. Z budżetu gminy finansowany jest także system monitoringu wizyjnego na terenie Strykowa, montowane są nowe kamery, głównie w centrum miasta. System ten pomaga w wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń, zapobiega niszczeniu mienia, a także wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

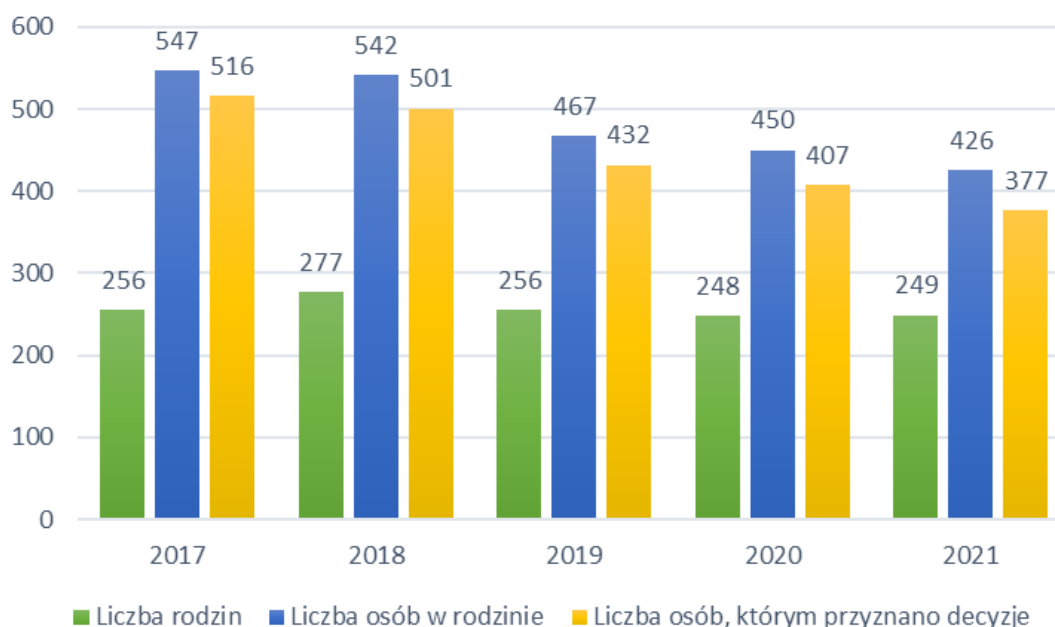
Podsumowując można stwierdzić, iż poziom bezpieczeństwa na terenie gminy jest coraz lepszy za wyjątkiem zdarzeń drogowych. Oznacza to, iż podejmowane działania przyniosły pożądane efekty, a obecnie główny nacisk należy położyć na poprawę jakości i organizacji ruchu komunikacyjnego poprzez m. in. dalsze remonty dróg, poprawę ich oznakowania i oświetlenia. Nie należy jednak poprzestać na tych działaniach, ponieważ mając cały czas na uwadze bezpieczeństwo mieszkańców przy rosnącej liczbie cudzoziemców często osiedlających się na stałe z uwagi na sytuację polityczną poza granicami kraju, niezbędnym jest współpraca z instytucjami zewnętrznymi celem zwiększenia zakresu działań tutejszego Komisariatu Policji.

Na terenie gminy działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej, w szczególności szeroko rozumianej pomocy osobom, rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej tak by odzyskały zdolność do samodzielnego funkcjonowania. Praca ośrodka związana jest z realizacją zadań wynikających z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. W celu przywrócenia rodzinie zdolności do pełnienia jej funkcji, ośrodek zapewnia współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy. Swoje zadania realizuje poprzez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Stryków oraz Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie. Klienci Punktu to zarówno ofiary jak i sprawcy przemocy oraz osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, osoby które doświadczyły zdarzeń traumatycznych, objęte są pomocą terapeutyczną lub psychologiczną oraz prawną zależnie od potrzeby. W punkcie działa również telefon zaufania, pod którym udzielane są porady.

W 2021 roku decyzje o udzieleniu pomocy wydano dla 249 rodzin, a dotyczyły one 426 osób w rodzinach. Decyzje przyznano 377 osobom. Pozytywnym zjawiskiem jest malejąca liczba osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy w okresie od 2017 roku. Obserwowany jest wyraźny spadek - o 27% - liczby osób, którym przyznano decyzje z 516 w 2017 roku do 377 w 2021 roku i liczby rodzin o ok. 2,7% z 256 do 249, co jest zobrazowane na poniższym wykresie.

Decyzje o udzieleniu pomocy przyznane przez MGOPS w Strykowie w latach 2017-2021

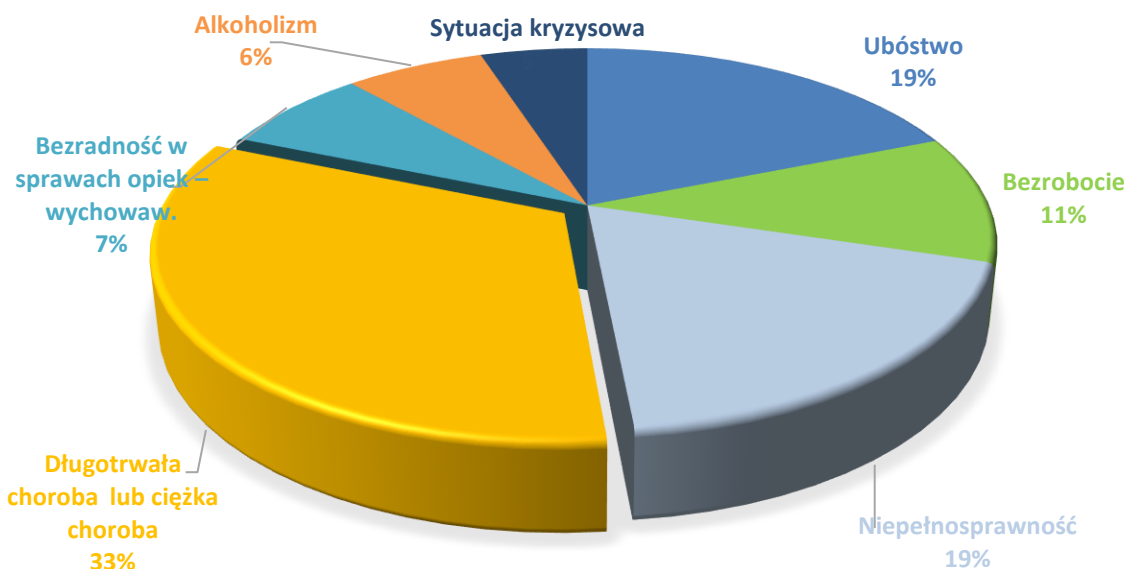

Źródło: MGOPS w Strykowie, 2022 r.

Populacja osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej, typów rodzin, liczebności gospodarstw domowych, a szczególnie obszarów problemowych. Powody przyznania pomocy zazwyczaj są ze sobą skorelowane.

Najczęstszym powodem udzielenia pomocy w 2021 roku była długotrwała lub ciężka choroba, następnie ubóstwo, niepełnosprawność. Bezrobocie znalazło się dopiero na czwartym miejscu.

Główne powody udzielania pomocy przez MGOPS w Strykowie w 2021 roku

Źródło: Dane MGOPS w Strykowie za 2021 rok

Główne powody udzielenia przez MGOPS pomocy w 2021 roku były następujące:

- długotrwała choroba lub ciężka choroba – 170
- ubóstwo - 98
- niepełnosprawność- 97
- bezrobocie – 56
- bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych – 37
- alkoholizm- 34
- sytuacja kryzysowa – 26
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 12
- zdarzenie losowe – 12
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 8
- przemoc w rodzinie – 1

Pomoc oferowana przez MGOPS w Strykowie obejmuje świadczenia pieniężne i niepieniężne. Wśród udzielonych w 2021 roku świadczeń pieniężnych przeważały zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy – 643 udzielone świadczenia, następnie zasiłki okresowe – 490 udzielonych zasiłków oraz zasiłki stałe – 467 udzielonych zasiłków. Wśród świadczeń niepieniężnych przeważały usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, których udzielono 16 417 godzin dla 63 osób oraz posiłków 4225. Praca socjalna objęła 839 osób w 464 rodzinach. Udzielono 137 porad psychologicznych i 13 porad prawnych dla 41 osób. Inną formą pomocy były składki na ubezpieczenie zdrowotne – 371 składek oraz sprawienie pogrzebu – 3 przypadki. Mieszkańcy dobrze oceniają jakość prowadzonych działań z zakresu pomocy społecznej. Jedynym problemem jest niewygórowany budżet, który uniemożliwia wszystkim potrzebującym uzyskanie odpowiedniej pomocy i wsparcia pomimo rosnących z roku na rok wydatków na cele związane z udzielaniem pomocy, co pokazuje poniższe zestawienie.

Wydatki Gminy Stryków na wybrane działania w zakresie wspierania osób/rodzin

Rodzaj wydatku	2017	2018	2019	2020	2021
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	83 055,91	85 011,61	95 242,00	86 590,58	100 809,86
Świadczenia rodzinne	-	-	-	2 770 541,35	2 770 573,47
Dodatki mieszkaniowe	-	-	-	-	51 545,61

Źródło: Dane MGOPS w Strykowie

Pomoc rodzinom mieszkającym na terenie Gminy Stryków udzielana jest na bieżąco przez pracowników socjalnych MGOPS w Strykowie.

Diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą, rozpowszechnianiem informacji o instytucjach, udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą czy integrowaniem i koordynowaniem działań przedstawicieli różnych podmiotów związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa rodzinie zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którego skład wchodzi obecnie 18 osób – przedstawicieli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu, Policji, placówek oświatowych, służby zdrowia.

W strukturze MGOPS funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie, którego zadaniem jest świadczenie usług na rzecz osób doświadczających przemocy i praca z osobami, wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy. Pomoc w punkcie otrzymują także osoby i rodziny, znajdujące się w kryzysie, potrzebujące wsparcia po doświadczeniach traumatycznych i znajdujące się w złej kondycji psychicznej. Punkt oferuje pomoc terapeuty, psychologa oraz radcy prawnego.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż od 2017 roku znacząco zmalała na terenie gminy liczba rodzin, w których wprowadzono procedurę „Niebieskiej karty”, co widać w poniższej tabeli.

Dane dotyczące działań w obszarze przemocy w rodzinie

Działanie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin w których prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty”	42	37	31	38	23
Liczba powołanych grup roboczych	23	23	19	26	8
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	5	5	5	4	4

Źródło: Dane MGOPS w Strykowie, 2022 rok

MGOPS prowadzi w Strykowie Świetlicę Środowiskową będącą placówką wsparcia dziennego skierowaną do dzieci w wieku 6-16 lat zagrożonych wykluczeniem społecznym. Świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00 -18.00 oraz w dni wolne od zajęć szkolnych w godzinach 8.00 -16.00. Do świetlicy systematycznie uczęszcza 15 osób. Wychowankowie pochodzą z rodzin z problemem alkoholowym, z rodzin wielodzietnych, niepełnych oraz dysfunkcyjnych. Program zajęć w placówce dostosowany jest do potrzeb, możliwości i wieku podopiecznych. Świetlica prowadzi stałą współpracę z rodziną dziecka, szkołami, asystentami rodzin, kuratorami oraz pracownikami socjalnymi. Pobyt dziecka jest dobrowolny i nieodpłatny. Uczestnicy otrzymują dożywianie w formie podwieczorków. Placówka ta podejmuje na rzecz swoich wychowanków i ich rodzin działania:

- profilaktyczne, mające na celu wspieranie posiadanych przez dziecko zdolności i umiejętności, kształtowanie pozytywnych interakcji społecznych i wzorców relacji i życia społecznego;
- wychowawcze, kształtujące postawy i zachowania, uczące konstruktywnego spędzania czasu wolnego, przygotowujących do samodzielnego podejmowania decyzji;
- kompensacyjne, których celem jest minimalizowanie zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych.

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie od 2016 r., zatrudnia dwóch asystentów rodziny, jeden z etatów był dofinansowany w ramach Projektu „Kompleksowe wsparcie rodziny” współfinansowany ze środków EFS w okresie IX 2018r. – VI 2021r. w ramach Poddziałania 9.2.1. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Celem projektu było wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin biologicznych przeżywających trudności w tym obszarze. Uczestnicy projektu objęci byli wsparciem asystenta rodziny, pracownika socjalnego i psychologa, co zwiększyło ich kompetencje rodzicielskie i zmniejszyło zagrożenie odebrania dzieci do pieczy zastępczej. Uczestnicy projektu zostali objęci wsparciem asystenta rodziny oraz otrzymali możliwość skorzystania z takich form pomocy jak indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne. W projekcie wzięło udział 19 rodzin - 65 osób. Uczestnicy projektu objęci byli wsparciem asystenta rodziny, pracownika socjalnego i psychologa, co zwiększyło ich kompetencje rodzicielskie i zmniejszyło zagrożenie odebrania dzieci do pieczy zastępczej.

Uczestnicy projektu zostali objęci wsparciem asystenta rodziny oraz otrzymali możliwość skorzystania z takich form pomocy jak indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne. W projekcie wzięło udział 19 rodzin - 65 osób.

Głównym zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin, wychowujących dzieci, zagrożonych lub dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Elastyczny czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Praca jego opiera się na bezpośrednim kontakcie z członkami rodzin w ich miejscu zamieszkania. Asystent rodziny przydzielany jest za zgodą rodziny, na wniosek pracownika socjalnego, który na podstawie wywiadu środowiskowego dokonuje analizy sytuacji rodziny. Do pracy z asystentem rodziny może też zobowiązać sąd.

MGOPS oferuje także szereg innych wymienionych poniżej programów wsparcia.

W okresie IV 2021r. – VI 2023r. MGOPS w Strykowie realizuje projekt „Kompleksowe wsparcie II” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.2. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Celem projektu jest:

- Wzrost poziomu aktywności w zakresie funkcjonowania w życiu społecznym, zawodowym, osobistym, rodzinnym, korzystania z dóbr kultury, e-usług niepełnosprawnych osób korzystających ze świadczeń MGOPS w Strykowie poprzez objęcie ich wsparciem AOOD.
- Podniesienie potencjału i perspektyw rozwoju dzieci uczęszczających na świetlicę środowiskową MGOPS w Strykowie poprzez wzmocnienie funkcji opiekuńczo wychowawczej świetlicy, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci oraz umożliwienie im dostępu do zajęć rozwijających kompetencje w obszarze edukacyjnym, społecznym, kulturowym, obywatelskim.
- Zapewnienie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych osobom starszym, o złym stanie zdrowia.
- Psychologiczne wsparcie rodziców dzieci uczęszczających na świetlicę środowiskową.

„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 - program resortowy, którego głównym celem było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami posiadającymi: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.) albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).

MGOPS przystąpił do realizacji Programu resortowy „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022.

Liczba rodzin objętych wsparciem w latach 2017-2021

Rodzaj opieki	2017	2018	2019	2020	2021
Asystenta rodziny	30	33	33	33	31
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	-	-	-	-	11
Opieka wytchnieniowa	-	-	-	-	2

Źródło: Dane MGOPS w Strykowie, 2022 rok

MGOPS w latach 2020-2021 realizował program „Wspieraj Seniora”, skierowany do seniorów, którzy na terenie gminy stanowią znaczny odsetek ludności oraz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, którego celem było zapewnienie usług wsparcia osobom starszym i samotnym powyżej 70 roku, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Seniorzy mogli liczyć na pomoc w zakresie:

- dokonywania i dostarczenia zakupów, w tym artykułów podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny, leki (koszty zakupów pokrywa senior),
- załatwienia drobnych spraw urzędowych (jeżeli nie wymagają one wydania upoważnień od seniora lub udostępnienia danych wrażliwych),
- wyprowadzenie psa,
- dostarczenia ciepłych posiłków, o ile usługa nie jest finansowana z innych źródeł.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” realizowany w 2022 moduł II programu umożliwi sfinansowanie ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie 114 655, 00 zł, zakupu opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor w zależności od sytuacji podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi, w szczególności może on poprosić o interwencję w miejscu zamieszkania rodziny lub innych bliskich seniora, poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej, wezwać służby ratunkowe. Adresatami programu są mieszkańcy Gminy Stryków, w wieku 65 lat i więcej, którzy ze względu na stan zdrowia mają problemy w samodzielnym funkcjonowaniu, mogą oni prowadzić samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkać z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

W 2022 r. MGOPS realizuje Program resortowy „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022”- który ukierunkowany jest na wsparcie osób niepełnosprawnych w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w środowisku. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci, jego praca ważna jest również już na etapie profilaktyki. Głównym zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin, wychowujących dzieci, zagrożonych lub dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Elastyczny czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Praca jego opiera się na bezpośrednim kontakcie z członkami rodzin w ich miejscu zamieszkania. Asystent rodziny przydzielany jest za zgodą rodziny, na wniosek pracownika socjalnego, który na podstawie wywiadu środowiskowego dokonuje analizy sytuacji rodziny. Do pracy z asystentem rodziny może też zobowiązać sąd.

Pracownicy ośrodka zajmują się, oprócz udzielaniem wsparcia psychologicznego i socjalnego, udzielaniem podopiecznym wsparcia finansowego.

Największa część budżetu gminy w ramach szeroko rozumianej polityki społecznej przeznaczana jest na świadczenia rodzinne, a także działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie.

W 2020 roku po raz pierwszy wypłacano świadczenia w ramach programu „Dobry Start”. Objętych nim zostało 1 620 dzieci i osób uczących się, na które wypłacono 486 000,00 zł świadczeń.

Korzystających ze świadczeń rodzinnych otrzymujących zasiłki na dzieci na terenie gminy jest 236 rodzin i liczba ta zmalała od 2017 roku z 369 czyli o 133 rodziny co stanowi 35% spadek. W tej grupie rodzin udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku to 18,4% i jest to spadek z 28,2% w 2017 roku. Kwota świadczeń rodzinnych wypłaconych w roku 2020 ogółem wyniosła 2 370 000,00 złotych a zasiłków pielęgnacyjnych 464 000,00 złotych.

Świadczenia z Programu Rodzina 500 Plus wypłacone w 2020 roku wyniosły 14 276 277 zł przy kwocie ponad 10 mln złotych w 2019 roku, kiedy to świadczenie objęło 2273 przeciętną miesięczną liczbę dzieci, na które rodziny otrzymały świadczenie wychowawcze w okresie od 1 lipca 2019 do 31 grudnia 2019. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie rozpatrywał wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego (500+) do 31.12.2021 r. oraz wypłacał świadczenia do końca okresu na jaki zostały przyznane tj. do 31.05.2022 r. Od 01.01.2022 r. obsługę świadczenia przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Od 2015 potrzebujący mieszkańcy gminy są beneficjentami Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach tego Programu, osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej otrzymują wsparcie w postaci paczek żywnościowych. Dystrybucją paczek dla mieszkańców zajmują się: OSP Bratoszewice i Stowarzyszenie przy Parafii Św. Doroty NADZIEJA w Dobrej. Łącznie z paczek żywnościowych w 2016 r. skorzystało 347 osób, a w 2017 roku 282 osoby.

MGOPS zapewnia pomoc w formie pokrycia kosztów zakupu obiadów szkolnych oraz zasiłków celowych na zakup posiłku w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Program jest realizowany w latach 2019-2023 i obejmuje swoim zasięgiem wszystkie województwa.

Pracownicy MGOPS wspierają osoby i rodziny już na etapie pojawiania się pierwszych problemów, mogących wpłynąć na prawidłowe jej funkcjonowanie i wychowanie dzieci. Pracownicy socjalni utrzymują regularny kontakt z klientami, dokonują stałej weryfikacji przyznanych świadczeń oraz systematycznie prowadzą pracę

socjalną, uwzględniającą dane problemy osoby/rodziny, która ma na celu pomoc we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania.

Pomimo szerokiego wsparcia w sferze socjalnej mieszkańców i rodzin udzielanego przez instytucje gminne, wciąż obserwowany jest niewystarczający dostęp dzieci i młodzieży do placówek pomocowych, w których otrzymują pomoc związaną w szczególności z problemem wykluczenia, a także z posiadanymi deficytami, niepełnosprawnością. Wsparcie socjalne staje się również coraz istotniejsze dla osób starszych. Działaniami pomocowymi w rozwiązaniu w/w problemów może być planowana inwestycja budowy centrum edukacyjno - kulturalno – sportowego, które zapewni większy dostęp do dobrej jakości miejsc aktywności, co z kolei przyczyni się do większej aktywizacji mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, przez co może stać się bodźcem do zapoczątkowania zmian i wyprowadzenia ze stanu kryzysowego, może pełnić funkcję profilaktyczno - edukacyjną.

Działania związane z alkoholizmem i narkomanią podejmowane są w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2022-2023 i obejmują zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, jak również udzielanie rodzinom, w których ten problem występuje, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, a także działania adresowane do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, ich rodzin oraz dzieci.

Za koordynację i realizację zadań Programu odpowiedzialny jest Urząd Miejski w Strykowie – Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie, zwaną dalej "GKRPA",
- placówkami oświatowymi,
- Komisariatem Policji,
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- świetlicą środowiskową,
- poradnią leczenia uzależnień,
- placówkami służby zdrowia.

1.7 Konsultacje społeczne

Celem poznania opinii mieszkańców na temat stanu społeczno-gospodarczego gminy, potrzeb i oczekiwań mieszkańców w perspektywie nadchodzących lat przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dotyczące opracowywanej Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030.

Jedną z form zapoznania się z opiniami i potrzebami lokalnej społeczności były badania ankietowe, które zrealizowane zostały w dniach od 28 lutego 2022 roku do 14 marca 2022 roku. Informacja o badaniach podana została do publicznej wiadomości na stronie internetowej www.strykow.pl oraz na portalu społecznościowym <https://www.facebook.com/GminaStrykow/photos/anonimowa-ankieta-dotycz%C4%85ca-strategii-rozwoju-gminy-stryk%C3%B3w-na-lata-2022-2030w-z/1382303998909667/>.

W badaniach wzięło udział nieznacznie więcej mężczyzn niż kobiet. Ankietowani byli w różnym wieku od 18 do ponad 65 lat. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby między 45-54 oraz 55-64 rokiem życia. W badaniu udział wzięły osoby z różnym wykształceniem od podstawowego do wyższego, ale dominującą była grupa osób z wykształceniem średnim i wyższym, w sumie 78% ankietowanych.

Wszyscy ankietowani to mieszkańcy Gminy Stryków, zarówno obszarów miejskich jak i wiejskich. Ponad 60% uczestników to pracownicy u danego pracodawcy, 10% stanowiły osoby prowadzące działalność gospodarczą, a pozostałe 30% to rolnicy lub osoby pozostające na rencie/emeryturze.

Ankietowani wskazali, że najlepszym kanałem dotarcia z informacjami na temat wydarzeń w gminie, w tym o podejmowanych działaniach jest strona internetowa www.strykow.pl. (uznało tak prawie 63%

ankietowanych) oraz profil gminy na portalu społecznościowym www.facebook.pl (blisko 30% wskazań). Mniej istotnymi kanałami dotarcia do mieszkańców są informacje przekazywane „z ust do ust” między znajomymi, sąsiadami (w sumie tak odpowiedziało ponad 3% uczestników). Z kolei, najmniej popularną formą są strony internetowe inne, tablica ogłoszeń oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Strykowie – łącznie 4% ankietowanych korzysta z tych źródeł.

Gmina Stryków ma ogromny potencjał, który może przynieść dalsze korzystne zmiany społeczno-gospodarcze. Mieszkańcy (74% ankietowanych) w przeważającej większości zadowoleni są z życia na jej terenie. Odpowiadając na pytanie o warunki do życia 47% wskazało, że są one dobre lub bardzo dobre wysoko oceniając przede wszystkim dostępność infrastruktury takiej jak sieć oświetlenia, sieć wodociągowa, dostęp do żłobków, przedszkoli, szkół, dostępność elektronicznych usług publicznych i szerokopasmowego dostępu do Internetu. Oferta i infrastruktura kulturalna i sportowa ocenione zostały w większości na średnim lub słabym poziomie, podobnie jak stopień integracji społecznej i stan środowiska naturalnego, jednak z nieznaczną przewagą ocen słabych, co pokazuje na główne potrzeby mieszkańców.

Położenie komunikacyjne gminy wymieniane jest jako jedna z największych szans rozwojowych przy jednocześnie wysokiej liczbie wskazań na zagrożenia wynikające z dużego ruchu samochodowego i związanego z nim zanieczyszczenia powietrza. Być może z tego powodu tak wiele osób zwraca uwagę na konieczność podjęcia działań zapobiegających wzrostowi zanieczyszczeń i rozpoczęciu edukacji ekologicznej. Potwierdziły to odpowiedzi na pytanie o słabe strony gminy, gdzie wśród wskazań dominowało „zanieczyszczenie środowiska”. Jako największe zagrożenia rozwojowe oprócz „zwiększonego ruchu tranzytowego” mieszkańcy wymienili „zagrożenia związane z zanieczyszczeniem powietrza i wód gruntowych oraz zmianami klimatu” a także „zaśmiecanie obszarów leśnych i degradacja środowiska naturalnego”. Należy tu zwrócić uwagę na fakt, iż mieszkańcy doceniają występujące na terenie gminy walory środowiska naturalnego i wskazują na potrzebę szczególnej ich ochrony.

Zlokalizowanie na terenie gminy Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich i obszarów Natura 2000 wskazane zostały na drugim miejscu jako szanse rozwojowe gminy sprzyjające m.in. rozwojowi turystyki. Jako najbardziej atrakcyjne miejsce na terenie gminy ponad 40% ankietowanych uznało zalew miejski w Strykowie. Dla ponad 25% mieszkańców walory przyrodnicze takie jak rzeka Moszczenica i parki decydują o atrakcyjności obszaru. Wysoki poziom wskazań (około 15%) miały także kościoły i pałac w Bratoszewicach. Z kolei 10% ankietowanych uznało, że atrakcyjny jest tor motocrossowy.

Szanse rozwoju upatrywane są także w dalszym „przeznaczeniu obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego” oraz „pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej”.

Na pytanie, czy jest w gminie coś niepowtarzalnego, co odróżnia ją od sąsiednich gmin, ankietowani najczęściej udzielali odpowiedzi:

- skrzyżowanie autostrad,
- ilość hal magazynowych i produkcyjnych,
- wysoki budżet gminy i sposób zarządzania gminą,
- niskie bezrobocie,
- położenie na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich.

Ważną informacją jest to, że znaczna liczba ankietowanych wymieniła jako jedną z głównych słabych stron gminy „niewystarczającą ilość inicjatyw społecznych” oraz „niewystarczającą ilość placówek oświatowych i instytucji kultury”, co świadczyć może o rosnącej potrzebie rozwoju oraz integracji mieszkańców.

Ankietowani odpowiadali także na pytanie „Które stwierdzenia najlepiej charakteryzują gminę obecnie, a które powinny charakteryzować gminę w przyszłości” mogąc wybrać więcej niż jedną odpowiedź. Gmina Stryków została oceniona jako bardzo atrakcyjna, w szczególności dla przedsiębiorców/inwestorów (70% wskazań) oraz ze względu na swoje położenie geograficzne (63% wskazań). Wysoko ocenione zostało bezpieczeństwo oraz infrastruktura oświatowa (około 50% wskazań). Prawie 30% ankietowanych wskazało, iż daje ona swoim mieszkańcom dobre warunki do życia, a Urząd Miejski w Strykowie został oceniony jako przyjazny.

Na szczególną uwagę zasługuje też fakt, iż ankietowani dostrzegają duży potencjał gminy wskazując optymistycznie, iż w przyszłości będzie się ona charakteryzować atrakcyjnością dla ludzi młodych (70% wskazań), z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego (70% wskazań), będzie gminą dbającą o środowisko

i oferującą dobre warunki do życia (60% wskazań). Potencjał ekonomiczny i dobre wskaźniki gospodarcze dobrze prognozują na przyszłość, a przede wszystkim dobrze świadczą o władzach gminy – ponad 60% ankietowanych uznało, że jest ona dobrze zarządzana.

W przyszłości, mieszkańcy liczą na dalsze pozytywne zmiany i rozwój gminy. Najwięcej ankietowanych wyobraża sobie, że w kolejnych latach podejmie ona takie działania, które sprawią, że będzie atrakcyjna dla turystów i młodych ludzi – odpowiednio 48% i 52% uczestników. Istotnym aspektem jest również zapewnienie lepszych warunków do życia mieszkańców poprzez między innymi zwiększenie standardu i jakości usług społecznych/medycznych (blisko 63% uczestników). Ponad połowa ankietowanych w nadchodzących latach wyobraża sobie gminę z dobrze funkcjonującą infrastrukturą techniczną i społeczną oraz proponującą ciekawą ofertę spędzania wolnego czasu.

Przekłada się to na odpowiedzi na pytanie dotyczące priorytetów gminy w nadchodzącej perspektywie lat 2022 - 2030. Najwięcej wskazań wśród ankietowanych uzyskały inwestycje takie jak (kolejność wg wskazań poczynając od największej liczby wskazań):

- budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym jako konkretne działania wskazano budowę nowego centrum sportowego, centrum rekreacyjnego, oczyszczenie i zagospodarowanie terenu wokół zalewu w Strykowie oraz rozbudowę infrastruktury nad zalewem w Strykowie,
- wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy,
- wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych ze wskazaniem możliwych działań takich jak „inwestycje w błękitno-zieloną infrastrukturę”, „odtworzenie alei przydrożnych”, poprawa jakości wody w rzece Moszczenicy i retencja krajobrazowa”, „oczyszczalnia ścieków”,
- zwiększenie standardu i jakości usług zdrowotnych bez wskazania konkretnych propozycji działań,
- wsparcie dla infrastruktury służącej do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł ze wskazaniem na „inwestycje w OZE”,
- budowa infrastruktury okołodrogowej, w szczególności ścieżek rowerowych ze wskazaniem na „poprawę infrastruktury pieszej i rowerowej, „szlaki piesze, „trasy rowerowe ze Strykowa”,
- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej,
- budowa budynków użyteczności publicznej ze wskazaniem na budowę świetlic, domu kultury czy kompleksu sportowo-kulturalnego w Strykowie.

Ważnym aspektem prowadzonych badań było umożliwienie uczestnikom wypowiedzenia się na temat pracy urzędników Urzędu Miejskiego w Strykowie poprzez ocenę 5 kluczowych aspektów: kultury osobistej, kompetencji, sprawności/szybkości załatwiania spraw, terminowości i chęci niesienia pomocy.

W skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 5 ocenę najwyższą najlepiej oceniono terminowość oraz sprawność i szybkość załatwiania spraw – odpowiednio 86% i 79% wskazań dobrych i bardzo dobrych. Wysoko oceniona także została kultura osobista – 71% wskazań ocen dobrych i bardzo dobrych, a następnie kompetencje – 64% wskazań.

Pojedynczy ankietowani wyrazili swoje niezadowolenie z powodu zbyt powolnego załatwiania spraw i braku chęci niesienia pomocy.

Obecnie władze samorządowe, zgodne z oczekiwaniami, budują wizerunek gminy w oparciu o bardzo dobrą dostępność komunikacyjną oraz dogodne położenie w strefie między największymi aglomeracjami w kraju, tj. Łodzią i Warszawą. Dzięki gospodarności władz, ich aktywności, ekspansywności oraz racjonalności podejmowanych działań, gmina dynamicznie rozwija się gospodarczo. Świadczy o tym procentowy udział dochodów własnych w budżecie, który z roku na rok jest coraz wyższy, a na który mają wpływ nowi inwestorzy, ale także opinie specjalistów od transportu i logistyki, które pokazują, że potencjał przemysłowy Strykowa i okolic nie został jeszcze wykorzystany. Jest to zauważalne na arenie międzynarodowej, ponieważ w zestawieniu europejskich miast przyszłości 2020/2021 wg rankingu Financial Times, Stryków uplasował się na 17 miejscu wyprzedzając m.in. Oslo, Barcelonę i Kopenhagę.

Dalsze właściwe decyzje władz samorządowych i otwarte nastawienie urzędników na zmieniające się potrzeby mieszkańców, pozwolą na to, aby gmina stała się miejscem konkurencyjnym dla gmin sąsiadujących

oraz innych gmin z obszaru województwa nie tylko pod względem gospodarczym, ale także pod względem atrakcyjności do zamieszkania i życia.

Podsumowując, Gmina Stryków zaspokaja w znacznym stopniu potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do infrastruktury czy to społecznej czy technicznej. Konieczne są jednak dalsze inwestycje związane głównie z infrastrukturą kulturalno–oświatowo–sportową, inicjatywy społeczne warunkujące dalszy, perspektywiczny rozwój i integrację lokalnej społeczności oraz działania ukierunkowane na ochronę środowiska naturalnego i umiejętne wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Z przedstawionej sytuacji społeczno-gospodarczej wynika, że przed Gminą Stryków stoją konkretne wyzwania rozwojowe, których realizacja zmierzać będzie do dalszego intensywnego rozwoju gospodarczego oraz do poprawy jakości życia mieszkańców.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej zidentyfikowano szereg słabych i mocnych stron Gminy Stryków, przedstawionych w poniższej tabeli.

Słabe strony	Mocne strony
<ul style="list-style-type: none"> Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura komunalna (gaz, kanalizacja) na obszarach wiejskich gminy Niedostatecznie rozwinięta sieć publicznych połączeń komunikacyjnych Niewystarczający potencjał działających na terenie gminy oczyszczalni ścieków Urbanizacja dużych obszarów w związku z rozbudową centrów logistycznych Zagrożenia ekologiczne w związku ze zwiększonym ruchem tranzytowym Przestarzała infrastruktura energetyczna Starzejące się społeczeństwo i niski przyrost naturalny Odczuwalne skutki pandemii COVID-19 wpływające na stan zdrowia mieszkańców Niedostosowanie ilości miejsc w przedszkolach do potrzeb lokalnych Problem z własnością nieruchomości, w której mieści się szkoła w Bratoszewicach Niski budżet mieszkaniowy i związana z tym niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych Niezadowalająca liczba parkingów Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, w tym w szczególności ścieżki pieszo-rowerowe Marginalny stopień wykorzystania alternatywnych źródeł energii Niewystarczająca oferta kulturalna, rekreacyjno-sportowa i turystyczna ze względu na niedobór infrastruktury Marginalna oferta w zakresie agroturystyki Niska świadomość mieszkańców o konsekwencjach wpływu ich zachowań i działalności na zmiany klimatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Dogodne położenie komunikacyjne ze względu na węzeł autostradowy, który pozwala .in.. inwestorom na skrócenie czasu dostaw i optymalizację operacyjną w bieżącej działalności Duża liczba obiektów magazynowo – logistycznych oraz firm z nowoczesnymi technologiami Bardzo dobrze funkcjonujący rynek pracy i niski stopień bezrobocia Dobre połączenia z największymi aglomeracjami w kraju, tj. z Łodzią, Warszawą, Poznaniem i Gdańskiem Stan dróg międzynarodowych, krajowych i lokalnych Duża (ok. 1350 ha) ilość wolnych terenów inwestycyjnych Dynamiczny rozwój Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na obszarze gminy Dostęp do wysoko wykwalifikowanej kadry pracowniczej z Łodzi i Warszawy Bliskość ośrodków akademickich (Politechniki Łódzkiej i Uniwersytetu Łódzkiego) Budowa w niedalekiej odległości Centralnego Portu Komunikacyjnego i Kolei Dużych Prędkości Stosunkowo niskie koszty prowadzenia działalności gospodarczej Dobrze rozwijająca się sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu i do usług elektronicznych Wysokie walory środowiska naturalnego (Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, obszar Natura 2000) Atrakcyjne warunki przyrodnicze do aktywnych form wypoczynku i sportu Inwestowanie w rozwój i zagospodarowanie terenów zielonych Dobre zarządzanie gminą Wysoki budżet gminy Rozwój współpracy międzygminnej

Pomimo rosnących od kilku lat dochodów gminy, największym ograniczeniem w rozwoju pozostają niedostateczne w stosunku do potrzeb zasoby finansowe konieczne do realizacji inwestycji stricte infrastrukturalnych, w tym:

- infrastruktury związanej z odbiorem i przetwarzaniem ścieków komunalnych, głównie ze względu na stale rosnące potrzeby w tym zakresie;
- nienadążająca za potrzebami infrastruktura kulturalno-oświatowo-rekreacyjno-turystyczna;
- niedostateczna infrastruktura komunalna, zapewniająca mieszkańcom dostęp do kanalizacji sanitarnej i sieci gazowej;
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura taka jak: ścieżki pieszo-rowerowe, parkingi, oświetlenie etc.;
- ograniczona liczba inwestycji proekologicznych związanych z ochroną klimatu i zachowaniem potencjału przyrodniczego;
- niedostatecznie rozwinięta dostępność komunikacyjna, pozwalająca mieszkańcom na swobodne poruszanie się po sąsiednich gminach;
- niedostatecznie rozwinięta oferta mieszkań, zachęcająca do zamieszkania na tym obszarze.

W dużej mierze wynika to ze stale zmieniającej się struktury przestrzennej jak i pojawiających się nowych oczekiwań społecznych.

Opierając się na zidentyfikowanych potrzebach wskazanych w powyższej analizie jako słabe strony gminy oraz na potencjale gminy (mocne strony) sformułowano wizję Gminy Stryków na nadchodzące lata:

Stryków gminą o silnej pozycji gospodarczej i rosnącym potencjale społecznym zachęcającym do życia, pracy, rekreacji i wypoczynku.

Gmina Stryków ma stać się miejscem zapewniającym wysoką jakość życia i pracy, dzięki działaniom koncentrującym się na:

- rozwoju i promocji terenów inwestycyjnych;
- rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej: komunalnej, oświatowej, kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej;
- zachowaniu walorów środowiska naturalnego i wykorzystaniu jego potencjału.

Realizacja wizji określonej w niniejszej Strategii, będzie przebiegać w zgodzie z wizją *Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030*¹⁶, traktującą region jako "harmonijnie rozwijające się województwo w centrum polski, przyjazne rodzinom, mieszkańcom miast i obszarów wiejskich. Region, w którym nowoczesna gospodarka idzie w parze z ochroną walorów kulturowych i przyrodniczych."

Na bazie przedstawionych powyżej założeń określono cele strategiczne dla Gminy Stryków na lata 2022- 2030 dzieląc je na obszary oddziaływania.

SFERA SPOŁECZNA	SFERA GOSPODARCZA	SFERA PRZESTRZENNA
Cel strategiczny I: <i>Wysoka jakość usług publicznych</i>	Cel strategiczny II <i>Nowoczesna i zrównowazona gospodarka</i>	Cel strategiczny III <i>Bezpieczna i dostępna przestrzeń publiczna</i>

¹⁶ *Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa z dnia 6 maja 2021*

Zakłada się, że docelowo w 2030 roku Gmina Stryków będzie:

- w pełni korzystać z istniejącego potencjału lokalizacyjnego jakim jest skrzyżowanie autostrad A1 i A2 oraz bliskość dużych aglomeracji miejskich Łodzi czy Warszawy;
- obszarem o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej i społecznej, czystym środowisku naturalnym i estetycznym wyglądzie, promującą ekologiczne rozwiązania, bezpieczną dla mieszkańców, zapewniającą wysoką jakość życia i dostępność usług publicznych, w tym w szczególności edukacyjnych, kulturalnych, sportowych;
- wykorzystywać potencjał walorów środowiska przyrodniczo – krajobrazowego i zasobów dziedzictwa kulturowego rozwijając ofertę rekreacyjno - turystyczną zachęcającą do aktywności stając się miejscem o wysokiej jakości życia dla mieszkańców, a także coraz atrakcyjniejszym do osiedlania się oraz spędzania czasu wolnego, również przez mieszkańców gmin sąsiednich.

3. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Każdemu z celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne oraz niezbędne do zrealizowania kierunki działań oraz konkretnie już zdefiniowane zadania, które przyczynią się do realizacji postawionych celów.

Cele Strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań - zadania
Cel Strategiczny I Wysoka jakość usług publicznych	<i>Cel I.1</i> Wsparcie instytucji publicznych sprzyjające włączeniu społecznemu	<i>Działania informacyjne, edukacyjne, integracyjne i kulturalne wraz z podjęciem działań łączących imigrantów ze społecznością lokalną,</i>
	<i>Cel I.2</i> Wspieranie aktywności osób starszych oraz uczenia się dostosowanego do potrzeb rynku pracy	<i>Zwiększenie aktywności mieszkańców, w szczególności seniorów oraz wsparcie rozpowszechniania informacji dotyczących lokalnych możliwości edukacyjnych</i>
	<i>Cel I.3</i> Wspieranie sprzyjającej włączeniu społecznemu zrównoważonej turystyki	<i>Działania informacyjno-edukacyjne propagujące walory Gminy Stryków oraz realizacja inwestycji wspierających działania turystyczno-rekreacyjne</i>
	<i>Cel I.4</i> Wsparcie edukacji i profilaktyki zdrowotnej	<i>Działania edukacyjne w zakresie zdrowia, programy profilaktyczne w celu ochrony zdrowotnej mieszkańców</i>
Cel Strategiczny II Nowoczesna i zrównoważona gospodarka	<i>Cel II.1</i> Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej przystosowanej do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z kłęskami żywiołowymi	<i>Budowa nowej oczyszczalni ścieków / rozbudowa i modernizacja obecnej dla aglomeracji Stryków wraz z własnym laboratorium oraz z budową sieci wodno – kanalizacyjnej</i>
		<i>Budowa, modernizacja i oczyszczanie zbiorników wodnych</i>
		<i>Budowa i rozbudowa SUW wraz z infrastrukturą towarzyszącą</i>
	<i>Cel II.2</i> Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym budowa nowych energooszczędnych obiektów publicznych	<i>Budowa energooszczędnej infrastruktury usług społecznych, w tym infrastruktury-edukacyjno-kulturalno-sportowej</i>
		<i>Dalsza termomodernizacja budynków użyteczności publicznej</i>
	<i>Cel II.3</i> Poprawa jakości środowiska naturalnego	<i>Wykorzystanie OZE w budynkach użyteczności publicznej</i>
		<i>Punkt ładowania samochodów elektrycznych, w tym m.in. na terenach parków przemysłowych</i>
<i>System badania jakości powietrza, w tym w ujęciu regionalnym</i>		
Cel Strategiczny III Bezpieczna i dostępna przestrzeń publiczna	<i>Cel III.1</i> Poprawa infrastruktury komunikacyjnej podnoszącej poziom życia	<i>Wspólna gospodarka odpadami</i>
		<i>Rozwój i zwiększenie powierzchni terenów zielonych na terenie Gminy Stryków</i>
		<i>Budowa infrastruktury komunikacyjnej oraz miejsc parkingowych i postojowych na terenie gminy</i>
		<i>Budowa i rozbudowa-głównych tras komunikacyjnych, w celu zwiększenia bezpieczeństwa i przepustowości dróg lokalnych, regionalnych i krajowych.</i>

	w tym bezpieczeństwa mieszkańców	Budowa połączeń rowerowych, także w porozumieniu z gminami sąsiednimi w celu stworzenia ponadlokalnych tras. Rozwój połączeń komunikacji międzygminnej
	Cel III.2 Poprawa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego	Modernizacja oraz budowa infrastruktury oświetlenia publicznego

Cel Strategiczny I Wysoka jakość usług publicznych

Cel operacyjny I.1 Wsparcie instytucji publicznych sprzyjające włączeniu społecznemu

Planowane działania mają na celu przeciwdziałanie depopulacji i wspieranie integracji, w szczególności społeczności marginalizowanych, w tym coraz większej liczby migrantów oraz osób z mniejszości narodowych i etnicznych, których znaczący napływ odnotowano zwłaszcza w ostatnim czasie, w celu zwiększenia atrakcyjności obszaru i stworzenia zachęty do osiedlania się i podejmowania pracy.

Zakładana jest realizacja przez gminę projektów obejmujących m.in.:

- podejmowanie działań na rzecz integracji migrantów i osób innych narodowości ze społecznością lokalną,
- organizację wydarzeń integracyjnych, przybliżających polskie obyczaje, kulturę, zachowania i normy życia społecznego,
- szkolenia dla nauczycieli oraz pedagogów na temat prowadzenia edukacji w klasach wielokulturowych,
- przeprowadzenie kampanii informacyjnej skierowanej do migrantów na temat wymiany informacji, poradnictwa i działań integracyjnych.

Planowane jest także stworzenie warunków dla pobierania edukacji, uprawiania sportu i rekreacji aktywizujących spędzanie wolnego czasu, a także korzystania z różnych form kultury w celu wsparcia społeczeństwa, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu odmienności etnicznej, religijnej czy kulturowej, a także wykluczeniem z racji ponoszenia konsekwencji COVID-19.

Cel operacyjny I.2 Wsparcie aktywności osób starszych oraz uczenia się dostosowanego do potrzeb rynku pracy

Istotnym problemem zidentyfikowanym na terenie gminy jest starzejące się społeczeństwo, dla którego brakuje wystarczających form wsparcia mających na celu utrzymanie tej grupy społecznej w jak najlepszej kondycji zarówno fizycznej, jak i sprawności umysłowej. Działania w ramach celu koncentrować się będą na wspieraniu edukacji mieszkańców, w tym w szczególności aktywizacji seniorów, jako znaczącej grupy populacji zagrożonej wykluczeniem społecznym. Przewiduje się podejmowanie działań w celu aktywizacji intelektualnej, kulturalnej, społecznej, sportowej, a także psychologicznej co pozwoli między innymi na zniwelowanie problemów wygenerowanych przez długo trwający okres pandemiczny i zapobiegnie m.in. nadmiernemu obciążeniu ochrony zdrowia.

Dostosowana oferty kształcenia zawodowego w miejscowej szkole średniej do oczekiwań pracodawców zlokalizowanych na terenie Gminy Stryków oznacza konieczność kontynuacji uświadamiania młodzieży ze szkół podstawowych gminy szansy zdobycia wykształcenia i dobrej pracy na tutejszym rynku w przyszłości. Przewiduje się organizowanie form rozpowszechniania informacji pozwalających zdobyć wiedzę o możliwościach edukacyjnych zgodnych z oczekiwaniami lokalnego rynku pracy. Utrzymane zostaną działania skierowane na utrzymanie wysokiej jakości kształcenia zawodowego i dostosowywania go do potrzeb rynku pracy oraz zintensyfikowania współpracy szkoły z lokalnymi firmami i organizacjami.

Cel operacyjny I.3 Wsparcie sprzyjającej włączeniu społecznemu zrównoważonej turystyki

Gminę Stryków charakteryzują wyjątkowe walory krajobrazowo – przyrodnicze. Z tego względu władze gminy planują realizację projektów mających na celu aktywizację intelektualną, kulturalną i społeczną mieszkańców. Docelowo efektem ma być podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej oraz umacnianie lokalnej tożsamości. W ramach działań przewiduje się poszerzenie wiedzy na temat atrakcyjnych turystycznie obszarów regionu i ich promocję. Działania mają być skierowane do

wszystkich mieszkańców, jednak w szczególności do seniorów, jako coraz liczniejszej grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym.

Cel I.4 Wsparcie edukacji i profilaktyki zdrowotnej

Z uwagi na występujący problem niedostatecznej dostępności do świadczeń medycznych i starzejącego się społeczeństwa działania będą się koncentrować w kierunku edukacji zdrowotnej mieszkańców, w szczególności osób starszych, poprzez wsparcie np. różnych rodzajów aktywności.

Częściowym rozwiązaniem problemu powinna być szeroko rozumiana profilaktyka i ochrona zdrowia polegająca np. na realizacji gminnych programów polityki zdrowotnej, skierowanych do osób starszych, po 65 roku życia, a także kontynuacji programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) finansowanego wszystkim dziewczynkom będącym w określonym wieku, zameldowanym na terenie Gminy Stryków, pełnego cyklu szczepień przeciwko wirusowi HPV.

Działania zostaną dostosowane do zapotrzebowania.

Cel Strategiczny II Nowoczesna i zrównoważona gospodarka

Cel II.1 Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej przystosowanej do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi

Ze względu na postępującą urbanizację gminy niewystarczająca staje się przepustowość lokalnych oczyszczalni ścieków. Ponadto, obecnie wykorzystywana technologia do oczyszczania ścieków w oczyszczalni w Strykowie jest przestarzała, straciła wydajność oraz pochłania bardzo dużą ilość energii elektrycznej. W ramach celu przewiduje się budowę nowoczesnej oczyszczalni, która pozwoli na dalszy rozwój aglomeracji Stryków lub rozbudowę i modernizację istniejącej. Stosując w nowym obiekcie innowacyjną technologię oraz wykorzystując odnawialne źródła energii, oczyszczalnia będzie w stanie przetwarzać większą ilość ścieków przy mniejszym zużyciu energii elektrycznej, co dodatkowo wpłynie korzystnie na ochronę środowiska naturalnego. Planowane jest wdrożenie innowacyjnej technologii przetwarzania osadów ściekowych, która pozwoli wykorzystywać je rolniczo. Przewiduje się, iż nowy obiekt będzie wyposażony w laboratorium, w którym będą wykonywane badania wody, osadów, ścieków i inne badania związane z gospodarką wodno-kanalizacyjną. Zwiększone moce przerobowe pozwolą odebrać i przetworzyć ścieki z całej aglomeracji Stryków oraz kolejno podłączanych wsi, a także kanalizowanych terenów inwestycyjnych. Budowa nowoczesnej oczyszczalni ścieków lub rozbudowa i modernizacja istniejącej przyczyni się jednocześnie do ochrony wód gruntowych oraz rzeki Moszczenicy, likwidacji szamb przydomowych, jak również ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. Planowane jest powstanie oczyszczalni z wykorzystaniem nowoczesnych ekologicznych źródeł pozyskiwania energii np. fotowoltaiki, co pozwoli na ograniczenie zużycia surowców nieodnawialnych i ograniczy emisję dwutlenku węgla. Do czasu wybudowania nowej oczyszczalni w Strykowie lub rozbudowy z modernizacją istniejącej, należy wspierać infrastrukturę istniejącą, i utrzymywać proces w jak najlepszym stanie, by służyła bezawaryjnie do czasu powstania nowego obiektu.

W związku z rozwojem mieszkalnictwa oraz faktem, że sieć kanalizacyjna nie obejmuje jeszcze całego obszaru gminy planowana jest także rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej (około 12 km nowej sieci), która ograniczy przedostawanie się do gleby ścieków bytowych np. z nieszczelnych szamb oraz podniesie walory ekologiczne gminy dzięki poprawie jakości środowiska naturalnego, co w efekcie wpłynie na polepszenie standardu życia mieszkańców.

Jednym z problemów dotyczących gminę są występujące tu okresy suszy co wpływa niekorzystnie w szczególności na prowadzenie produkcji rolnej, która mimo postępującej urbanizacji obszaru stanowi nadal ważną gałąź lokalnej gospodarki. W związku z tym planowane są działania mające wpływać na łagodzenie skutków suszy, takie jak np. poprawa możliwości retencji wód. Przebudowa i oczyszczenie zbiorników retencyjnych na terenie gminy zwiększy retencję i pojemność magazynową zbiorników wodnych. Planowana jest także budowa Stacji Uzdatniania Wody m.in. w Warszewicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Strykowie i Zelgoszczy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Dzięki inwestycjom mieszkańcy gminy będą zaopatrywani w dobrej jakości wodę, która będzie gromadzona w zbiornikach retencyjnych tworząc bezpieczny jej zapas, gwarantujący nieustanny dopływ wody, nawet w okresach niedoborów.

Gmina Stryków w związku ze zdiagnozowanym zjawiskiem suszy będzie prowadzić racjonalną gospodarkę rolną, m.in. poprzez oszczędności i prawidłowość wykorzystania zasobów wodnych.

Cel operacyjny II.2 Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym budowa nowych energooszczędnych obiektów publicznych

Zidentyfikowanym problemem występującym na terenie gminy jest pogarszający się stan środowiska naturalnego, w tym jakość powietrza. Z tego względu planowane są inwestycje, których celem będzie zmniejszenie wykorzystania energii ze źródeł konwencjonalnych, co z kolei będzie miało bezpośrednie przełożenie na spadek jej produkcji ze źródeł nieodnawialnych, a tym samym spadek emisji gazów i pyłów do atmosfery. Dodatkowo zmniejszenie zewnętrznych dostaw energii elektrycznej przyczyni się do optymalizacji bieżących kosztów utrzymania budynków gminnych oraz do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego poprzez uniezależnienie się od zewnętrznych dostaw i narzuconych przez dostawców cen.

Jednym z planowanych działań ma być budowa w Strykowie nowego kompleksu edukacyjno–sportowo–kulturalnego mieszczącego przedszkole dla 200 dzieci, szkołę dla 800 dzieci, dom kultury z salą widowiskową, szatniami, salami warsztatowymi, salami tanecznymi oraz nowoczesną biblioteką z czytelnią, a także halę sportową z boiskami, trybunami, szatniami, salami do zajęć sportowych, odnową biologiczną dla sportowców, 3 boiskami zewnętrznymi szatniami zewnętrznymi i trybunami dla kibiców.

Przy budowie kompleksu wykorzystane będą możliwe do zastosowania energooszczędne rozwiązania uwzględniające ograniczanie zużycia energii i nadmiernej emisji gazów cieplarnianych co poprawi stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy. Dodatkowo rozwiązany zostanie problem jakim jest funkcjonowanie obecnych placówek w złych warunkach lokalowych (dom kultury i biblioteka w Strykowie), o istotnie ograniczonych możliwościach technicznych i wysokiej energochłonności. W nadchodzących latach ze względu na rosnącą liczbę uczniów przewidywane jest także znaczące ograniczenie dostępu do istniejących miejsc w szkołach podstawowych. W związku z tym w ramach budowanego kompleksu, w którym zaplanowana jest większa liczba miejsc w stosunku do obecnie istniejących, przeniesione zostaną do niego obie szkoły podstawowe funkcjonujące w Strykowie. Natomiast do budynku SP Nr 2 w Strykowie zostanie przeniesiona szkoła średnia z Bratoszewic. Aktualnie wynajmowany budynek, w którym znajduje się Zespół Szkół Nr 1 w Bratoszewicach jest budynkiem prywatnym i okres jego najmu jest ograniczony. Liczba miejsc w szkole średniej nie zmniejszy się i nadal będzie funkcjonować w takim zakresie jak dotychczas.

Budowa obiektu rozwiąże także problem braku odpowiednich obiektów sportowych dla dużej liczby młodzieży uprawiającej sport w lokalnych klubach odnoszących znaczące sukcesy, którzy z powodu braku dostępności nie mogą organizować np. zawodów na terenie gminy. Kompleks będzie także odpowiedzią na odczuwalny brak odpowiedniej dobrej jakości infrastruktury kulturalnej, która obecnie realizowana jest w budynkach niezapewniających dostatecznej liczby miejsc do organizacji coraz bardziej pożądanych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz zajęć dla dorosłych, w tym seniorów.

Do działań jakie planuje się prowadzić w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków należeć będą także dalsza termomodernizacja budynków publicznych i zastępowanie dotychczasowych nieefektywnych źródeł zużycia energii źródłami odnawialnymi. Przewiduje się również budowę budynków w technologii pasywnej.

W związku z potrzebą poprawy jakości powietrza istnieje konieczność wzrostu wykorzystania instalacji do pozyskiwania energii z OZE w budynkach prywatnych.

Wyeliminowanie problemu niskiej jakości powietrza poprzez przejście do gospodarki niskoemisyjnej będzie istotnym elementem wpływającym na ochronę środowiska i klimatu, mającym znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców i traktowanym coraz częściej jako naturalne dobro, które należy pielęgnować.

Cel II.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego

Położenie komunikacyjne gminy oprócz szeregu korzyści posiada też skutki uboczne. Na jakość powietrza na terenie gminy istotny wpływ ma emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Działania jakie należy prowadzić w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków związanych z transportem powinny być skierowane na rozwój technologii energooszczędnych, w tym coraz większą ich dostępność

(infrastruktura zero i niskoemisyjna). Jednym z takich rozwiązań może być np. budowa stacji ładowania dla samochodów elektrycznych. Z uwagi na dużą liczbę samochodów poruszających się po terenie gminy inwestycja ta powinna przynieść istotne korzyści ekologiczne.

Oprócz transportu komunikacyjnego głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń pyłowych są: źródła przemysłowe (energetyczne spalanie paliw i źródła technologiczne), spalanie paliw w sektorze bytowo – gospodarczym, pylenie traw, erozja gleb i wietrzenie skał, spalanie paliw stałych w niskich temperaturach w nisko sprawnych urządzeniach, spalarnie odpadów w instalacjach do tego nieprzeznaczonych czy pożary lasów. Do poprawy warunków może przyczynić się budowa systemu ostrzegania społeczeństwa przed zanieczyszczonym powietrzem, który dodatkowo może korzystnie wpłynąć na rozwiązanie problemu osób chorujących na choroby cywilizacyjne np. oddechowe. Budowa takiego systemu pozwoli mieszkańcom planować czynności i zachowania na podstawie bieżących informacji o zanieczyszczeniu powietrza w okolicy. System umożliwi także lokalizowanie „trucicieli” poprzez wskazanie w konkretnych miejscach podwyższonych wyników. Wyniki pomiarów mogą stanowić źródło dla późniejszych badań nad czystością powietrza, zachowywaniem się zanieczyszczeń w przestrzeni wiejskiej i miejskiej oraz nad aspektem współżycia w społeczeństwie. Realizacja tego działania przyczyni się do budowy bardziej konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej.

Intensywny rozwój gminy poprzez lokowanie na jej terenie coraz większej ilości inwestycji powoduje ciągły wzrost ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych, które stwarzają szczególne zagrożenie dla środowiska ze względu na swój skład oraz specyficzne właściwości. Z drugiej strony na terenie gminy nie ma podmiotów prowadzących działalność w zakresie unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Gmina Stryków planuje przystąpienie do wspólnej inwestycji w ramach tj. innowacyjnego rozwiązania zarządzania odpadami na terenie województwa łódzkiego. Działanie zakłada budowę w różnych miejscowościach różnych nowoczesnych instalacji/procesów do przetwarzania odpadów komunalnych oraz zakup z dostawą urządzeń do selektywnej zbiórki odpadów, z którego będą korzystały wszystkie okoliczne gminy/miasta. Efektem ma być zwiększenie poziomu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych kierowanych do składowania, przygotowanie surowców do ponownego użycia oraz zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez ich ponowne wykorzystanie. Recykling i bardziej powszechna segregacja odpadów przyczyni się do ograniczenia ilości śmieci, odzysku materiałów i surowców oraz zmniejszy zanieczyszczenie środowiska naturalnego na terenie województwa łódzkiego, w tym Gminy Stryków. Działania zmierzające do zorganizowania wspólnej gospodarki odpadami dla regionu zainicjował Związek Międzygminny „Bzura”, który od lat stara się o wybudowanie w województwie łódzkim dużego zakładu odpadowego. Miał się składać z sortowni, kompostowni i składowiska odpadów. Budowa takiego zakładu poprawiłaby również sytuację odpadową na terenie Gminy Stryków. Problemy organizacyjne niestety opóźniają ten proces.

W 2020 roku Gmina Stryków rozpoczęła kilkuletni proces zmian wyglądu przestrzeni zielonych na terenie Strykowa. Proces obejmuje wykonanie nowych i uzupełnienie dotychczasowych nasadzeń na terenie miasta.

Prace te były systematycznie prowadzone w roku 2021, 2022 i będą kontynuowane w kolejnych latach. Podobnie jak nasadzenia realizowane na terenach wiejskich, na działkach sołeckich i na zieleńcach w centrum miejscowości.

Celem działań podejmowanych w nadchodzących latach przez gminę będzie zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego poprzez m.in. kształtowanie spójnego regionalnego systemu obszarów chronionych województwa (SOCh), którego strategicznymi elementami w gminie Stryków są: Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich oraz proponowany Obszar Chronionego Krajobrazu Mrogi-Mrożycy, a także utrzymanie istniejących form ochrony przyrody, ochrona, wzbogacanie i odtwarzanie różnorodności biologicznej.

Cel strategiczny III Bezpieczna i dostępna przestrzeń publiczna

Cel III.1 Poprawa infrastruktury komunikacyjnej podnoszącej poziom życia w tym bezpieczeństwa mieszkańców

Szybko postępujący rozwój gospodarczy gminy powoduje, iż do zlokalizowanych na jej terenie firm docierają codziennie pracownicy z całego regionu i okolicznych miejscowości, w tym także z Łodzi oraz m.in. z Poddębic, Kutna, Łęczycy, Piątku, Głowna, Łyszkowic, Łowicza. W większości transport organizują pracownikom same firmy, jednak część z nich przyjeżdża publicznymi środkami komunikacji. Na terenie gminy najwięcej codziennych wyjazdów związanych jest także z koniecznością dojazdu do szkół czy urzędów, a okazjnie w celu korzystania z oferty sportowej czy kulturalnej wewnątrz samej gminy jak i poza nią. Pomimo dość dobrze zorganizowanego transportu publicznego odczuwalny jest brak wystarczającej liczby przystanków komunikacji publicznej (np. przystanku kolejowego w sąsiedztwie magazynów) czy parkingów i miejsc postojowych, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Dlatego zaspokojenie potrzeb w tym zakresie będzie jednym z priorytetów gminy w nadchodzących latach.

Znaczna część ruchu samochodowego odbywa się na trasie Łódź – Stryków – Głowno. Niestety przepustowość tej nitki komunikacyjnej jest niewystarczająca, m.in. na terenie Strykowa, co powoduje tworzenie się korków w mieście. Dlatego Gmina Stryków widzi potrzebę rozbudowy drogi krajowej 14.

Powiększające się tereny inwestycyjne powodują zwiększenie i tak już uciążliwego ruchu samochodowego przy zjazdach z autostrad, odczuwalnego w największym stopniu na terenie miasta Strykowa, dlatego potrzebna jest inwestycja mająca na celu rozbudowę południowo – wschodniej obwodnicy z uwzględnieniem przystanków przy centrach logistycznych z wjazdem na A1 i A2 oraz budowa węzła Stryków Północ dla otwarcia ruchu a także poprawy bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Na terenie gminy słabo rozwinięta jest sieć dróg rowerowych. Na koniec 2020 roku łączna ich długość wynosiła 5,8 km. Rower, który do niedawna był wykorzystywany głównie do rekreacji i spędzania wolnego czasu, stał się w ostatnich latach bardzo popularną formą transportu, w dodatku ekologiczną. Dlatego konieczne są inwestycje poprawiające połączenia rowerowe. Dla zapewnienia bezpieczeństwa rowerzystom potrzebne jest w nadchodzących latach wybudowanie ścieżek rowerowych, w tym m.in.: wzdłuż drogi krajowej 14, wzdłuż ul. Strykowskiej na trasie Łódź – Stryków – Głowno – Dmosin, do magazynów w Strykowie, wzdłuż ul. Kolejowej do stacji PKP, od ul. Kolejowej (omijającej miasto z wyjazdem do ul. Warszawskiej (trasa 14) oraz połączenie od trasy 14 na wysokości magazynów do ul. Brzezińskiej – brakujący odcinek trasy Brzeziny – ul. Ozorkowska. W tym celu potrzebne będą porozumienia z innymi gminami i podmiotami oraz wspólne działania regionalne np. w ramach SŁOM.

Ze względu na nie w pełni zrealizowane zapotrzebowanie w zakresie transportu publicznego planowany dalszy rozwój połączeń komunikacji międzygminnej.

Cel III.2 Poprawa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego

Mając świadomość silnego wpływu zachodzących zmian na środowisko naturalne niezwykle istotne staje się podejmowanie wszelkich możliwych działań równoważących negatywne zjawiska związane np. z zanieczyszczeniem powietrza czy zmianami klimatu.

Ze względu na postępujące na terenie gminy zmiany przestrzenne wynikające ze stale rozwijającej się sieci transportowej i postępującej urbanizacji konieczne jest prowadzenie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców poruszających się w przestrzeni publicznej. Jednym z takich działań może być wykorzystanie energooszczędnych rozwiązań poprawiających stan oświetlenia na terenie gminy poprzez modernizację czy budowę infrastruktury oświetlenia publicznego (np. lamp solarnych czy ledowych), co przyczyni się do obniżenia zużycia energii oraz redukcji zanieczyszczeń powietrza, wpływając jednocześnie na poprawę bezpieczeństwa i warunków życia mieszkańców. Efektem będą także oszczędności w zużyciu energii co pozwoli na zmniejszenie kosztów utrzymania oświetlenia publicznego przez gminę, która będzie mogła wykorzystać zaoszczędzone środki na inne cele.

Budowa ścieżek rowerowych przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, zwiększenia ilości osób korzystających z roweru, jako środka komunikacji do pracy, a co za tym idzie zmniejszenia ilości szkodliwych spalin samochodowych. W podobny sposób zadziała zwiększenie połączeń komunikacji międzygminnej.

Zbiorniki retencyjne gromadzą wodę w okresie nasilonych opadów, a także stanowią rezerwę wody na czas suszy. Oczyszczenie zbiorników wodnych na terenie gminy pozwoli na zwiększenie ich pojemności magazynowej, co przełoży się pośrednio na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

Rozwój OZE zwiększy poziom bezpieczeństwa energetycznego, zmniejszy poziom zanieczyszczenia powietrza, a w dłuższej perspektywie spowoduje zaprzestanie wzrostu średniej globalnej temperatury i wyczerpywanie się zasobów Ziemi, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców.

Budowa nowej lub rozbudowa z modernizacją istniejącej oczyszczalni ścieków w Strykowie oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej spowoduje zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców przed zanieczyszczeniem wód gruntowych, rzek, zbiorników wodnych, gleb, co przełoży się bezpośrednio na lepszy stan środowiska naturalnego oraz zminimalizowanie zagrożeń dla zdrowia mieszkańców.

Rozwój zieleni na terenie miasta i terenach wiejskich, szczególnie w sąsiedztwie parków przemysłowych stworzy naturalny system zabezpieczeń przed zanieczyszczeniami powietrza, smogiem, a także stworzy barierę i ograniczy hałas.

Budowa i rozbudowa SUW oraz sieci wodociągowej zapewni ciągłość dostaw wody poprzez poprawę procesu produkcji wody, szczególnie w okresie letnim przy dużych rozbiorach oraz alternatywne zapewnienie wody w sytuacjach kryzysowych.

Prowadzenie wspólnej międzygminnej lub regionalnej gospodarki odpadami pozwoli na zwiększenie poziomu recyklingu, przygotowanie do ponownego użycia i odzysku oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych. Taki system wspólnej gospodarki odpadami dla większej liczby gmin pozwoli obniżyć koszty realizacji usługi wywozu śmieci, a tym samym obniży koszty jednostkowe gminy pozwalając na wykorzystanie wolnych środków na inne cele.

Biorąc pod uwagę adaptację do zmian klimatu, wskazane powyżej procesy inwestycyjne podejmowane przez Gminę Stryków będą uwzględniały standardy ochrony zieleni jak np. unikanie „betonowania” przestrzeni i wprowadzanie nowych nasadzeń zieleni.

4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki i ich osiągnięcia

Realizacja Strategii wymaga bieżącego monitorowania, a w razie problemów czy zagrożeń w osiągnięciu założonych celów i rezultatów, przeprowadzania badań ewaluacyjnych. Badania umożliwiają w miarę szybkie reagowanie na pojawiające się odchylenia od zakładanych kierunków. Sukcesywne monitorowanie pozwoli na informowanie społeczności gminnej i decydentów o postępach w osiąganiu celów określonych w Strategii, a przede wszystkim na efektywne wydatkowanie dostępnych środków finansowych.

Skutecznym narzędziem do monitorowania Strategii będą przyjęte wskaźniki dla każdego celu, które przedstawione zostały w poniższym zestawieniu:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
Cel Strategiczny I Wysoka jakość usług publicznych			
Cel operacyjny I.1 Wsparcie instytucji publicznych sprzyjające włączeniu społecznemu			
1	Liczba zorganizowanych wydarzeń/spotkań/inicjatyw integracyjnych	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, MGOPs, OKiR, Gminna Biblioteka Publiczna
2	Liczba osób, które skorzystały z inicjatyw na rzecz włączenia społecznego	osoby	Urząd Miejski w Strykowie placówki edukacyjne, MGOPs, OKiR, Gminna Biblioteka Publiczna
Cel operacyjny I.2. Wspieranie aktywności osób starszych oraz uczenia się dostosowanego do potrzeb rynku pracy			
3	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia na rzecz aktywności	osoby	Urząd Miejski w Strykowie, placówki edukacyjne, MGOPs, OKiR, Gminna Biblioteka Publiczna
4	Liczba uczniów, którzy skorzystali ze wsparcia informacyjnego w zakresie możliwości edukacyjnych dostępnych w Gminie Stryków	osoby	Placówki edukacyjne
Cel operacyjny I.3. Wspieranie sprzyjającej włączeniu społecznemu zrównoważonej turystyki			
5	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia na rzecz rozwoju turystyki	osoby	Urząd Miejski w Strykowie, OKiR, Gminna Biblioteka Publiczna
6	Liczba inicjatyw turystycznych na rzecz integracji lokalnej społeczności	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, OKiR, Gminna Biblioteka Publiczna
Cel operacyjny I.4. Profilaktyka zdrowotna			
7	Liczba programów profilaktyki zdrowotnej	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, MGOPs
8	Liczba osób, które skorzystały z programów na rzecz ochrony zdrowia i profilaktyki edukacyjnej	osoby	Urząd Miejski w Strykowie, placówki medyczne, MGOPs
Cel strategiczny II Nowoczesna i zrównoważona gospodarka			
Cel operacyjny II.1. Wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej przystosowanej do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi			
9	Liczba wybudowanych/rozbudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Stryków	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
10	Zwiększenie przepustowości oczyszczalni	m ³ /d	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie
11	Długość wybudowanej sieci wodno – kanalizacyjnej	km	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
12	Liczba inwestycji w zakresie wsparcia gospodarki osadami ściekowymi	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji

13	Liczba inwestycji w infrastrukturę do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
14	Liczba inwestycji w zakresie małej retencji, w tym retencji naturalnej	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
15	Liczba wybudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury wspierającej zrównoważoną gospodarkę wodną	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
16	Liczba osób podłączonych do wybudowanej sieci kanalizacyjnej	osoby	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
17	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
18	Liczba nowych stacji uzdatniania wody	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru inwestycji
19	Wydajność powstałej stacji uzdatniania wody	m ³ /d	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie
Cel operacyjny II. 2. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym budowa nowych energooszczędnych obiektów publicznych			
20	Liczba nowo wybudowanych energooszczędnych obiektów publicznych, w tym budynków pasywnych	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
21	Liczba nowo wybudowanych energooszczędnych obiektów publicznych, w tym szkół i przedszkoli	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
22	Liczba nowo wybudowanych energooszczędnych obiektów publicznych, w tym obiektów kultury	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
23	Liczba nowo wybudowanych energooszczędnych obiektów publicznych, w tym obiektów sportowo-rekreacyjnych	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
24	Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
25	Liczba budynków publicznych, w których wykorzystano infrastrukturę OZE	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
Cel operacyjny II.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego			
26	Liczba wybudowanych punktów ładowania samochodów elektrycznych	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
27	Liczba inicjatyw na rzecz wspólnej gospodarki odpadami	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru
28	Liczba projektów w zakresie racjonalizacji gospodarki odpadami	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strykowie, Protokoły odbioru
29	Liczba posadzonych drzew i krzewów	szt.	Urząd Miejski w Strykowie, JRP
Cel strategiczny III Bezpieczna i dostępna przestrzeń publiczna			
Cel operacyjny III.1 Poprawa infrastruktury komunikacyjnej podnoszącej poziom życia w tym bezpieczeństwa mieszkańców			
30	Liczba wybudowanych parkingów na terenie gminy	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
31	Długość wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych dróg publicznych	km	Urząd Miejski w Strykowie
32	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	km	Urząd Miejski w Strykowie

Cel operacyjny III.2 Poprawa poziomu bezpieczeństwa mieszkańców z uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego			
34	Liczba inwestycji w zakresie oświetlenia publicznego z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych i ekologicznych	szt.	Urząd Miejski w Strykowie
34	Liczba zainstalowanych punktów energooszczędnego oświetlenia	szt.	Urząd Miejski w Strykowie

Głównym założeniem przy konstruowaniu wskaźników monitorowania Strategii było wykorzystanie odpowiedniej ich liczby dla każdego z celów tak, aby możliwe było monitorowanie efektów realizacji i zachodzących zmian. Dobrane wskaźniki mają za zadanie uchwycenie kwantyfikowalnych bezpośrednich i pośrednich efektów realizacji poszczególnych celów dokumentu.

Proces monitorowania i raportowania, za który odpowiedzialny będzie Burmistrz Strykowa oraz wyznaczone przez niego osoby i jednostki organizacyjne, prowadzony będzie na podstawie m.in.:

- bieżącego monitorowania wartości wskaźników,
- badań ewaluacyjnych.

Kluczowe znaczenie w procesie monitorowania Strategii będzie miała współpraca pomiędzy wszystkimi pracownikami Urzędu Miejskiego w Strykowie, jednostek gminnych itp., których wiedza i doświadczenie pomogą w stymulowaniu dyskusji na temat strategicznych kierunków rozwoju. W dowolnym momencie obowiązywania Strategii będą mogli składać propozycje zmian lub przekazywać informacje o możliwych zagrożeniach w realizacji poszczególnych celów i zadań.

Burmistrz Strykowa jako główny koordynator wykonania Strategii będzie przygotowywał raport z wykonania Strategii, który będzie zawierał co najmniej:

- listę zadań zaplanowanych i zrealizowanych,
- listę zadań zaplanowanych, a niezrealizowanych ze wskazaniem przyczyn i napotkanych problemów,
- osiągnięte wskaźniki,
- wydatkowane środki,
- zagrożenia w realizacji Strategii.

Po zakończeniu wdrażania Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post, która obejmie wszystkie zmiany społeczno-gospodarcze, jakie zaszły w danym okresie na obszarze gminy oraz cele i programy, które przyczyniły się do zaistniałych zmian.

5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Gmina Stryków jest średniej wielkości gminą miejsko-wiejską, której kręgosłupem komunikacyjnym są: Autostrada A1 i A2 oraz droga nr 14 prowadząca w kierunku stolicy regionu Łodzi, oddalonej o ok. 20 km (gdzie zlokalizowane jest lotnisko), a także linia kolejowa Łódź - Łowicz – Warszawa. Centralnie położone w gminie, miasto Stryków, pełni rolę ośrodka administracyjnego, usługowego i gospodarczego o znaczeniu lokalnym.

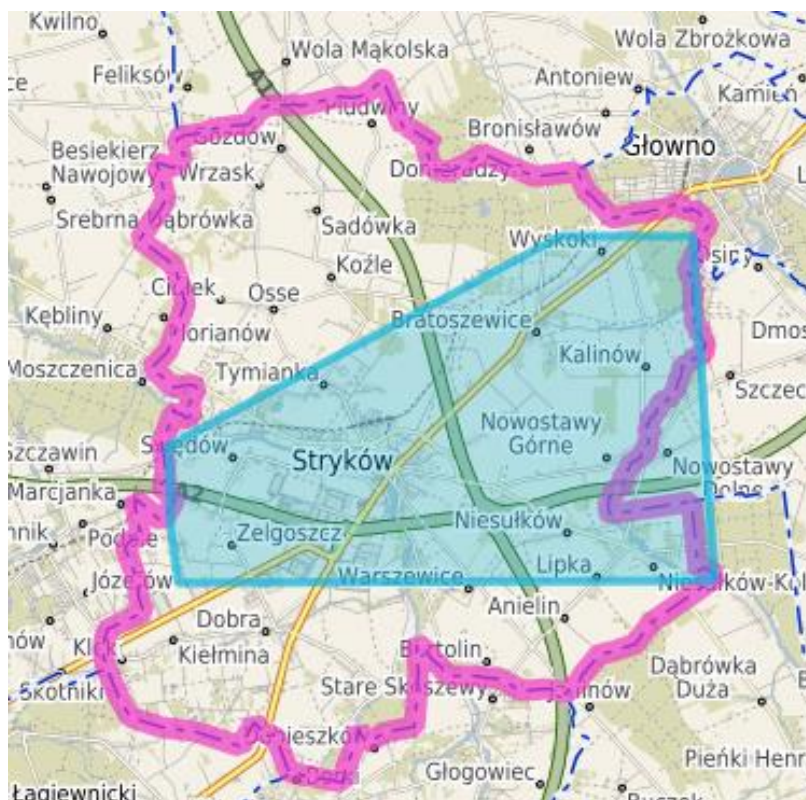
W skali gminy występuje zróżnicowanie wewnętrzne, m.in. pod względem demograficznym, zasobów środowiska naturalnego oraz stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Linia podziału – w uproszczeniu – przebiega pasmowo z południowego – zachodu na północny - wschód, dzieląc gminę na gęściej zaludnioną i silniej rozwiniętą część środkową, co wynika w dużej mierze z dostępności transportowej, skupienia terenów inwestycyjnych i położenia w tym pasie miasta Strykowa, część południową charakteryzującą się słabszym wyposażeniem technicznym jednak z silnym potencjałem przyrodniczym w postaci zasobów środowiska naturalnego oraz część północno- wschodnią łączącą funkcje rolnicze z kompleksami leśnymi ze strefą rozwijającej się urbanizacji od wschodu i zachodu.

Poniżej przedstawiono obszary funkcjonalne wraz z celami i zadaniami związanymi z kreowaniem polityki przestrzennej wyodrębnione w modelu przestrzenno - funkcjonalnym Gminy Stryków:

- obszary o funkcjach gospodarczych, infrastrukturalnych wyznaczone przez istniejące ciągi komunikacyjne, na których zlokalizowane są powierzchnie logistyczno – magazynowe.

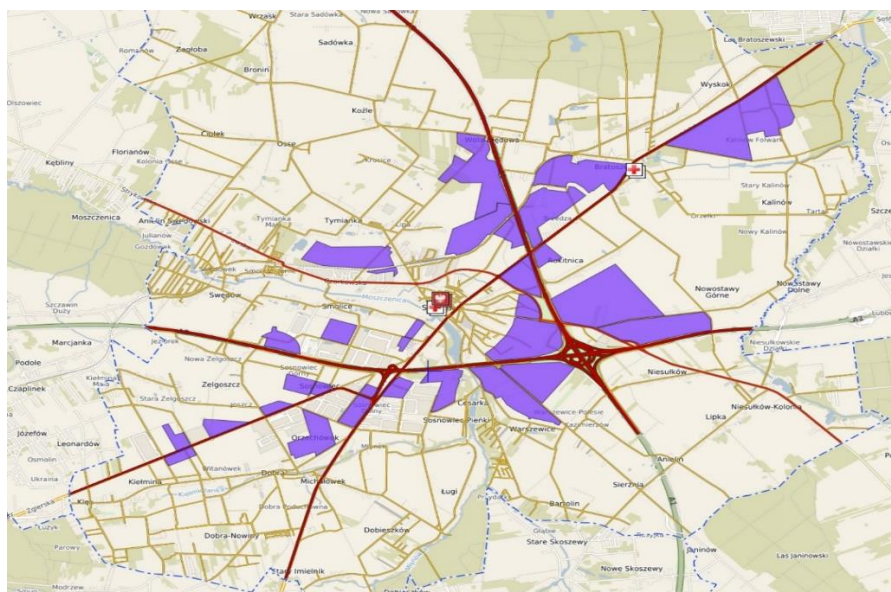
Planowane jest kontynuowanie dotychczasowej polityki rozwoju określonej przez specyfikę lokalizacyjną gminy. Z tego względu oczekiwana jest budowa obwodnicy Strykowa i dodatkowego północnego węzła autostradowego w Woli Błędojowej, budowa nowych przystanków kolejowych i parkingów, budowa nowej oczyszczalni ścieków lub rozbudowa i modernizacja istniejącej, która pozwoli na zaspokojenie rosnących potrzeb związanych z odprowadzaniem nieczystości. W celu ograniczenia negatywnych skutków urbanizacji planowane są działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji poprzez budowę punktu ładowania samochodów elektrycznych, montaż energooszczędnych lamp oświetlenia publicznego czy też budowę ścieżek rowerowych, które będą stanowić w pewnym zakresie alternatywę dla ruchu samochodowego.

Obszary o funkcjach gospodarczych, infrastrukturalnych

Źródło: https://strykow.e-mapa.net/?pln_plan=000

Mapa terenów inwestycyjnych

Źródło: https://strykow.e-mapa.net/?pln_plan=000

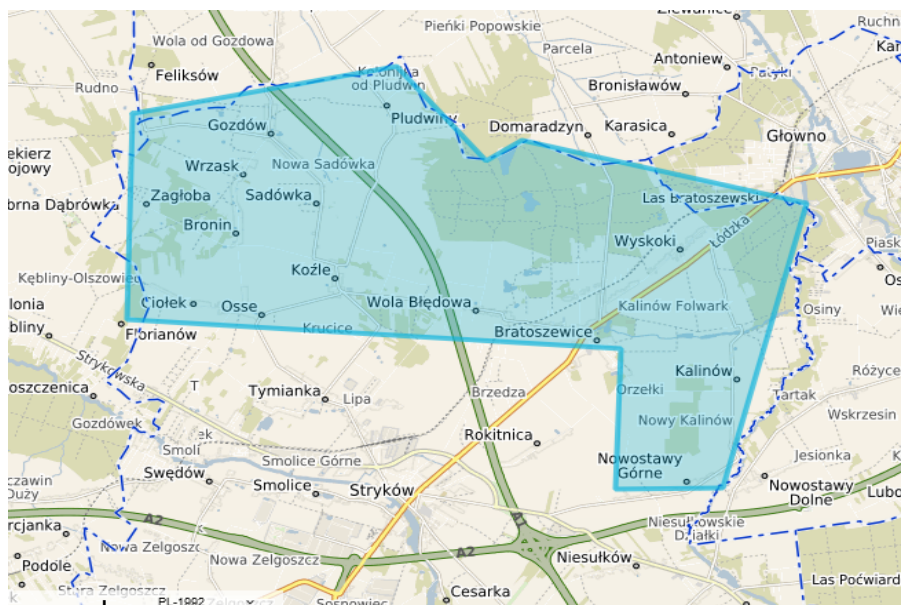
- obszary o kluczowych funkcjach administracyjno – edukacyjno - kulturalnych i mieszkaniowych.

Przewidywane jest zachowanie dotychczasowej struktury mieszkalnictwa na terenie gminy. Planowany jest dalszy rozwój zabudowy z podziałem na zwartą część miejską i rozproszone budownictwo jednorodzinne na terenach wiejskich. W tym celu przewiduje się dalszy rozwój infrastruktury technicznej, w tym systemu kanalizacyjnego i systemu zaopatrzenia w wodę, kontynuowanie remontów dróg i ciągów pieszych. Jednym z priorytetów będzie ograniczenie niskiej emisji poprzez termomodernizację oraz wymianę nieekologicznych źródeł ciepła i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach na terenie gminy. Z racji centralnego położenia i dotychczasowych funkcji przewidywane jest umacnianie roli Strykowa jako głównego ośrodka administracyjno – kulturalno – oświatowego gminy poprzez m.in. utworzenie kompleksu edukacyjno – kulturalno – sportowego w Strykowie.

- obszary rozwoju rolnictwa

Obszary rolnicze pozostaną przy swoich funkcjach. Położone głównie w północnej i wschodniej części gminy wraz z umiejscowionymi tam terenami leśnymi będą umacniać w miarę możliwości swoją rolę zgodnie z aktualnym stanem.

Obszary rozwoju rolnictwa

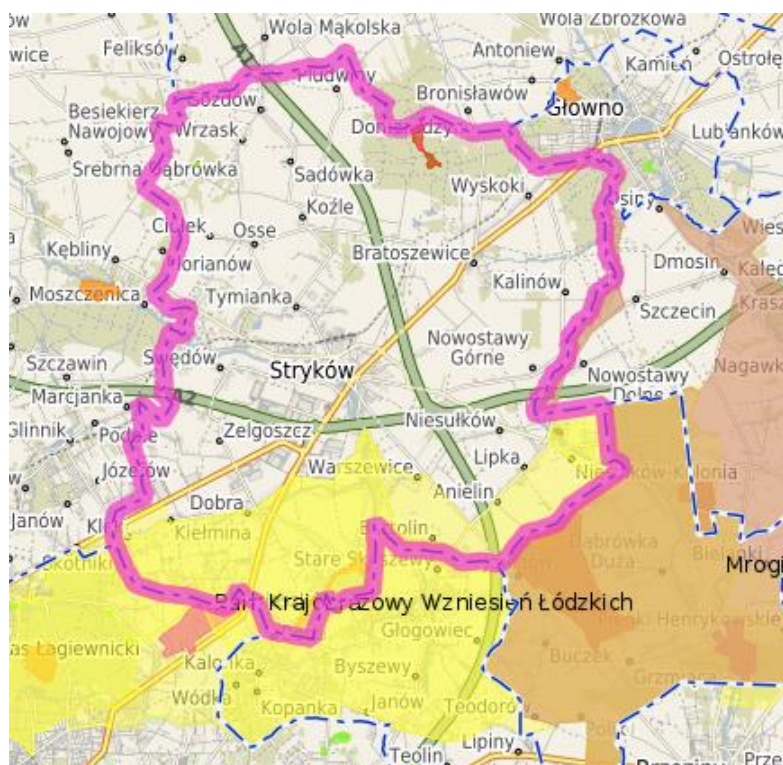
Źródło: https://strykow.e-mapa.net/?pln_plan=0001

- obszary cenne przyrodniczo

Na tych terenach położonych głównie w południowej części Gminy Stryków przewiduje się wzmacnianie funkcji przyrodniczych przy jednoczesnym rozwijaniu funkcji rekreacyjnych i turystycznych. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem środowiska naturalnego. Będą to inicjatywy skierowane na wzmacnianie integracji regionalnej, poznawanie i promowanie lokalnych zasobów przyrodniczych przy jednoczesnym zachęcaniu do aktywnego spędzania czasu wolnego.

Obszary cenne przyrodniczo

Źródło: https://strykow.e-mapa.net/?pln_plan=000

Opierając się na przedstawionych powyżej założeniach wskazane zostały następujące planowane główne kierunki interwencji:

- Z uwagi na wciąż niewyczerpaną dostępność i atrakcyjność terenów inwestycyjnych położonych w sąsiedztwie istniejących autostrad przewiduje się dalszą ich urbanizację i rozwój funkcji przemysłowych.
- Dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, a także poprawy mobilności i wzmocnienia powiązań, także zewnętrznych przewiduje się interwencje w sprawie budowy węzła autostradowego w Woli Błędowej na północ od Strykowa.
- Mając na względzie, że dostępność komunikacyjna stanowi ważny czynnik rozwijającego się dynamicznie na obszarze gminy rynku pracy, Gmina Stryków widzi potrzebę inwestycji krajowych i regionalnych polegających na rozbudowie i wydłużeniu trasy Łódź – Stryków – Głowno wraz z rozbudową południowo – wschodniej obwodnicy Strykowa i uwzględnieniem przystanków przy centrach logistycznych z wjazdem na A1 i A2, wybudowanie połączeń rowerowych m.in. wzdłuż drogi krajowej 14 oraz ul. Strykowskiej na trasie Łódź – Stryków – Głowno – Dmosin jako alternatywy względem samochodu. Ważnymi inwestycjami gminnymi będą także: budowa parkingu przy zalewie oraz punktu ładowania samochodów elektrycznych na terenie przemysłowym.
- Biorąc pod uwagę potrzebę umacniania atrakcyjności osadniczej oraz szczegółową analizę dostępności szkół i przedszkoli oraz infrastruktury kulturalno – sportowej, w tym ich stanu technicznego oraz notowanych w ostatnich latach i prognozowanych wskaźników demograficznych wskazano na potrzebę budowy kompleksu łączącego w/w funkcje tj. nowej szkoły i przedszkola, domu kultury z biblioteką i czytelnią oraz hali sportowej wraz z boiskami na terenie Strykowa będącego głównym miejskim lokalnym ośrodkiem Gminy Stryków leżącym w samym jej centrum. Mając to na względzie jakość środowiska i komfort życia mieszkańców, a także biorąc pod uwagę koszty realizacji i utrzymania inwestycji planuje się wybudowanie kompleksu jako obiektu będącego

w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju uwzględniającego ochronę środowiska naturalnego. Ważnym aspektem jest również dalsze wzmacnianie ośrodków kulturalnych na terenach wiejskich i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego.

- W związku z planowaną postępującą urbanizacją i wzmacnianiem funkcji osadniczych wyznaczono obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną. Planuje się budowę nowej oczyszczalni ścieków lub rozbudowę z modernizacją istniejącej o większej przepustowości, będącej w stanie zaspokoić rosnące zapotrzebowanie oraz dalszą rozbudowę sieci wodno – kanalizacyjnej, a także spinanie sieci wodociągowych celem zabezpieczenia płynności w dostarczaniu wody dla mieszkańców.
- Z uwagi na znaczący rolniczy charakter Gminy Stryków oraz na zidentyfikowany na jej terenie problem występowania okresów suszy, które mają bezpośredni wpływ na produkcję rolniczą planuje się budowę SUW w Warszewicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rozbudowę SUW w Strykowie i Zelgoszczy wraz z infrastrukturą towarzyszącą co ma zabezpieczyć zapotrzebowanie w sytuacji niedoborów wody. Planowana jest także inwestycja przebudowy i oczyszczenia zalewu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół zalewu w Strykowie oraz przebudowa wraz z oczyszczeniem zbiornika wodnego w Dobrej, co zwiększy retencję i pojemność magazynową zbiornika.
- Przewiduje się inwestycje łączące poprawę istniejącej infrastruktury publicznej, poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego z jednoczesną poprawą jakości środowiska, w szczególności jakości powietrza, na które największy wpływ ma wysokie natężenie komunikacji samochodowej i działalność przemysłowa oraz tzw. „niska emisja”. W tym celu prowadzona będzie termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz instalacja energooszczędnych lamp solarnych i ledowych oraz wymiana źródeł ciepła na ekologiczne.
- Integracji regionalnej i poprawie jakości środowiska mają służyć inwestycje polegające na prowadzeniu gospodarki odpadami i realizacji systemu badania jakości powietrza. Inwestycje tego typu obejmujące swoim zakresem obszar znacznie szerszy niż ograniczający się do jednej gminy charakteryzują się większą kompleksowością i skutecznością.

Poza w/w długookresowymi planami inwestycyjnymi kontynuowane będą rozpoczęte przed 2022 rokiem inwestycje budowy i przebudowy dróg gminnych, chodników i parkingów, budowy i remonty obiektów sołectkich, kulturalnych i oświatowych oraz zbiorników wodnych.

6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Jednym z najważniejszych zadań samorządu terytorialnego jest kreowanie ładu przestrzennego. Według Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ład przestrzenny określa się jako ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Planowanie przestrzenne, w tym polityka przestrzenna gminy, powinna regulować oraz ograniczać rozwój spontaniczny.

Określenie modelu struktury funkcjonalno - przestrzennej jest formą zobrazowania przyjętej wizji rozwoju Gminy Stryków, do której ziszczenia przyczynią się efekty realizacji celów, kierunków i zadań określonych w Strategii, również tych z zakresu zagospodarowania przestrzennego. Model struktury funkcjonalno - przestrzennej określa zasady zagospodarowania zidentyfikowanych obszarów. Ustalenia związane z warunkami rozwoju przestrzennego gminy wyrażone są w aktach prawa miejscowego, które pozwalają kształtować ład przestrzenny gminy.

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Stryków jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych. Z jednej strony, ze względu na historycznie ugruntowane użytkowanie przestrzeni (w tym w szczególności sieć osadniczą), powiązania komunikacyjne, występujące zasoby naturalne i obszary cenne przyrodniczo, a także inne uwarunkowania zastane, a z drugiej strony ze względu na zdiagnozowane w Strategii problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe, wyodrębnione strefy przestrzenne.

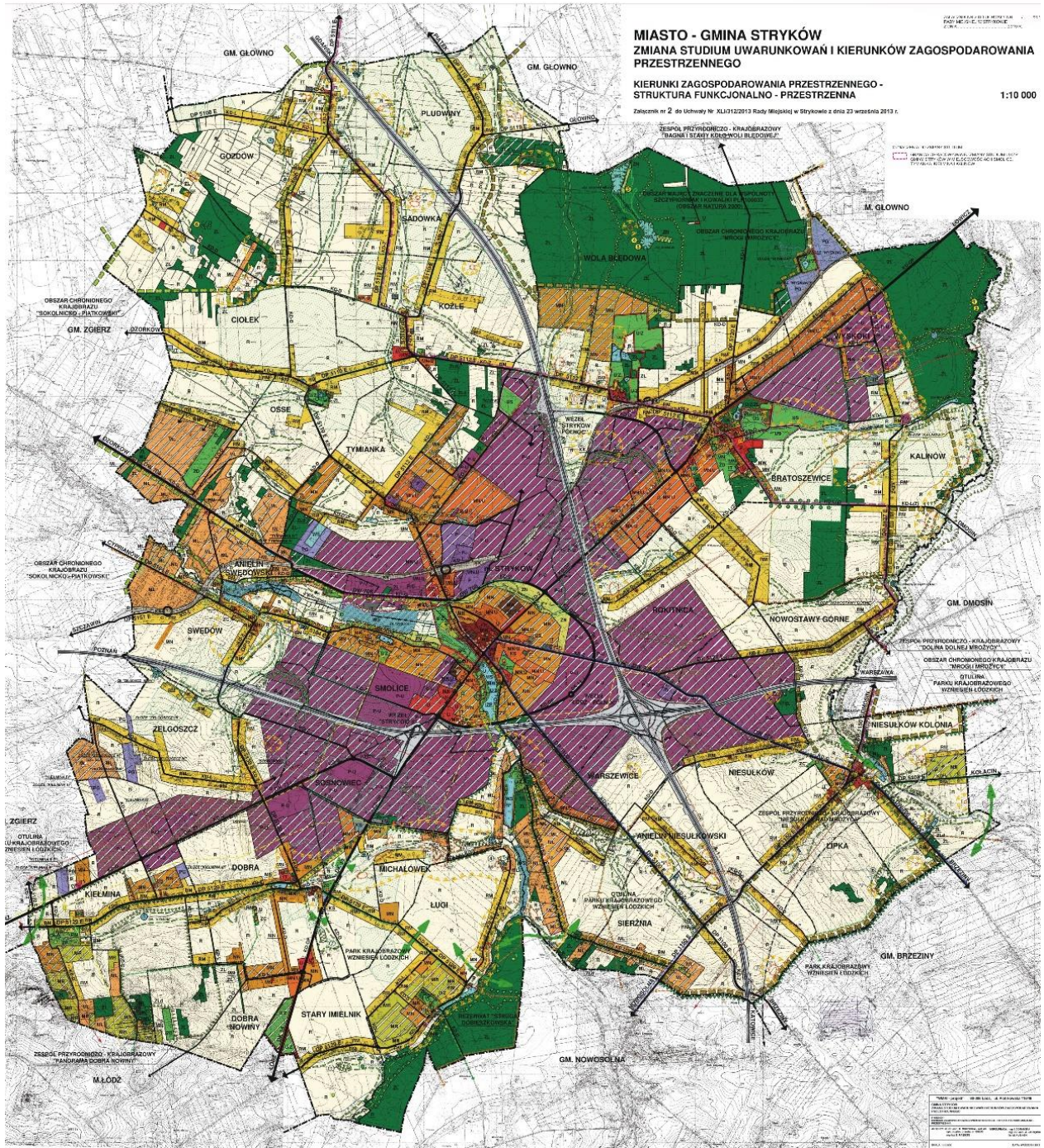
Jednym z podstawowych dokumentów, określających politykę przestrzenną w Gminie Stryków jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Politykę przestrzenną w bardziej szczegółowym zakresie określają Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które wskazują przeznaczenie terenów pod konkretne funkcje oraz określają sposoby ich zagospodarowania.

Podstawowym obowiązującym dokumentem planistycznym jest „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków” przyjęta Uchwałą Nr XLI/312/2013 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 23 września 2013 r., zmieniona w części Uchwałą Nr XI/110/2019 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 27 czerwca 2019 r. (*Studium*). Zmiana wynikała z potrzeb rozwojowych gminy oraz licznych wniosków kierowanych do Urzędu Miejskiego w Strykowie od mieszkańców.

W *Studium* wyróżniono na terenie Gminy Stryków trzy strefy o odrębnym zagospodarowaniu wynikające z uwarunkowań geograficzno - przyrodniczych oraz istniejącego i zamierzonego zainwestowania:

- strefa środkowa - pas o szerokości ok. 20 km, ciągnący się w przybliżeniu równoleżnikowo od Swędowa i Zelgoszczy przez Stryków po Niesułów i Nowostawy o bardzo silnym zainwestowaniu,
- strefa północna - teren o stosunkowo słabym zainwestowaniu preferowany do rozwoju rolnictwa,
- strefa południowa - tereny podlegające ochronie prawnej, na których wskazane jest podporządkowanie elementów zagospodarowania ochronie środowiska; strefa ta preferowana jest również do rozwoju rekreacji.

Obszary zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków

	Ciągi komunikacyjne		Tereny zabudowy mieszkaniowej
	Tereny produkcyjne		Tereny zabudowy zagrodowej
	Tereny zieleni i wód		Grunty rolne

Źródło: <http://geodeta-uprawniony-roman-pskit.blogspot.com/2017/07/plan-zagospodarowania-miasta-i-gminy.html>

Obszar Gminy Stryków znajduje się w większości w krajobrazie kulturowym wiejskim - zwyczajnym, wiejskim z obszarami leśnymi w części północno - wschodniej, a także w krajobrazie wiejskim pagórkowatym z obszarami leśnymi w części południowo - wschodniej.

Miasto Stryków sklasyfikowano jako krajobraz zurbanizowany. Zurbanizowany charakter mają także tereny Gminy Stryków, gdzie funkcjonuje kilka parków przemysłowych, a kolejne przygotowują się do uruchomienia. Na terenie gminy funkcjonują także mniejsze zakłady o zróżnicowanym profilu. Łącznie na obszarze gminy przeznaczono ok. 2000 ha na cele działalności przemysłowej.

Ważnym elementem w strukturze gminy jest sieć komunikacyjna, głównie ze względu na przebieg przez jej obszar dwóch autostrad A1 i A2, w tym ich skrzyżowanie uzupełnianych przez drogi krajowe relacji Wrocław - Łódź - Stryków - Łowicz, relacji Stryków - Zgierz - Konstantynów Łódzki - Pabianice - Rzgów, a także drogę wojewódzką relacji Brzeziny - Stryków - Ozorków oraz drogi powiatowe i gminne. Przez teren gminy przebiega także linia kolejowa relacji Łódź - Łowicz - Warszawa.

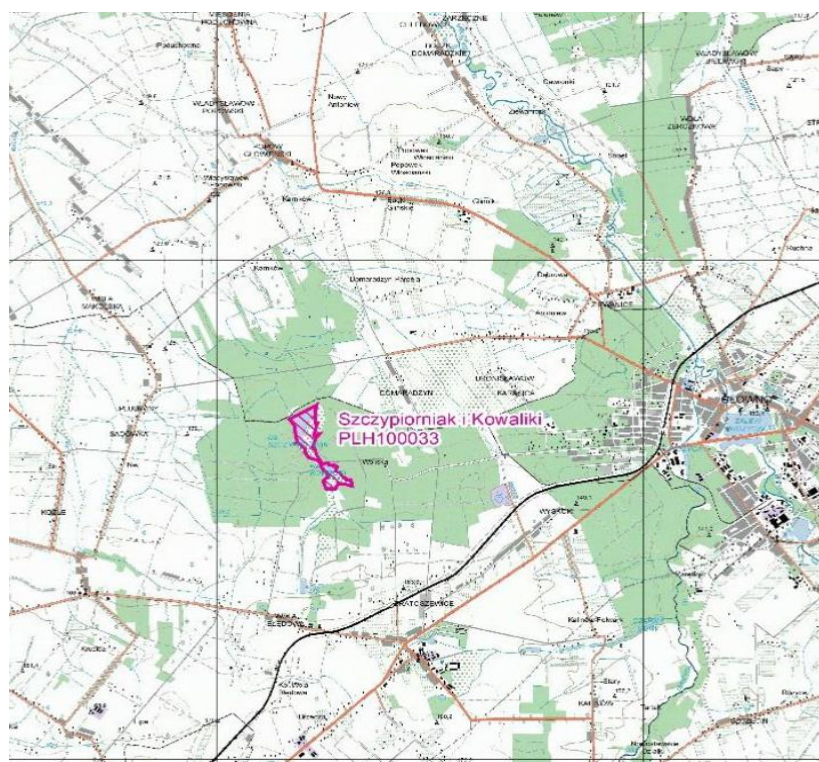
Na obszarze gminy znajdują się obszary przyrodnicze regionalnego systemu obszarów przyrodniczych województwa łódzkiego: Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, Obszar Natura 2000 „Szcypiorniak i Kowaliki” oraz proponowany Obszar Chronionego Krajobrazu Mrogi-Mrozycy.

Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich na terenie Gminy Stryków

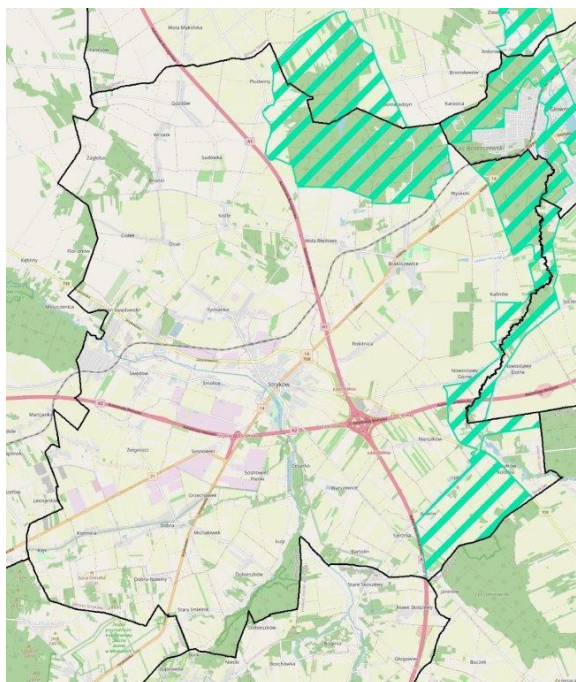
Źródło: https://strykow.e-mapa.net/?pln_plan=000

Obszar Natura 2000 „Szcypiorniak i Kowaliki”

Źródło: Założenia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Szcypiorniak i Kowaliki PLH100033

Obszar Chronionego Krajobrazu Mrogi-Mrożycy (proponowany)

Źródło: Załącznik do Opinii „Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2022-2030” wydanej przez Zarządu Województwa Łódzkiego, wrzesień 2022 r.

Na podstawie powyższych analiz określone zostały długofalowe możliwości rozwoju gminy, zróżnicowane ze względu na wyróżniające się strefy przestrzenne charakteryzujące się odrębnym zagospodarowaniem, warunkami geograficzno-przyrodniczymi, różnym stopniem wyposażenia w infrastrukturę społeczną zamierzeniami inwestycyjnymi o charakterze ponadlokalnym. Są to:

- Strefa wzmożonej urbanizacji w środkowej części Gminy Stryków - obejmująca tereny od Swędowa i Zelgoszczy, poprzez miasto Stryków po Niesułków i Nowostawy Górne oraz Wysoki i Bratoszewice. Silnym uwarunkowaniem rozwojowym są tu autostrady A1 i A2 oraz węzły autostradowe: „Łódź - Północ”, „Stryków II”. W strefie znajduje się dolina rzeki Moszczenicy, która podlega ochronie jako ciąg ekologiczny. Położenie i powiązania zewnętrzne stwarzają możliwości kształtowania strategicznego pasma rozwoju gospodarczego. Możliwości lokalizacyjne dla funkcji gospodarczych, usługowych i przemysłowych dają szansę rozwoju zarówno miasta Strykowskiego jak i całej gminy. Miasto Stryków pełni funkcję ośrodka gminnego (lokalnego). Jego centrum wpisuje się w historyczny układ urbanistyczny, skupia obiekty użyteczności publicznej i usługi obsługujące mieszkańców. Działania rewaloryzacyjne, modernizacyjne i uzupełniające dla istniejącej struktury urbanistycznej pozwolą na kształtowanie tożsamości kulturowej zwiększając atrakcyjność i szanse rozwoju Gminy Stryków.
- Strefa przyrodnicza w południowej części gminy - obejmująca tereny Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkim wraz z otuliną oraz tereny między granicą parku a autostradą A2, w ramach których konieczne jest podporządkowanie charakteru zagospodarowania elementom ochrony środowiska. Walory wynikające z położenia, warunków przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych stwarzają warunki dla rozwoju różnych form wypoczynku i rekreacji, budownictwa letniskowego i rezydencjonalnego oraz rolnictwa ekologicznego i sadownictwa.
- Strefa o charakterze rolniczym w północnej części gminy oraz uzupełnienie stref wzmożonej urbanizacji od wschodu i zachodu obejmująca pas terenów stosunkowo słabo zainwestowanych oraz tereny najlepszych gleb w rejonie Bratoszewic, Kalinowa, Nowostawów Górnych. Część terenów posiada walory przyrodnicze, zwłaszcza kompleksy lasów w rejonie Ciołka i Woli Błędowej. Sprzyjające warunki stwarzają tam możliwości dla rozwoju rolnictwa i sadownictwa oraz zwiększania lesistości gminy.

W ramach kształtowania struktury funkcjonalno - przestrzennej Gminy Stryków przyjęto w związku z powyższym następujące podstawowe założenia:

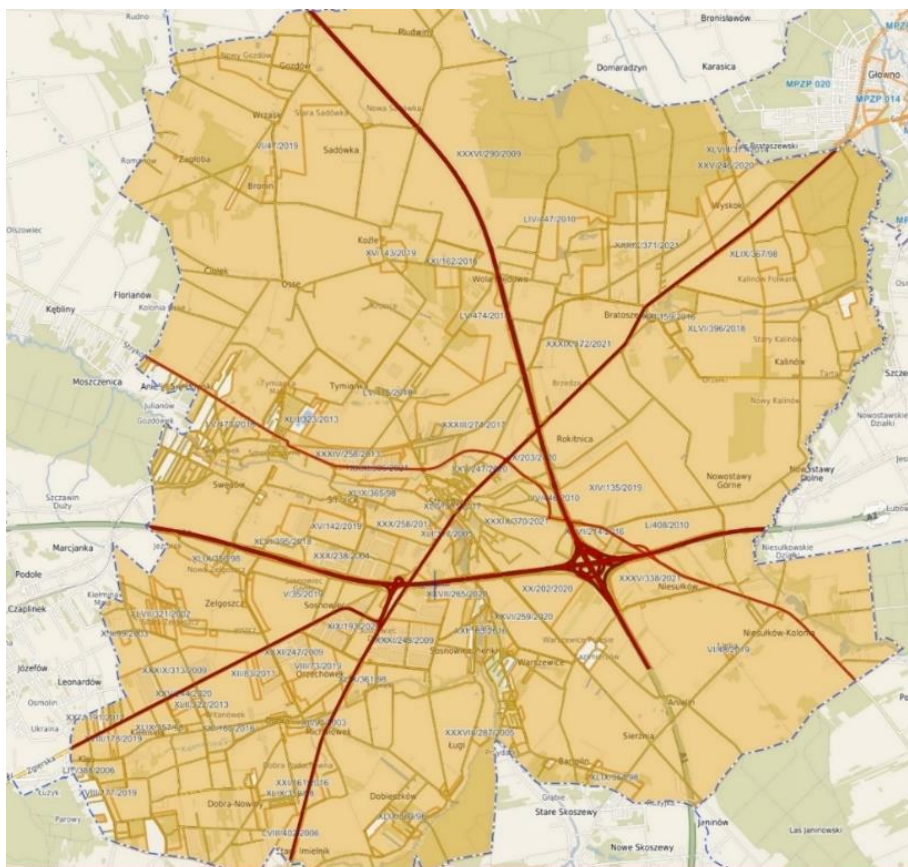
- zapewnienie warunków dla pasma rozwoju – ze Strykowem jako biegunem wzrostu gospodarczego – ośrodkiem rozwoju funkcji przemysłowej i przemysłowo-logistycznej w oparciu o układ drogowy kształtowany w ramach Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T), w skład której wchodzi autostrady A1, A2 wraz z węzłami;
- uwzględnienie w strukturze funkcjonalno-przestrzennej wzmocnienia powiązań zewnętrznych i wewnętrznych: obwodnic w ciągach drogi krajowej nr 14 i drogi wojewódzkiej nr 708, systemu Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej (ŁKA) oraz w zakresie infrastruktury technicznej (linia elektroenergetyczna 110 kV; gazociąg wysokiego ciśnienia);
- zapewnienie warunków dla rozwoju klastrów logistycznych;
- zapewnienie warunków dla rozwoju turystyki rowerowej i konnej;
- uwzględnienie zaliczenia Gminy Stryków do Kręgu Przyrodniczo – Kulturowego Aglomeracji Łódzkiej poprzez spójny system obszarów chronionych, turystycznego pasma obszarów powiązań funkcjonalnych Aglomeracji Łódzkiej – warunków dla ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, rozwoju turystyki kulturowej, wypoczynkowej oraz aktywnej – konnej, pieszej i rowerowej.

W ramach w/w stref wyodrębniono tereny o następujących podstawowych typach zagospodarowania przestrzennego pod względem wiodącej funkcji, zasad i wskaźników zagospodarowania: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy usługowej, tereny produkcyjne, tereny komunikacji, tereny infrastruktury technicznej, tereny zieleni i wód, tereny użytkowane rolniczo.

Dla wszystkich wymienionych powyżej typów terenów określone zostały szczegółowe zasady zagospodarowania i sposób użytkowania terenów, które wskazane zostały w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, których jest 76 wg stanu na 01.06.2022 roku.

Plany są na bieżąco aktualizowane, a informacje są dostępne na stronie internetowej Gminy Stryków pod adresem: <https://strykow.e-mapa.net/>.

Zasięgi miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie Gminy Stryków

Źródło: https://strykow.e-mapa.net/?pln_plan=000

Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gminy ogółem wynosi 99,4%¹⁷.

Zarówno „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków” jak i plany zagospodarowania przestrzennego zostały opracowane przy uwzględnieniu wytycznych i założeń wynikających z dokumentów ponadlokalnych: strategii rozwoju województwa łódzkiego, strategii rozwoju powiatu zgierskiego oraz ustaw i dokumentów rządowych.

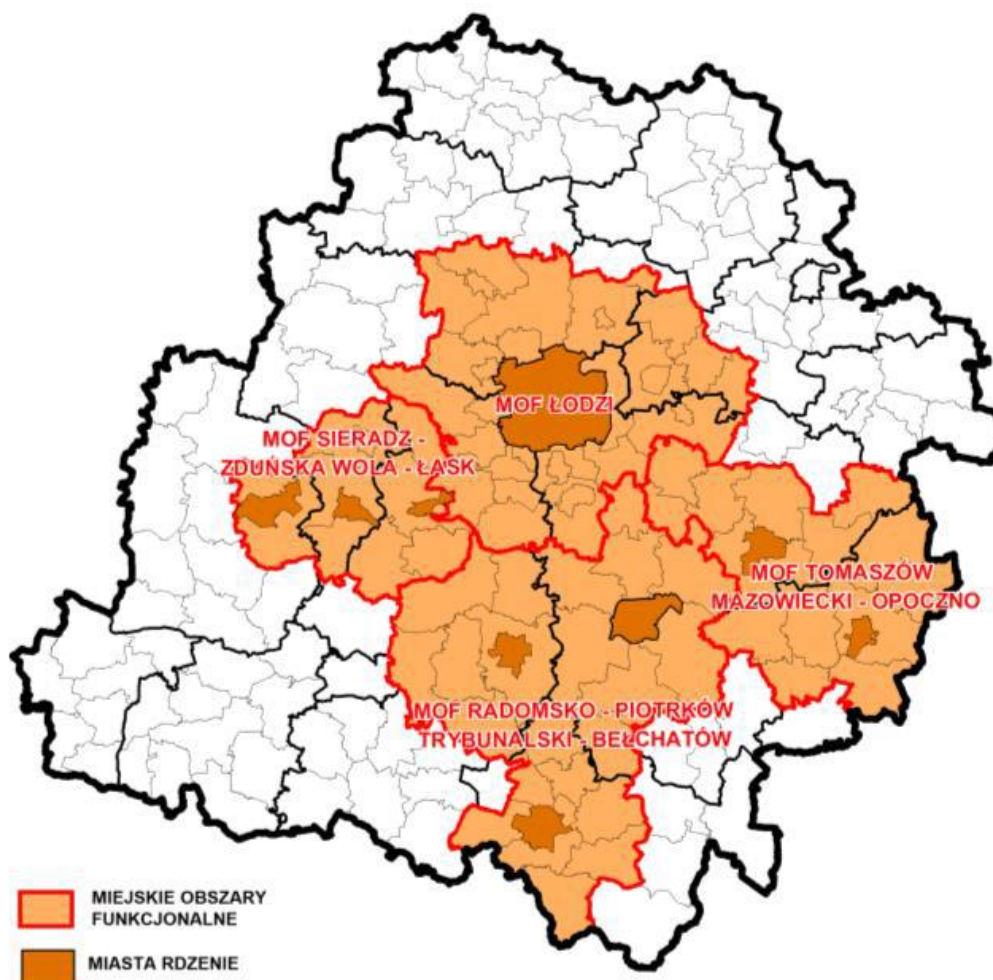
¹⁷ wg SVS.Portret_Gminy_Stryków (gmina miejsko-wiejska).30-03-2022; <https://svs.stat.gov.pl/>

7. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Uchwałą Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa łódzkiego w dniu 6 maja 2021 roku przyjęta została „Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego 2030” (SRWł), która określa wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. W SRWł określono Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) dla województwa łódzkiego tj. takie które wymagają intensyfikacji działań mających na celu wyrównywanie szans rozwojowych oraz budowanie spójności terytorialnej. Na terenie województwa wyróżniono cztery miejskie obszary funkcjonalne: MOF Ośrodka Wojewódzkiego – Łodzi oraz MOF Sieradz – Zduńska Wola – Łask, MOF Tomaszów Mazowiecki – Opoczno oraz MOF Radomsko – Piotrków Trybunalski – Bełchatów.

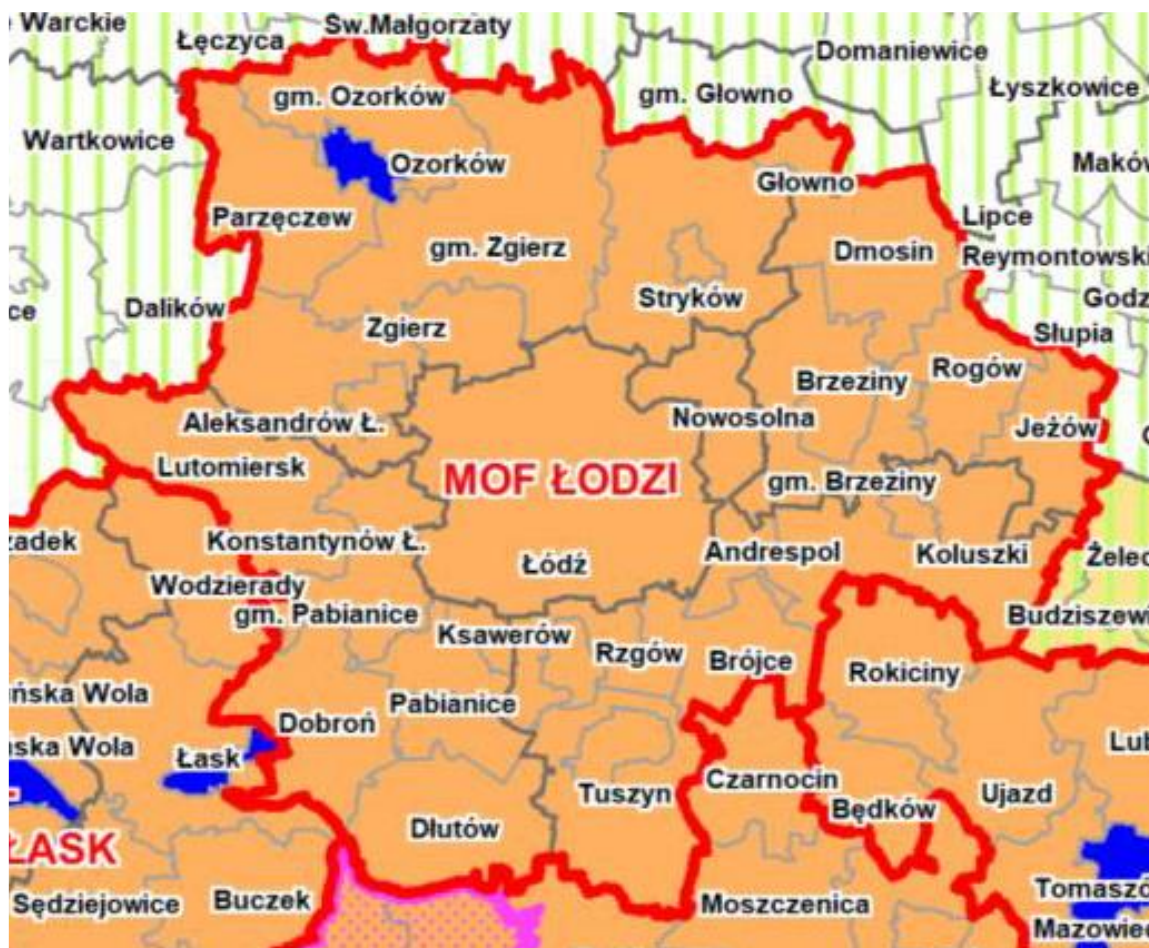
Miejskie Obszary Funkcjonalne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa łódzkiego 2030

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego 2030 Załącznik do Uchwały Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.

Gmina Stryków znalazła się w zasięgu jednego z wyznaczonych na poziomie województwa OSI, tj. Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) – Łodzi, którego rdzeń stanowi miasto Łódź. Celem MOF OW będzie realizacja zintegrowanych, kompleksowych projektów dotyczących m.in. rozwoju zrównoważonego transportu publicznego, zwiększania efektywności energetycznej, poprawy stanu środowiska przyrodniczego, szczególnie w zakresie jakości powietrza, wzrostu atrakcyjności osadniczej, wsparcia rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego oraz rozwoju kultury, turystyki i rekreacji.

Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego Łodzi

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 Załącznik do Uchwały Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021 r.

W perspektywie finansowej 2021-2027 przewidziano wsparcie dla MOF w postaci Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), których zakres zostanie określony zgodnie z Umową Partnerstwa w programie regionalnym. W ramach instrumentu ZIT realizowane będą mogły być projekty o zintegrowanym charakterze pod względem tematycznym lub terytorialnym, koncentrujące się na wyzwaniach rozwojowych, które jednostki samorządu terytorialnego tworzące MOF zdecydują się realizować wspólnie.

Przewiduje się wsparcie obszarów miejskich i wiejskich. Dla każdego z nich określono deficyty rozwojowe. W przypadku obszarów miejskich przewiduje się działania:

- mające na celu wyhamowanie, a nawet odwrócenie utrwalającej się depopulacji poprzez m.in. poprawę stanu zdrowia ludności, wzmocnienie gospodarcze oraz wzrost atrakcyjności osadniczej realizowany m.in. przez procesy rewitalizacyjne;
- skutkujące rozwiązaniem problemów komunikacyjnych transportu zbiorowego: uzupełnianie sieci drogowej, modernizację istniejących i budowa nowych szlaków kolejowych, wspieranie infrastruktury ekologicznych środków transportu indywidualnego;
- zmierzające do zwiększenia odporności miast na zmiany klimatu oraz polepszające stan środowiska przyrodniczego;
- wdrażające koncepcję inteligentnych miast (smart city), dobrze zarządzanych i przyjaznych mieszkańcom, w zrównoważony sposób wykorzystujących technologie ułatwiające mieszkańcom funkcjonowanie w przestrzeni miejskiej oraz chroniące środowisko: inwestycje związane z rozwojem infrastruktury teleinformatycznej, technologii informacyjno-komunikacyjnych, poszerzaniem wiedzy i umiejętności mieszkańców, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych, dostępu do e-usług, sprawne zarządzanie informacją i komunikacją w kontaktach z mieszkańcami oraz zwiększenie partycypacji społecznej w procesach decyzyjnych.

W przypadku obszarów wiejskich województwa łódzkiego zdefiniowano następujące kierunki zmian:

- dla obszarów położonych w sąsiedztwie średnich i dużych miast, w tym Łodzi gdzie obserwuje się rozwój funkcji mieszkaniowych działania należy koncentrować na poprawie niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury komunikacyjnej, a nawet wykluczenia komunikacyjnego w sferze transportu publicznego;
- rozwój infrastruktury technicznej nadążającej za postępującą urbanizacją obszarów;
- poprawa stanu środowiska naturalnego, zwiększenie ochrony obszarów cennych pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych;
- rozwój na terenach wiejskich takich sektorów biogospodarka, zielona gospodarka, OZE i przewiduje się wzrost społecznej świadomości w zakresie ochrony środowiska;
- rozwój potencjału środowiskowego i turystycznego obszarów wiejskich;
- ze względu na obserwowane procesy starzejącego się społeczeństwa zwiększenie świadczenia usług społecznych (opiekuńczych, terapeutycznych, integracyjnych);
- umożliwienie zdobywania kwalifikacji rynkowych, zawodowych oraz szkoleń w kierunku reorientacji zawodowej i tworzenia warunków do rozwoju edukacji, a także wyrównywania szans w dostępie do usług edukacyjnych;
- likwidowanie deficytów w infrastrukturze telekomunikacyjnej i dostępie do Internetu;
- poprawa jakości życia na wsi poprzez wdrażanie koncepcji Inteligentnych wsi (Smart Villages) – np. poprawy mobilności, rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjnych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska, korzystania z szans, jakie daje biogospodarka i gospodarka o obiegu zamkniętym, zapewnienia wysokiej jakości edukacji i usług zdrowotnych, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich sprzyjać ma działalność Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) oraz Lokalnych Grup Działania.

W SRWŁ podkreślono, że dla poprawy jakości życia mieszkańców szczególnie ważne będzie zapewnienie jak najlepszej jakości środowiska przyrodniczego, którego jednymi z ważnych elementów są tereny zielone, stanowiące miejsca rodzinnego wypoczynku, rekreacji i indywidualnej aktywności fizycznej. Dla zapewnienia ochrony terenów o największych walorach przyrodniczo - krajobrazowych i zachowania różnorodności biologicznej konieczne będzie prowadzenie racjonalnej polityki zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym. Na obszarach objętych ochroną prawną (w myśl art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) lub na terenach gmin z największym udziałem obszarów chronionych mogą być dodatkowo premiowane działania i kierunki działań związane z ochroną środowiska, wykorzystaniem potencjału cennych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, poprawy jakości i zagospodarowania wód powierzchniowych, sportem, turystyką, polityką społeczną, zdrowiem, edukacją, rozwojem gospodarstw ekologicznych, produkcją żywności ekologicznej i tradycyjnej.

8. Obszary strategicznej interwencji dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

Gmina Stryków została wskazana w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030” na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) – Łodzi oraz jest jednym z członków Stowarzyszenia Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (SŁOM), w ramach którego planuje realizację części działań proponowanych w Strategii.

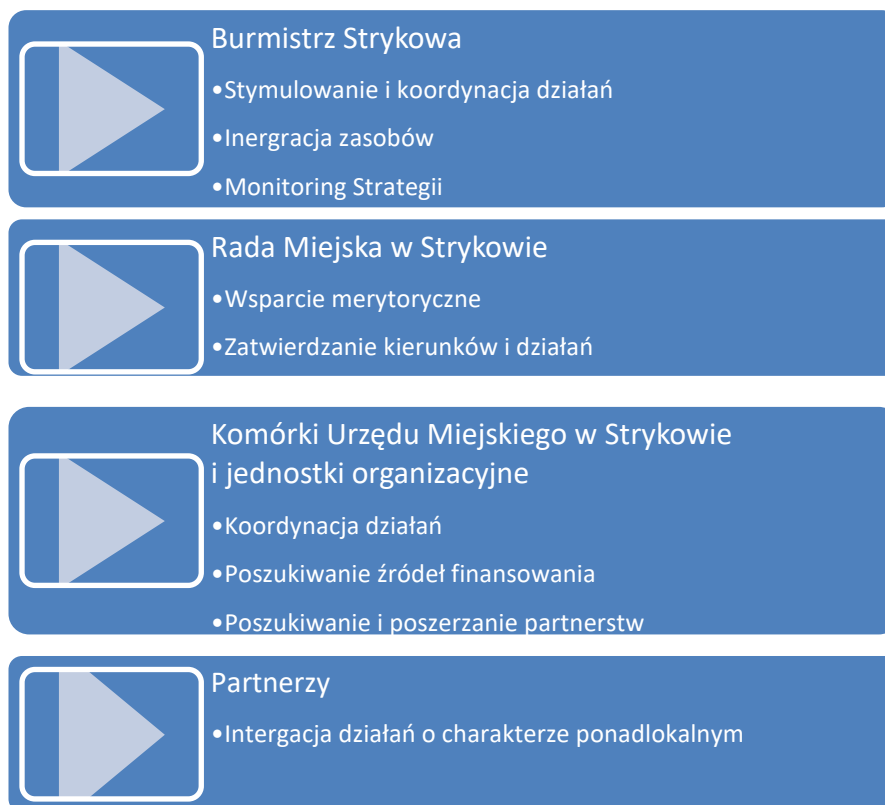
Przewiduje się spójne z działaniami wymienionymi w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030” m.in. następujące wsparcie rozwojowe:

- ze względu na wysoki stopień mobilności działania skutkujące rozwiązaniem problemów komunikacyjnych poprzez budowę i modernizację sieci drogowej, budowę przystanków kolejowych, wspieranie infrastruktury ekologicznych środków transportu indywidualnego;
- ze względu na zidentyfikowane problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza działania zmierzające do zwiększenia odporności na zmiany klimatu oraz polepszające stan środowiska przyrodniczego, w tym związane z gospodarką o obiegu zamkniętym;
- rozwój infrastruktury technicznej nadążającej za postępującą urbanizacją i zagrożeniami ekologicznymi;
- dalsze wzmocnienie gospodarcze i dostosowanie infrastruktury komunalnej do rosnących potrzeb poprzez m.in. budowę lub rozbudowę z modernizacją oczyszczalni ścieków czy likwidowanie deficytów w infrastrukturze wodno – kanalizacyjnej;
- wzrost atrakcyjności osadniczej m.in. poprzez wsparcie inwestycji edukacyjno – kulturalno – sportowych oraz zapewnienie wysokiej jakości edukacji czy usług zdrowotnych;
- rozwój potencjału środowiskowego i turystycznego wspierający integrację społeczną i aktywizujący starzejące się społeczeństwo oraz zapobiegający wykluczeniu społecznemu.

9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy proces wdrażania Strategii opiera się na wielu czynnikach uwarunkowanych z jednej strony normami prawnymi, z drugiej założeniami odnoszącymi się do rozwiązań instytucjonalnych z właściwym podziałem kompetencji i odpowiedzialności.

Struktura realizacji Strategii

Nadrzędnym podmiotem odpowiedzialnym za zarządzanie i wdrażanie Strategii, w tym osiągnięcie celów i realizację określonych w niej działań jest Burmistrz Strykowa, struktury Urzędu Miejskiego w Strykowie oraz podległe jednostki organizacyjne. Burmistrz kieruje bieżącą pracą Urzędu i reprezentuje Gminę Stryków na zewnątrz, a obowiązki w zakresie projektowania i organizacji Strategii wynikają z zapisów Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Strykowie (Zarządzenie Nr 202/2021 Burmistrza Strykowa z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Strykowie).

Burmistrz Strykowa jako główny koordynator Strategii, będzie:

- podejmować kluczowe decyzje dotyczące inicjowania, organizacji i sposobu zarządzania, a przede wszystkim wskazywania źródeł pokrycia finansowego inwestycji,
- określać strukturę podmiotową projektu (wskazanie wszystkich podmiotów i osób odpowiedzialnych za wykonanie zadania),
- odpowiadać za przyjęcie określonych postaw i sposobu zachowania ze strony wszystkich osób i podmiotów, zaangażowanych w realizację celów zapisanych w dokumencie,
- nadzorować przebieg każdego planowanego działania operacyjnego poprzez zbieranie wszelkich informacji na temat zadania, w szczególności terminu realizacji, zakresu, przewidzianych i ewentualnych nieprzewidywanych kosztów, ryzyka, osiągnięcia celów pod kątem zgodności z celami założonymi w Strategii, etc.,
- czuwać nad zgodnością z obowiązującymi przepisami prawa oraz dokumentami strategicznymi, tak na poziomie lokalnym, jak i krajowym oraz Unii Europejskiej,
- odpowiadać za przygotowanie i realizację działań w zakresie promocji i informacji,
- kontrolować i monitorować zadania przewidziane na dany rok,

- odpowiadać za przygotowanie oceny ex-post z wykonania Strategii.

Rada Miejska jako organ uchwałodawczy będzie wsparciem merytorycznym w zakresie dbałości o osiągnięcie założonych w Strategii celów, jej ewaluacji i podejmowania decyzji strategicznych dla realizacji zapisów Strategii (jak np. aktualizacja Strategii).

Osiągnięcie założonych celów i wdrożenie Strategii będzie wymagało nie tylko sprawnego zarządzania i dobrej koordynacji przez Burmistrza, ale i ścisłej współpracy wydziałów Urzędu Miejskiego w Strykowie i jednostek organizacyjnych gminy.

Gmina Stryków jako członek Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny planuje realizację części zaplanowanych inwestycji w ramach ZIT.

W miarę potrzeb pod uwagę brany jest udział partnerów społeczno-gospodarczych, w tym klubów, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców Gminy Stryków. Relacje i współpraca pomiędzy tymi podmiotami opierać się będą na zasadzie wzajemnego zrozumienia, sprawnej komunikacji i chęci zapewnienia długofalowego rozwoju.

Rozwój społeczno-gospodarczy gminy w nadchodzących latach, a co za tym idzie i zrealizowanie planu Strategii, będzie zależę także od stopnia integracji i porozumienia z gminami sąsiednimi, realizującymi podobne lub nawet takie same zadania. Zakłada się, że np. wspólne przygotowywanie międzygminnych programów rozwoju i realizację projektów w obszarach funkcjonalnych np. w zakresie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego i Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Łodzi pozwoli szybciej i skuteczniej wykonać plan, w szczególności przy wykorzystaniu środków z Unii Europejskiej, gdzie w latach 2021-2027 premiowane będą zwłaszcza inwestycje realizowane w partnerstwie.

Istotnym elementem wpływającym na sukces w wykonaniu Strategii jest także odpowiednio i szczegółowo przemyślany plan działań marketingowych i promocyjnych gminy. Prowadzone obecnie działania na arenie krajowej i międzynarodowej nie tylko promują pozytywny wizerunek Gminy Stryków jako mającej ogromny potencjał rozwojowy, ale i zachęcają inwestorów do lokowania przedsięwzięć na jej terenach. Promocja gminy będzie się także koncentrować na prezentowaniu jej walorów przyrodniczych oraz zachęcaniu do osiedlania się na jej terenie. Ze względu na dotychczasowe doświadczenia i skuteczność wielu z zastosowanych form, przewiduje się kontynuację prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych w perspektywie nadchodzących lat (między innymi promocja gminy w liniach lotniczych, TV, radio, prasa specjalistyczna/branżowa). Każdemu działaniu towarzyszyć będą dobrane adekwatnie do wielkości i wagi inwestycji formy promocji.

Działaniami informacyjnymi i promocyjnymi w zakresie realizacji niniejszego dokumentu będą także:

- zamieszczenie i opublikowanie Strategii na stronie internetowej www.strykow.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej,
- prezentacje celów i zadań przy okazji publicznych spotkań i imprez,
- zapewnienie wszystkim zainteresowanym pełnego dostępu do informacji o wszelkich możliwych źródłach finansowania inwestycji, zawartych w Strategii,
- podtrzymanie dotychczasowych kontaktów z inwestorami, jak i stworzenie systemu „zachęt” do współpracy dla nowych inwestorów.

Promocja gminy podnosi walory tego obszaru jako miejsca atrakcyjnego do życia, pracy czy wypoczynku, co może wpłynąć na zwiększenie zainteresowania ludności do zamieszkania na jej obszarze i turystów zainteresowanych różnymi atrakcjami i środowiskiem przyrodniczym, co w konsekwencji może mieć wpływ na podniesienie dochodów i dalsze zwiększenie zatrudnienia.

W celu poznania skuteczności, efektywności i użyteczności przyjętych w Strategii założeń, przewidziano na zakończenie okresu strategicznego tj. po roku 2030 przeprowadzenie badań ewaluacyjnych ex post. Ewaluacja obejmie ocenę wykorzystania środków, skuteczność i wydajność pomocy oraz jej oddziaływanie i wpływ na rozwój gminy.

Ze względu na elastyczny i otwarty charakter Strategii, który umożliwia jej aktualizowanie poprzez uzupełnianie nowych inwestycji, fakultatywnie, w zależności od potrzeb i dokonujących się w gminie przemian, mogą zostać przeprowadzone następujące rodzaje ewaluacji:

- Ewaluacja bieżąca (on-going) połączona z monitorowaniem Strategii, może stanowić przesłankę do zmian Strategii i przyjętych w niej założeń,
- Ewaluacja ad hoc, którą można przeprowadzić w przypadku, gdy bieżące monitorowanie Strategii wykaże znaczące odejście od celów początkowo ustalonych i przyjęcie nowych propozycji.

Za szczegółowe określenie zakresu ewaluacji, w szczególności celów badania oraz kryteriów ewaluacyjnych odpowiedzialny będzie Urząd Miejski w Strykowie.

Dokumentami wykonawczymi Strategii będą obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy przyjęte do realizacji w Gminie Stryków, wymienione w poniższej tabeli:

Obszar tematyczny	Dokumenty na poziomie lokalnym
Planowanie przestrzenne	<ul style="list-style-type: none"> • UCHWAŁA NR XXXVI/290/2009 RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE z dnia 28 lipca 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków • Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – na bieżąco aktualizowane • Wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie – corocznie aktualizowane
Gospodarka komunalna	<ul style="list-style-type: none"> • UCHWAŁA NR XXXVI/346/2021 w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Stryków w 2021 roku. • Ocena jakości wody w miejscu wykorzystywanym do kąpieli – corocznie aktualizowana • Ocena jakości wody do spożycia – corocznie aktualizowana
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stryków na lata 2020-2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027 • UCHWAŁA VII/68/2019 w sprawie przyjęcia "Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Stryków na lata 2018-2032" • UCHWAŁA NR XLVI/429/2021 RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Stryków na wymianę dotychczasowego nieekologicznego źródła ciepła opartego na paliwie stałym na nowe ekologiczne źródło ciepła w celu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Stryków
Polityka społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 • Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2022-2023 - obowiązujący od 01.04.2022
Rozwój lokalny	<ul style="list-style-type: none"> • Uchwała XLVIII-368-2014 z dnia 26 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Stryków na lata 2014-2020
Finanse publiczne	<ul style="list-style-type: none"> • UCHWAŁA NR XLV/423/2021 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stryków na lata 2022 – 2032 • Uchwały Budżetowe – corocznie aktualizowane (obecnie obowiązuje UCHWAŁA NR XLV/424/2021 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Stryków na 2022 rok)

10. Plan finansowy i źródła finansowania

Zadania inwestycyjne ujęte w niniejszym dokumencie będą sukcesywnie zmieniać wizerunek gminy. O powodzeniu każdej z planowanych inwestycji, poza wysiłkiem organizacyjnym i zarządczym władz gminy, decydować będą możliwości finansowania czy to przez Gminę Stryków, prywatnych inwestorów, działających na obszarze gminy czy innych źródeł. Skala finansowania tych zadań sterować będzie jednak tempem przemian w gospodarce gminnej.

W toku prowadzonych prac nad Strategią wyłoniono listę inwestycji kluczowych dla dalszego rozwoju, co pozwoliło na wstępne określenie ram finansowych dla Strategii w okresie jej wdrażania.

Źródłem finansowania zadań będą następujące środki:

- środki własne Gminy Stryków,
- środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach programów centralnych oraz programu regionalnego przewidywanych w okresie programowania 2021-2027,
- środki budżetu państwa realizowane poprzez zewnętrzne programy krajowe, w tym rządowe,
- środki prorozwojowe będące w gestii poszczególnych ministerstw,
- środki z funduszy celowych, w tym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

a także:

- wsparcie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- środki podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie,
- środki inwestorów resortowych, przeznaczone głównie na rozwój magistralnej infrastruktury technicznej np. gazociągowej czy energii elektrycznej,
- środki inwestorów zagranicznych przeznaczone na rozwój biznesu,
- kredyt bankowy, fundusz pożyczkowy, gwarancje, etc.
- inne środki np. przeznaczone na walkę z bezrobociem.

Gmina Stryków w pierwszej kolejności będzie aktywnie pozyskiwać zewnętrzne źródła finansowania, w szczególności na realizację zadań z zakresu infrastruktury komunalnej i drogowej. Warunkiem, aby móc ubiegać się o środki pochodzące z Unii Europejskiej jest posiadanie zabezpieczenia w postaci wkładu własnego samorządu na inwestycje. Pozostałe koszty w zależności od programu, pokrywają środki funduszu (EFRR, EFS, EFRROW). W trakcie zabiegania o pozyskiwanie ww. środków, określone zadania powinny być jednak dobrze przygotowane zarówno od strony organizacyjnej, prawnej jak i lokalizacyjno-projektowej, co zwiększy szanse na jego zrealizowanie w zaplanowanym czasie i szacowanych kosztach. Planuje się, iż w miarę możliwości istotne znaczenie będą odgrywać tzw. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) realizowane w ramach SŁOM, ale także środki w ramach PROW dystrybuowane m.in. przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania POLCENTRUM.

Czynnikiem sukcesu decydującym o powodzeniu wdrożenia planu działań strategicznych jest sprawne i skuteczne zarządzanie gminą. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że Gmina Stryków pomyślnie zrealizowała wiele kluczowych, rozwojowych inwestycji i jednocześnie sukcesywnie zachęca nowych przedsiębiorców z kraju i zagranicy do lokowania działalności na jej obszarze. Przekłada się to na wyższy poziom i jakość życia mieszkańców oraz umacnia pozycję gminy jako miejsca sprzyjającego rozwojowi inwestycji.

Poniżej przedstawiono zestawienie dochodów i wydatków Gminy Stryków w latach 2022-2030 na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF) przyjętej Uchwałą Nr LI/457/2022 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 17 marca 2022 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XLV/423/2021 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 22 grudnia 2021 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stryków na lata 2022-2032.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dochody ogółem	102 871 898,00	104 919 000,00	109 666 000,00	114 650 000,00	117 844 000,00	120 710 000,00	123 651 000,00	126 628 000,00	129 640 000,00
w tym bieżące	102 543 298,00	104 919 000,00	109 666 000,00	114 650 000,00	117 844 000,00	120 710 000,00	123 651 000,00	126 628 000,00	129 640 000,00
Wydatki ogółem	121 454 225,22	115 786 422,65	119 527 919,23	111 223 460,04	112 110 000,00	114 976 000,00	117 917 000,00	120 894 000,00	123 906 000,00
w tym bieżące	102 412 794,65	100 311 919,23	100 527 919,23	100 993 919,31	101 812 000,00	103 514 000,00	105 684 000,00	107 970 000,00	110 526 000,00
W tym majątkowe	19 041 430,57	15 474 503,42	19 000 000,00	10 229 540,73	10 298 000,00	11 462 000,00	12 233 000,00	12 924 000,00	13 380 000,00
wynik	-18 582 327,22	-10 867 422,65	-9 861 919,23	3 426 539,96	5 734 000,00	5 734 000,00	5 734 000,00	5 734 000,00	5 734 000,00
Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu	0,00	0,00	0,00	3 426 539,96	5 734 000,00	5 734 000,00	5 734 000,00	5 734 000,00	5 734 000,00

Źródło: WPF na lata 2022-2032, <http://bip.strykow.pl/?a=12954>

Rosnący rokrocznie budżet i poziom uzyskiwanych dochodów pozwala przypuszczać, że Gmina Stryków w nadchodzącym okresie będzie w stanie podołać realizacji zaplanowanych w Strategii zadań i celów, co zapewni stabilny, długookresowy rozwój.

Przy obecnej formie zarządzania i motywacji władz gminy do zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności, system zarządzania będzie ulegał dalszym wyłącznie korzystnym przemianom, a towarzyszyć temu będzie doświadczenie i fachowa wiedza osób decyzyjnych. Plan działań strategicznych w perspektywie nadchodzących lat będzie na bieżąco aktualizowany.

Poniżej przedstawiono zestawienie wskazanych w WPF wydatków majątkowych Gminy Stryków, które pozwolą na realizację Strategii.

Zadania inwestycyjne do realizacji w latach 2022-2032 zgodnie z WPF z dnia 30 czerwca 2022 roku

Nazwa zadania	Termin realizacji	Łączne nakłady finansowe (w tym planowane od 2022 r.)
Budowa kanalizacji w Bratoszewicach ul. Ogrodnicza i w Rokitnicy - (dz. 900, rozdz.90001)	2023-2032	5 566 007,36
Budowa drogi gminnej w m. Smolice od drogi wojewódzkiej 708 do drogi powiatowej nr 5104E (w tym przebudowa mostu na rzece Moszczenicy) - (Dz.600, rozdz. 60016)	Do 2022	4 310 422,05, w tym w 2022 r. 2 400 000,00
Przebudowa drogi gminnej nr 120335 E - Orzechówek - (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2023	1 200 000,00
Przebudowa kotłowni przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Strykowie - Dz. 801, rozdz. 80101	do 2023	292 537,49
Budowa świetlicy wiejskiej - Anielin - (dz. 921, rozdz. 92109)	do 2022	535 000,00, w tym w 2022 r. 418 134,51
Kompleksowa realizacja budowy sieci dwóch Hot Spotów WiFi – utrzymanie systemu sprawności (Dz.600, rozdz.60095)	do 2023	56 500,00, w tym w latach 2022-2023; 4500,00
Przebudowa ul. Żeromskiego w Strykowie (Dz.600, rozdz. 60016)	do 2023	600 000,00

Budowa przyłącza i instalacji wewnętrznej gazowej dla budynku Przedszkola Samorządowego w Strykowie (Dz.801, rozdz. 80104)	do 2022	97 257,64, w tym w 2022 r. 80 000,00
Budowa przyłącza i gazowej instalacji wewnętrznej w budynku OSP w Strykowie (Dz.754, rozdz. 75412)	do 2022	68 596,37, w tym 2022 r. 50 000,00
Modernizacja Szkoły Podstawowej Nr 1 w Strykowie (Dz.801, rozdz. 80101)	do 2023	300 000,00
Budowa drogi gminnej w Dobieszku (Dz.600, rozdz. 60016)	do 2023	150 000,00
Zagospodarowanie terenu wokół zalewu w Strykowie (Dz.926, rozdz. 92695)	do 2023	280 000,00
Przebudowa parkingów wraz z drogą dojazdową w Strykowie przy ul. Kościuszki (dz. 600, rozdz. 60016) -	do 2023	1 252 214,00
Budowa dróg na osiedlu i przebudowa ulicy Piotrowiczowej w Dobra-Nowiny (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2023 r.	2 083 000,00
Budowa chodnika w ul. Starowiejskiej w Dobrej (Dz.600, rozdz. 60016)	do 2023	900 000,00
Przebudowa ul. Dworzaczka w Dobrej (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2023	501 100,00
Budowa drogi gminnej wewnętrznej (od ul. Starowiejskiej w Dobrej do Klęku) (Dz.600, rozdz. 60017)	do 2023	717 000,00
Budowa Centrum Rozwoju Strykowa (Dz.921, rozdz. 92109)	do 2028	52 115 298,00
Budowa drogi wraz z infrastrukturą techniczną i towarzyszącą - ul. Słoneczna i Akacja w Strykowie - III etap (Dz.600, rozdz. 60016)	do 2022	1 997 264,80, w tym w 2022 r. 297 264,80
Budowa drogi ul. Zatorze wraz z oświetleniem w Bratoszewicach (dz. 600, rozdz. 60016)	do 2022	120 000,00
Przebudowa ul. Ogrodowej w Dobrej (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2023	150 000,00
Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Ługi - (Dz. 900, rozdz. 90015)	do 2023	45 000,00
Budowa ul. Plac Staszica w Bratoszewicach (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2022	410 455,00, w tym w 2022 r. 400 000,00
Rozbudowa budynku socjalnego dla potrzeb boiska sportowego przy ul. Brzezińskiej w Strykowie (Dz.926, rozdz. 92695)	do 2022	439 849,89, w tym w 2022 r. 362 053,39
Budowa świetlicy wiejskiej - Anielin Swędowski (Dz. 921, rozdz. 92109)	do 2023	340 000,00
Budowa budynku wielofunkcyjnego w Lipce (Dz. 921, rozdz. 92195) -	do 2023	320 000,00
Budowa podwyższonego przejścia dla pieszych na ul. Brzezińskiej w Strykowie (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2022	80 000,00
Przebudowa zbiornika wodnego w Dobrej (Dz. 010, rozdz. 01095)	do 2022	168 390,00, w tym w 2022 r. 158 780,00
Przebudowa zbiornika wodnego w Strykowie (Dz.010, rozdz. 01095)	do 2022	122 200,00, w tym w 2022 r. 72 910,00
Budowa parkingu przy ul. Targowej w Strykowie (Dz. 600, rozdz. 60016)	do 2022	50 000,00
Przebudowa drogi gminnej nr 120323 E relacji Cesarka - Ługi wraz z mostem na rzece Moszczenicy (Dz.600, rozdz. 60016) -	do 2022	50 000,00

<i>Budowa oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Stryków (Dz.900, rozdz. 90001)</i>	<i>do 2023</i>	<i>250 000,00</i>
<i>Budowa wodociągu w Swędowie (Dz.010, rozdz. 01043)</i>	<i>do 2022</i>	<i>80 000,00, w tym w 2022 r. 71 381,64</i>
<i>Budowa SUW w Warszewicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rozbudowa SUW w Strykowie i Zelgoszczy wraz z infrastrukturą towarzyszącą - (Dz. 900, rozdz. 90001)</i>	<i>do 2024</i>	<i>12 150 000,00</i>
<i>Zakup walca na potrzeby JRP (Dz. 900, Rozdz. 90095)</i>	<i>do 2022</i>	<i>110 000,00</i>
<i>Modernizacja i remont boiska przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Strykowie (Dz.926, rozdz. 92601)</i>	<i>do 2022</i>	<i>611 685,00, w tym w 2022 r. 600 000,00</i>
<i>Dostawa z montażem elementów małej architektury na terenie Gminy Stryków (Dz.926., rozdz. 92695)</i>	<i>do 2022</i>	<i>396 000,00, w tym w 2022 r. 340 000,00</i>

Łączny koszt inwestycji majątkowych planowanych do realizacji w okresie obowiązywania Strategii wynosi
84 277 181,77 zł.

Przedstawione powyżej koszty zostały oszacowane na podstawie doświadczeń zebranych w ramach prac m.in. nad innymi dokumentami strategicznymi Gminy Stryków oraz analizy wydatków w działach powiązanych z planowanymi inwestycjami w okresie ostatnich kilku lat wraz z prognozą na lata następne.